

Lawrence Block _ Buzkıracağı Cinayetleri
Kitaplar, uygarlığa yol gösteren ışıklardır.
UYARI:

www.kitapsevenler.com

Kitap sevenlerin yeni buluşma noktasından herkese merhabalar...
Cehaletin yenildiği, sevginin, iyiliğin ve bilginin paylaşıldığı yer olarak gördüğümüz
sitemizdeki

tüm e-kitaplar, 5846 Sayılı Kanun'un ilgili maddesine
istinaden, engellilerin faydalanabilmeleri amacıyla
ekran okuyucu, ses sentezleyici program, konuşan "Braille Not Speak", kabartma
ekran

vebenzeri yardımcı araçlara, uyumlu olacak şekilde, "TXT","DOC" ve "HTML" gibi
formatlarda, tarayıcı ve OCR (optik

karakter tanıma) yazılımı kullanılarak, sadece görmeengelliler için,

hazırlanmaktadır. Tümüyle ücretsiz olan sitemizdeki

e-kitaplar, "Engelli-engelsiz elele"düşüncesiyle, hiçbir ticari amaç gözetilmeksizin,
tamamen gönüllülük

esasına dayalı olarak, engelli-engelsiz Yardımsever arkadaşlarımızın yoğun emeği
sayesinde, görme engelli kitap sevenlerin

istifadesine sunulmaktadır. Bu e-kitaplar hiçbir şekilde ticari amaçla veya kanuna
aykırı olarak kullanılamaz, kullandırılmaz.

Aksi kullanımdan doğabilecek tümyasalsorumluluklar kullanana aittir. Sitemizin
amacı asla eser sahiplerine zarar vermek değildir.

www.kitapsevenler.com

web sitesinin amacı görme engellilerin kitap okuma hak ve özgürlüğünü
yüceltmek

ve kitap okuma alışkanlığını pekiştirmektir.

Ben de bir görme engelli olarak kitap okumayı seviyorum. Sevginin olduğu gibi,
bilginin de paylaşıldıkça

pekişeceğine inanıyorum.Tüm kitap dostlarına, görme engellilerin kitap

okuyabilmeleri için gösterdikleri çabalardan ve

yaptıkları katkılardan ötürü teşekkür ediyorum.

Bilgi paylaşmakla çoğalır.

Yaşar MUTLU

İLGİLİ KANUN:

5846 Sayılı Kanun'un "altıncı Bölüm-Çeşitli Hükümler" bölümünde yer alan "EK
MADDE 11" : "ders

kitapları dahil, alenileşmiş veya yayımlanmış yazılı ilim ve edebiyat eserlerinin
engelliler için üretilmiş bir nüshası yoksa

hiçbir ticarî amaç güdülmeksizin bir engellinin kullanımı için kendisi veya üçüncü
bir kişi tek nüsha olarak

ya da engellilere yönelik hizmet veren eğitim kurumu, vakıf veya dernek gibi

kuruluşlar tarafından ihtiyaç kadar kaset, CD, braille alfabesi ve benzeri formatlarda
çoğaltılması veya ödünç verilmesi

bu Kanunda öngörülen izinler alınmadan gerçekleştirilebilir."Bu nüshalar hiçbir şekilde satılamaz, ticarete konu edilemez ve amacı dışında kullanılamaz ve kullandırılmaz.

Ayrıca bu nüshalar üzerinde hak sahipleri ile ilgili bilgilerin bulundurulması ve çoğaltım amacının belirtilmesi zorunludur."

bu e-kitap Görme engelliler için düzenlenmiştir. Kitabı Tarayan ve Düzenleyen Arkadaşa

çok çok teşekkür ederiz. Kitap taramak gerçekten incelik ve beceri isteyen, zahmet verici bir iştir. Ne mutlu ki, bir görme engellinin, düzgün taranmış ve hazırlanmış bir e-kitabı okuyabilmesinden duyduğu sevinci paylaşabilmek tüm zahmete değer. Sizler de bu mutluluğu paylaşabilmek için bir kitabınızı tarayıp,

kitapsevenler@gmail.com

Adresine göndermeyi ve bu isimsiz kahramanlara katılmayı düşünebilirsiniz.

Bu Kitaplar size gelene kadar verilen emeğe ve kanunlara saygı göstererek lütfen bu açıklamaları silmeyiniz.

Siz de bir görme engelliye, okuyabileceği formatlarda, bir kitap armağan ediniz... Teşekkürler.

Ne Mutlu Bilgi için, Bilgece yaşayanlara.

Not sitemizin birde haber gurubu vardır.

Bu Bir mail Haber Gurubudur. Grupta yayınlanmasını istediğiniz yazılarınızı kitapsevenler@gmail.com

Adresine göndermeniz gerekmektedir.

Grubumuza üye olmak için

kitapsevenler-subscribe@googlegroups.com

adresine boş bir mail atın size geri gelen maili aynen yanıtlamanız yeterli olacaktır.

Grubumuzdan memnun kalmazsanız,

kitapsevenler-unsubscribe@googlegroups.com

adresine boş bir mail gönderip, gelen maili aynen yanıtlayarak üyeliğinizi sonlandırabilirsiniz.

Daha Fazla Seçenek için, grubumuzun ana sayfasını

<http://groups.google.com.tr/group/kitapsevenler?hl=tr>

Burada ziyaret edebilirsiniz.

saygılarımla.

Lawrence Block _ Buzkıracağı Cinayetleri

Lawrence Block'un Matthew Scudder polisyeleri:

Babaların Günahları

Öldürme ve Yaratma Zamanı

Ölümün Ortasında

Buzkıracağı Cinayetleri

Hazırlanan

Ölmenin Sekiz Milyon Yolu

Lawrence Block'un Bernie Rhodenbarr polisiyeleri:

**Umduğunu Değil Bulduğunu Yiyen Hırsız
Dolaptaki Hırsız
Kipling'den Alıntı Yapmayı Seven Hırsız
Spinoza Felsefesi Öğrenen Hırsız
Mondrian Gibi Resim Yapan Hırsız
Polisiye Romanlar Okuyan Hırsız**

Hazırlananlar:

**Kendini Humphrey Bogart Sanan Hırsız
Kütüphanedeki Hırsız**

“BİR MATTHEW SCUDDER POLİSİYESİ”

**Buzkıracağı Cinayetleri
Lawrence Block**

**İngilizce aslından çeviren:
Dilek Başak**

**Bu Kitap www.kitapsevenler.com web sitesi için
Görme Engelliler için Taranmış ve Düzenlenmiştir.**

MACERAPEREST KİTAPLAR

Polisiye

**Buzkıracağı Cinayetleri-A Stab In The Dark /
Lawrence Block
İngilizce aslından çeviren: Fatma Yaşar**

© Lawrence Block, 1981

© Oğlak Yayıncılık ve Reklamcılık Ltd. Şti., 1997

**Baror International, Inc., Armonk, New York, U.S.A. aracılığıyla
yazar sözleşmesi yapılmıştır.**

**Bu yapıtın bütün hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılarının dışında
yayımcının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.**

Kitap ve genel tasarım: Serdar Benli

Kapak tasarımı: Ulaş Eryavuz

Dizgi düzeni: GilSans Light 10 / 12 pt.

Ofset hazırlık: Oğlak Yayınları

Baskı: Oğlak Baskı Hizmetleri

Birinci baskı: Mart 1998
ISBN 975 - 329 - 170 - 1

"Maceraperest Kitaplar" bir Oğlak Yayıncılık ve Reklamcılık Ltd. Şti. ürünüdür.

Oğlak Yayınları
Genel Yönetim: Senay Haznedaroğlu
Yayın Yönetmeni: Raşit Çavaş
Zambak Sokak 29, Oğlak Binası, 80080 Beyoğlu/İstanbul
Tel: (0-212) 251 71 08-09, Faks: (0-212) 293 65 50

Patrick Trese'e

1

Geldiğini görmedim, Armstrong'un Yeri'nde her zamanki arka masamda oturuyordum. Öğle kalabalığı dağılmış, gürültü azalmıştı. Radyoda çalan klasik müziği artık rahatlıkla duyabiliyordunuz. Dışarıda hava kapalıydı, acı bir rüzgâr esiyordu, yağmur yağacak gibiydi. Dokuzuncu Cadde'deki barlardan birinde pineklemek, burbonla tatlandırılmış kahve içip, kaçığın tekinin Birinci Cadde'den gelip geçenleri doğraması hakkında Post'ta çıkan bir haberi okumak için harika bir gündü.

"Bay Scudder?"

Altmış yaşlarındaydı. Geniş bir alını, çerçevesiz gözlüklerinin ardından bakan donuk mavi gözleri vardı.

Kırışmış sarı saçları kafasına yapışmış gibi dümdüz taranmıştı. Boyu bir altmış vardı. Yetmiş seksen kilo gelirdi. Açık tenliydi. Yüzü tertemiz tıraşlıydı. Sivri burunluydu, ince dudaklı, küçük bir ağız vardı. Gri takım elbise, beyaz gömlek, kırmızı, siyah ve sah çizgili bir kravat. Bir elinde çantasını, diğer elinde şemsiyesini tutuyordu.

"Oturabilir miyim?"

Başımın karşımda duran sandalyeyi işaret ettim. Oturdu, göğüs cebinden cüzdanını çıkarıp bana bir .kart uzattı. Elleri küçüktü, Mason yüzüğü takıyordu. Karta bakıp, geri verdim. "Kusura bakmayın" dedim.

"Ama..."

"Sigorta falan istemiyorum" dedim. "Ayrıca beni sigortalamak istemezsiniz de. Çok risk taşıyorum."

Asabi bir gülüşü andıran bir ses çıkardı. "Hay Allah!" dedi. "Sizi sigortalayacağımı sandınız, değil mi? Size bir şey satmak için gelmedim. Son ferdi poliçemi ne zaman yaptığımı bile hatırlamıyorum. Benim alanım şirketler için grup poliçeleri." Kartı aramızdaki mavi kareli örtünün üstüne bıraktı. "Buyrun" dedi.

Karttaki ad Charles F. London'a aitti. New Hampshire'nin Mutual Life şirketi için çalışan bir temsilci. Adres Pine Caddesi, 42 olarak geçiyordu, bankalar bölgesinin merkezi. İki telefon numarası vardı, biri yerel, diğeri 914 alan kodlu. Kuzeydeki banliyölerden biri olmalıydı burası. Muhtemelen Westchester County.

Trina siparişlerimizi almaya geldiğinde kart hâlâ elimdeydi. Dewar's ve soda ismarladı. Henüz kahvemini yarısını içmiştim. Trina bizi duyamayacak kadar uzaklaştığında, "Sizi Francis Fitzroy tavsiye etti" dedi.

"Francis Fitzroy."

"Detektif Fitzroy. On Üçüncü Bölge'den."

"Evet, Frank" dedim. "Onu uzun süredir görmüyordum. Şimdi On Üçüncü Bölge'de olduğundan da haberim yoktu."

"Dün öğleden sonra onu gördüm." Gözlüklerini çıkarıp mendiliyle camlarını sildi.

"Daha önce de dediğim gibi sizi tavsiye etti. Gece konuyu etraflica düşünmeye karar verdim. Çok az uyudum. Bu sabah randevularım vardı, sonra otelinize gittim, sizi burada bulabileceğimi söylediler"

Bekledim.

"Kim olduğumu biliyor musunuz, Bay Scudder?"

"Hayır."

"Ben Barbara Etfinger'ın babasıyım."

"Barbara Etfinger. Tanımıyorum... Bir dakika."

Trina adamın içkisini getirip masaya bıraktı, sonra sessizce uzaklaştı. Adam bardağı kavradı ama masadan kaldırmadı.

"Buzkıracağı Sapiğı. Bu adı buradan mı hatırlıyorum acaba?" dedim.

"Doğru."

"On yıl önce olmalı."

"Dokuz."

"Kız kurbanlardan biriydi. O zamanlar Brooklyn'de çalışıyordum. Yetmiş Sekizinci Bölge, Bergen ve Flatbush. Barbara Etfinger. Bu olaya biz bakıyorduk, değil mi?"

"Evet."

Gözlerimi kapayarak hatırlamaya çalıştım. "Son kurbanlardan biriydi. Beşinci ya da altıncı olmalı."

"Altıncı."

"Ondan sonra iki kişi daha vardı, sonra adam cinayetlere son verdi. Barbara Etfinger Öğretmenlik yapıyordu. Hayır ama öyle bir şey. Çocuk yuvası. Bir çocuk yuvasında çalışıyordu."

"Belleğiniz çok güçlü."

"Daha da güçlü olabilir. Ancak bunun Buzkıracağı Sapiğı'nın işi olduğuna karar verecek kadar uzun süre bu davayla ilgilenmiştim. Karar verildiğinde de bu olayla başından beri ilgilenen birilerine işi devrettik. Midtown North'tu galiba. O sıralar Frank Fitzroy Midtown North'ta çalışıyordu sanırım."

"Doğru."

Duyusal belleğim birdenbire çalışmaya başladı.. Brooklyn'deki muffak geldi aklıma, yemek kokusu cesetten gelen kokuyla karışarak daha da ağırlaşmıştı. Yerdeki muşambanın üzerinde üstü başı dağılmış, vücudu delik deşik genç bir kadın yatmaktaydı. Kadının neye benzediğini hatırlamıyorum, tek hatırladığım ölmüş olduğuydu.

Keşke buzsuz burbon içseydim diye aklımdan geçirip kahvemini bitirdim. Masanın öbür ucunda oturan Charles London viskisinden küçük bir yudum almaktaydı. Altın yüzüğündeki Mason simgelerine gözüm takıldı. Ne anlama geldiklerini ve onun için ne anlam taşıdıklarını merak ettim.

"Birkaç ay gibi bir süre içinde sekiz kadını öldürdü" dedim. "Başından beri M. O. adını kullandı. Kadınlara kendi evlerinde, gündüz saatlerinde saldırıyordu. Bir buzkıracağı ile açılan sayısız bıçak yarası. Sekiz kez saldırdı ve sonra bu işten elini eteğini çekti."

Hiçbir şey söylemedik.

"On yıl sonra onu yakalıyorlar. Ne zaman oldu bu? İki hafta önce mi?"

"Neredeyse üç hafta oluyor"

Gazete başlıklarına pek dikkat etmemiştim. Yukarı Batı Yakası'nda devriye görevindeki polisler caddede dolaşan şüpheli bir şahsı durdurmuşlar. Üstünü aradıklarında bir buzkıracağı bulmuşlar. Adamı karakola götürüp hakkında araştırma yapmışlar Manhattan Devlet Hastanesinde uzun süre müşahede altında tutulduktan sonra sokaklara geri döndüğü ortaya çıkmış. Birileri ona neden üzerinde buzkıracağı taşıdığını sormayı akıl etmiş. Adamların şansı yaver gitmiş, bazen olur ya. Millet ne olup bittiğini anlamadan adam bir sürü çözülmemiş cinayeti itiraf etmiş.

"Resmini basmışlardı" dedim. "Ufak tefek bir adamdı, değil mi? Adını çıkartamıyorum."

"Louis Pineli."

Adama baktım. Ellerini masaya koymuştu, parmak uçları masaya dokunuyordu. Ellerine bakıyordu. Bunca yıl sonra adamın tutuklanması içinizi rahatlatmıştı herhalde dedim.

"Hayır" dedi.

Müzik sustu. Radyoda sunucu Audobon Society tarafından basılan bir derginin aboneliğini satmaya çalışıyordu. Bekledim.

"Keşke onu yakalamasalardı" dedi Charles London.

"Neden?"

"Çünkü Barbara'yı öldürmedi."

Daha sonra geri döndüğümde üç gazeteyi de okudum. Pinell'in, Buzkıracağı Sapiğı'nın işlediği yedi cinayeti üstlenmesine rağmen sekizinci konusunda masum olduğunu iddia ettiğine dair bir şeyler yazıyordu gazetelerde. Bu haber ilk okuduğumda dikkatimi çekseydi bile aldrış etmezdim. Olayın üstünden dokuz yıl geçtikten sonra ruh hastası bir katilin neler hatırlayacağını kim bilebilir? London'a göre, Pinell'in tek görgü tanığı hafızası değildi, başkaları da vardı. Barbara Etinger öldürülmeden önceki gece Pineli, Doğu Yirminci Bölge'deki bir kafede tezgâhtarın şikâyeti üzerine içeri alınmıştı. Gözetim altında tutulmak üzere Bellevue'ye götürülmüştü. Onu iki gün tutup serbest bıraktılar Polis ve hastane kayıtları Barbara Etinger öldürüldüğünde onun gözetim altında olduğunu açıkça ortaya koyuyor.

"Ortada bir yanlış olduğunu kendi kendime söyleyip durdum" dedi London.

"Memur giriş ve çıkış tarihlerini yanlış kaydetmiş olabilir Ancak ortada bir yanlışlık yoktu. Ayrıca Pineli bu konuda oldukça ısrarlıydı. Diğer cinayetleri can-ı gönülden itiraf ediyordu. Anladığım kadarıyla bu cinayetlerden bir biçimde onurlanıyordu. Ama işlemediği bir cinayetin üstüne yıkılması onu çileden çıkarıyordu."

Bardağını kaldırdı ancak içmeden yerine koydu.

"Yıllar önce vazgeçtim" dedi. "Barbara'nın katilinin asla tutuklanmayacağına kesinlikle inandım. Dizi cinayetler öylesine ansızın kesilince katilin ya ölmüş ya da buralardan çekip gitmiş olduğunu düşündüm. Katilin birden bire aklının başına

geldiğini, ne yaptığını anladığını ve kendini öldürdüğünü hayal ettim. Eğer buna inanırsam işler benim için kolaylaşacaktı. Bir polis memurunun anlattığına göre böyle şeyler de ara sıra oluyormuş. Barbara'nın bir doğal afet kurbanı olduğunu düşünmeye başladım, sanki bir sel felaketi ya da depremde ölmüş gibi. Onun öldürülmesi kişisel bir olay değildi. Katili bilinmiyordu, bilinemezdi. Ne demek istediğimi anlıyor musunuz?"

"Sanırım."

"Şimdi ise her şey değişti. Barbara bir doğal afet sonucu ölmedi. Barbara, cinayete Buzkıracağı Sapiğı'nın işi olduğu süsünü vermeye çalışan biri tarafından öldürüldü. Onunkisi son derece soğukkanlı ve hesaplanarak işlenmiş bir cinayetti." Bir süre gözlerini yumdu. Yüzünde bir adale atıyordu. "Yıllarca onun sebepsiz yere öldürüldüğünü düşünmüştüm" dedi, "bu çok korkunçtu, şimdi onun bir sebepten öldürüldüğünü anladım, bu daha da korkunç."

"Evet."

"Polisin şimdi ne yapacağını öğrenmek için Detektif Fitzroy'a gittim. Aslında doğrudan ona gitmedim. Bir yere gittim, beni başka bir yere yolladılar. Ordan oraya dolaşıp durdum, bir süre sonra bıkip onları rahat bırakacağımı umuyorlardı şüphesiz. En sonunda Detektif Fitzroy'la görüştüm. Barbara'nın katilini bulmak için bir şey yapmayacaklarını söyledi bana."

"Ne yapmalarını bekliyordunuz ki?"

"Davayı yeniden açmalarını. Soruşturma başlatmalarını. Fitzroy beklentilerimin gerçekçi olmadığını görmemi sağladı. Başta öfkelenim, ancak öfkemi yatıştırdı. Davanın dokuz yıllık bir geçmişi olduğunu söyledi. Ortada ne bir ipucu ne de bir şüpheli vardı, artık olamazdı da. Yıllar önce bu sekiz cinayeti araştırmaktan vazgeçmişlerdi. Şimdi yedi cinayetin dosyasının birden kapatılabilmesi onlara sunulmuş bir armağandı adeta. Bir katilin ortalıkta serbestçe dolaşması ne onu ne de konuştuğum diğer polis memurlarını pek ilgilendirmiyordu. Ortalıkta dolaşan pek çok katil olduğunu anladım."

"Korkarım ki öyle."

"Özellikle bu katille ilgilenmemin belirli bir nedeni var" Küçük ellerini sıkıp yumruk yaptı. "Kızım onu tanıyan biri tarafından öldürülmüş olmalı, cenazesine gelen biri, arkasından yas tutarmış görünen biri tarafından. Tanrım! Buna dayanamıyorum." Birkaç dakika hiçbir şey söylemedim. Trina'nın bakışlarını yakalayıp bir içki söyledim. Bu kez sert bir şey. Yeterince kahve içmişim. Trina içkimi getirince bir dikişte yarısını içtim. İçimin ısındığını hissettim, günün soğukluğunu biraz olsun almıştı.

"Peki benden ne istiyorsunuz?" dedim.

"Kızımı kimin öldürdüğünü bulmanızı istiyorum."

Bunda şaşılacak bir şey yoktu. "Bu büyük bir olasılıkla imkânsız" dedim.

"Biliyorum."

"Ortada bir iz bile olmuş olsaydı dokuz yılda bu izler soğuyup gitmiştir. Polislerin yapamayacağı, benim yapabileceğim ne olabilir?"

"Bir gayret gösterebilirsiniz. Bu polislerin yapamayacakları ya da en azından yapmak istemedikleri bir şey. İkisi de aynı kapıya çıkıyor Davayı yeniden açmamakla hata ediyorlar demiyorum. Ama davayı yeniden açmalarını istiyorum ve bu konuda elimden bir şey gelmiyor. Ancak sizi tutabilirim."

"Pek sayılmaz."

"Anlayamadım?"

"Beni tutamazsınız" dedim. "Ben özel detektif değilim."

"Fitzroy dedi ki..."

"Onların lisansları vardır" diye devam ettim. "Benim yok Onlar form doldurur; raporlarını üç nüsha yazarlar. Masrafları için makbuzlar teslim edip vergi iadelerini dosyalarlar, bunların hepsini yaparlar; ben yapmam."

"Siz ne yaparsınız Bay Scudder?"

Omuz silktim. "Ara sıra birine bir iyiliğim dokunur" dedim. "Ara sırada bu kimse bana para verir, onun da bana bir iyiliği dokunsun diye."

"Anladım galiba."

"Öyle mi?" İçkimin kalanını içtim. Brooklyn'deki mutfakta yatan ceset aklıma geldi. Beyaz bir ten, sivri bir aletle açılmış yaraların etrafında koyulaşmış küçük kan damlaları. "Katili adalet önüne çıkarmak istiyorsunuz" dedim. Bunun imkânsız olduğunu işin başında anlarsanız iyi olur. Ortada bir katil bile olsa, onu yakalamanın bir yolu da olsa bunca yıl sonra herhangi bir delil bulunamayacaktır. Kimse hırdavat çekmecesinde, üzerinde kan lekeleri olan buzkıracağı saklamaz. Diyelim ki şansım yaver gitti ve bir şeyler buldum, ama bulacağım şey jürinin önüne koymaya geçecek bir şey olmayacaktır Birisi kızınızı öldürdü ve bu işten yakayı sıyrıldı. Bu da sizi deli ediyor. Katilin kim olduğunu bilip de bir şey yapmamak canınızı daha fazla sıkmayacak mı?"

"Yine de bilmek istiyorum."

"Hiç hoşunuza gitmeyecek şeyler de öğrenebilirsiniz. Kendiniz söylediniz. Birisi kızınızı bir sebepten dolayı öldürmüş olmalı. Bu sebebi bilmeseniz belki de daha iyi olur"

"Belki."

"Ama bu riski göze alıyorsunuz."

"Evet."

"Peki, bazı kişilerle görüşebilirim sanırım." Cebimden kalemimi ve not defterimi çıkardım. Not defterimde yeni bir sayfa açıp "Sizinle başlayalım" dedim.

Neredeyse bir saat konuştuk. Bir sürü not aldım. Bir double burbon daha içip kapanışı yaptım. Charles London Trina'ya içkisini alıp bir bardak kahve getirmesini söyledi. Konuşmamız bitmeden önce Trina onun kahve bardağını iki kez doldurdu. Westchester County'deki Hastington-Hudson'da yaşıyordu. Barbara beş, kız kardeşi üç yaşındayken şehirden buraya taşınmışlardı. Üç yıl önce, Barbara'nın ölümünden altı yıl kadar sonra London'ın kansı Helen kanserden ölmüştü. Şimdi orada tek başına yaşıyor. Arada sırada evi satmayı düşünüyordu ancak şu ana kadar bir emlakçıyla görüşüp evi satışa çıkarmış değildi. Bunu hep er geç yapacağı bir iş olarak görmüş. Evi sattıktan sonra ya şehre ya da Westchester'da bir yerde bahçeli bir daireye taşınacakmış.

Barbara öldürüldüğünde yirmi altı yaşındaydı. Yaşasaydı otuz beş yaşında olacaktı. Çocuğu yoktu. Öldüğünde birkaç aylık hamileymiş. London bunu ancak kızının ölümünden sonra öğrenmiş. Bana bunu anlatırken sesi titriyordu. Barbara'nın ölümünden birkaç yıl sonra Douglas Eftinger yeniden evlenmiş. Evlilikleri süresince Sosyal Hizmetler Müdürlüğü'nde görevliymiş. Cinayetten kısa bir süre sonra istifa edip pazarlama işine girmiş. İkinci eşinin babası Long Island'daki

bir spor eşyaları mağazasının sahibiymiş ve kızıyla evlendikten sonra Douglas'ı işine ortak etmiş. Ettinger karısı ve iki ya da üç çocuğuyla birlikte -London kaç çocukları olduğundan emin değildi- Mineola'da yaşıyordu. Douglas, Helen London'ın cenaze törenine katılmıştı. Daha sonra London onunla hiç görüşmemiş, yeni karısıyla da hiç karşılaşmamıştı.

Lynn London bu ay otuz üç yaşına basıyordu. Chelsea'de yaşıyor, Village'deki özel bir okulda dördüncü sınıf öğretmenliği yapıyordu. Barbara öldürüldükten kısa bir süre sonra evlenmiş, iki yıl sonra kocasıyla ayrı yaşamaya başlayıp kısa bir sonra da boşanmışlar. Çocukları yok.

Diğer kişilerden de söz etti. Komşular, arkadaşlar. Barbara'nın çalıştığı çocuk yuvasının yöneticisi. Bir meslektaşı. Kolejden en yakın arkadaşı. İsimleri bazen hatırlıyor, bazen hatırlayamıyordu. Ancak işime yarayacak bir şeyler anlatmıştı. Bunlardan başlayabilirdim ama bunların illa da bir yere varması gerekmiyordu. Konuşurken sık sık daldan dala atlıyordu. Karışmak istemedim. Kendi bildiğince konuşmasına izin verirsem ölmüş kadın hakkında daha iyi bir fikir edinebilirim diye düşündüm. Yine de kadını gerçek anlamda tanıyamadım. Çekici olduğunu, genç kızken beğenilen biri olduğunu, okulda başarılı olduğunu öğrendim. Kafamda kötü alışkanlıkları, büyük erdemleri olmayan, çocukluk dönemiyle yaşayamadığı yeni bir dönem arasında bocalayan bir kadının görüntüsü oluşmaya başladı. Babasının onu çok iyi tanımadığı duygusuna kapıldım. Kendini işi ve baba rolüyle sınırladığından kızı hakkında insan olarak doğru dürüst bir görüşe sahip değildi. Böyle şeyler her zaman oluyor. Pek çok insan kendi çocuklarını gerçekten tanımıyor ta ki çocukları anne baba olana dek. Barbara'nın buna ömrü vefa etmemişti.

Bana anlatacakları bittiğinde notlarımı gözden geçirip defteri kapadım. Ona elimden geleni yapmaya çalışacağımı söyledim.

"Biraz paraya ihtiyacım olacak" dedim.

"Ne kadar?"

Ücretimi belirlemeyi asla becerememişimdir. Ne kadar istersem çok, ne kadar istersem az olur acaba? Paraya ihtiyacım olduğunu -bu kronik bir durum zaten- onun da muhtemelen çok parası olduğunu biliyordum. Sigorta temsilcileri çok ya da az kazanabilirler Ama bana öyle geliyor ki şirketlere grup poliçesi satmak kazançlı bir iştir. Kafamdan bir rakam uydurdum, bin beş yüz dolar

"Bu para neyi satın alır, Bay Scudder?"

Gerçekten bilmediğimi söyledim. "Bu parayla benim çabalarım satın alınabilir" dedim. "Bir şeyler bulana kadar ya da hiçbir şey bulunamayacağını anlayana kadar bu olay üzerinde çalışacağım. Bu, paranızı hakettiğimi düşündüğümden önce gerçekleşirse paranın bir kısmını geri alırsınız. Daha fazlasına ihtiyacım olacağını hissederseniz sizi haberdar ederim, siz de bana ödeme yapmak isteyip istemeyeceğinize karar verirsiniz."

"Bu çok düzensiz bir uygulama değil mi?"

"Bundan pek memnun olmayabilirsiniz."

Bunu düşündü ama bir şey söylemedi. Çek defterini çıkarıp ödemeyi nasıl yapacağını sordu. Çeki Matthew Scudder adına yazmasını söyledim. Çeki yazıp koçanından koparttı, masanın üzerine bıraktı.

Çeki almadım. "Polisin tek alternatifi ben değilim, biliyorsunuz. Çok daha kuralına uygun çalışan, iyi elemanlar çalıştıran büyük şirketler, var. Onlar size son derece detaylı raporlar verecek, tüm masrafları, ücretleri kuruşu kuruşuna hesaplayacaklardır Bir de onların benimkilerden daha fazla kaynakları var" "Detektif Fitzroy'da bundan söz etti. Önerebileceği birkaç büyük detektiflik bürosu olduğunu söyledi."

"Ama beni tavsiye etti, öyle mi?"

"Evet."

"Neden?" Sebebini biliyordum tabii ki, ama onun London'a söylediği bu değildi. London ilk kez gülümsedi. "Sizin kaçık bir piç kuruşu olduğunuzu söyledi" dedi.

"Bunlar onun lafları, benim değil."

"Ve?"

"Sizin bu olayla, büyük bir detektiflik bürosunun ilgilenemeyeceği şekilde ilgileneceğinizi, bir işin peşine düştünüz mü asla vazgeçmediğinizi söyledi. Tüm ihtimallerin zayıf olmasına karşın sizin Barbara'yı kimin öldürdüğünü bulabileceğinizi de söyledi."

"Bunu söyledi, öyle mi?" Çeki alıp gözden geçirdim, ikiye katladım. "Evet, haklı. Bulabilirim" dedim.

2

Bankaya gitmek için vakit çok geçti. London gittikten sonra hesabı ödeyip bahşiş bıraktım. Önce On Sekizinci bölgeye uğrayacaktım, elim boş gidersem ayıp olacaktı.

Orada olduğundan emin olmak için telefon ettim, sonra doğuya giden bir otobüse, daha sonra da şehrin merkezine giden başka bir otobüse bindim. Armstrong'un Yeri Dokuzuncu Cadde'de, Elli Yedinci Cadde'deki otelimin köşesindeydi. On Sekizinci Bölge, polis akademisinin giriş katındaydı. Polis akademisi, acemi sınıflarının, komiser ve komiser, yardımcılığı sınavları için hazırlık kurslarının bulunduğu sekiz katlı modern bir binaydı. Bir havuz ve ağırlık aletleriyle donatımlı bir jimnastikhane vardı. Burada savaş oyunları kurslarına katılabiliydiniz ya da atış alanında talim yaparak kulaklarınıza eziyet edebiliydiniz.

Karakola girdiğimde aynı şeyleri hissettim yine. Beceriksiz bir sahtekârmışım duygusuna kapıldım. Görevlinin masası önünde durup Detektif Fitzroy'la bir işim olduğunu söyledim. Üniformalı polis memuru eliyle geçebileceğimi işaret etti. Muhtemelen beni de kendilerinden biri sandı. Hâlâ bir polise benziyor olmalıyım ya da bir polis gibi yürüyorum, insanlar beni böyle görüyorlar. Polisler bile.

Ekip odasına girdim, Fitzroy'u masasında bir raporu daktilo ederken buldum. Masanın üzerinde yarım düzine kadar plastik kahve fincanı diziliydi. Hepsinin içinde iki parmak kadar kahve vardı. Fitzroy bana bir sandalye uzattı, o yazısını bitirene kadar oturup bekledim. Birkaç masa ötede iki polis patlak gözlü sıska bir zenci çocuğu sıkıştırıyorlardı. Anladığım kadarıyla çocuk bul karoyu al parayı oynatırken yakalanmıştı. Polisler çocuğun üstüne çok fazla gitmiyorlardı, ne de olsa asrın suçunu işlemiş sayılmazdı, Fitzroy aynen hatırladığım gibiydi, belki biraz daha yaşlanıp kilo almış olabilirdi. Jogging yapmak için saatler harcadığını hiç sanmıyorum. Biraz topluca, İrlandalı bir yüzü vardı. Kırılmış saçları kısacık kırpılmıştı. insanların onu muhasebeci, orkestra şefi ya da taksi şoförü zannetmelerine olanak yoktu.. Daktilosunun başında iki parmak yazarak-saatler harcamasına karşın stenografa da hiç benzemiyordu.

Sonunda işini bitirerek daktiloyu kenara itti. "İşim gücüm evrak doldurmak" dedi. "Evrak doldurup mahkemeye çıkmak. Araştırma yapmak için vakit mi kalıyor? Merhaba Matt." Tokalaştık. "Görüşmeyeli epey oldu. Pek kötü gözüküyorsun." "Kötü mü gözükmeliyim?"

"Hayır, tabii ki değil. Kahve içer misin? Süt ve şeker koyayım mı?"

"Sade olsun."

Odanın öbür ucundaki kahve makinesine gidip iki plastik kahve bardağıyla geri döndü. İki detektif, üç kâğıt oynatan çocuğu sıkıştırmaya devam ediyorlardı. Onun Birinci Cadde'deki bıçaklı saldırgan olduğunu düşündüklerini söylüyorlardı. Çocuk da keyfini hiç bozmadan bu şamatayı sürdürüyordu doğrusu.

Fitzroy yerine oturup kahvesinden bir yudum aldı, yüzünü ekşitti. Bir sigara yakıp döner iskemlesinde arkaya kaykıldı. "Şu London" dedi, "onu gördün mü?"

"Kısa bir zaman önce."

"Ne düşünüyorsun? Ona yardım edecek misin?"

"Buna yardım demek doğru olur mu bilmiyorum. Ona, bir bakarız dedim"

"Sana göre bir iş olduğunu düşündüm, Matt. Adamın biri birkaç dolar harcamak istiyor Nasıl olduğunu bilirsin, adamın kızı dirilip yeniden öldürüldü sanki. O da bu konuda bir şeyler yapmış olduğunu düşünmek istiyor Şu anda yapabileceği hiçbir şey yok, ancak biraz para harcarsa belki kendini daha iyi hissedecek. Bu para da neden onu harcayabilecek iyi bir adama gitmesin ki? Adamda para var, garibanın birini tokatlamıyorsun yani."

"Ben de öyle düşünmüştüm zaten."

"Öyleyse bir deneyeceksin" dedi. "İyi. Benden birini önermemi istedi, aklıma hemen sen geldin. Neden bu işi bir dostla vermeyelim ki, değil mi? insanlar birbirlerini kollar, dünya bunun üzerinde döner. Böyle demezler mi?"

O kahve almaya gittiğinde ben beş yirmiliği hazır etmişim. Eğilip parayı eline tutuşturdum. "Birkaç gün çalışmak fena olmaz" dedim. "Teşekkür ederim."

"Dost dosttur değil mi?" Parayı ortadan kaldırdı. Dost dosttur, tamam ama kıyak da kıyaktır. Ne bu teşkilatta ne de dışarda kimse karnını beleşe doyurmuyor Neden doyursun ki? "Etrafta dolanıp birkaç soru soracaksın öyleyse" diye sözüne devam etti. "Adam bu oyuna devam etmek istediği sürece onu söğüşleyebilirsin. Kendini de helak etmene gerek yok. Dokuz yıl, dile kolay. Bu işi çözersen seni bir uçağa koyup Dallas'a yollarız, JFK'yi kimin öldürdüğünü bulmaya."

"İzler soğumuş olmalı."

"Bırak Allah aşkına. O zamanlar kızın Buzkıracağı Sapiği'nin randevu defterindeki yeni bir isim olmadığını düşündürecek tek bir neden olsaydı belki birileri işi biraz daha kurcalayabilirdi. Ama bu işlerin nasıl yürüdüğünü bilirsin."

"Elbette."

"Şimdi de başımıza Birinci Cadde'de, sokak ortasında insanlara kasap bıçağıyla saldıran şu herif çıktı. Bu saldırılar rasgele mi yapılıyor onu bulmamız gerek, tamam mı? Kurbanın kocasına gidip de karınız postacıyla mı düzüşüyordu diye soramazsın ki. Aynı şey şu kız için de geçerli, adı neydi? Ettinger. Belki de postacıyı düzüyordu, belki bu yüzden öldürüldü. O zamanlar bunu soruşturmak için bir neden yoktu ortada, şimdiyse bunun altından kalkmak daha da zor

"Bir şeyler yapıyor gibi görünebilirim."

"Tabii, neden olmasın?" Kabarık bir dosyaya eliyle vurdu.

"Bu dosyayı senin için çıkarttırdım. Neden birkaç dakika için dosyaya bir göz atmıyorsun? Benim görmem gereken biri var"

Gideli neredeyse yarım saatten fazla olmuştu. Ben de bu arada Buzkıracağı Sapiği'nin dosyasını okudum. Daha önce, iki detektif üç kâğıt oynatan çocuğu nezarete tıkip aceleyle karakoldan çıktılar. Birinci Cadde Kasabı'yla ilgili bir olayı araştırmaya koştukları kesindi. Kasap bu kez numarasını, burunlarının dibinde, karakol binasından yalnızca birkaç blok ötedeki Sekizinci Cadde'de yapmıştı. Onu içeri tıkmak için can atıyorlardı.

Frank Fitzroy geri döndüğünde dosyayla işim bitmişti. "Evet, bir şeyler buldun mu bari?" dedi. .

"Pek fazla bir şey bulamadım. Birkaç not aldım. Çoğunlukla isimler ve adresler." "Dokuz yıl sonra adresler aynı olmayabilir. İnsanlar taşınırlar. Allanın belası yaşamları toptan değişir"

Benimki de değişmişti. Dokuz yıl önce New York Polis Teşkilatı'nda detektiftim. Long Island'da karım ve iki oğlumla bahçe içinde, barbeküsü olan bir evde yaşıyordum. Bazen ne yöne olduğunu bile bilmeden ben de taşınıp durdum. Yaşamım kesinlikle değişmişti.

Dosyaya şöyle bir vurdum. "Pineli" dedim. "Onun Barbara Ettinger'i öldürmediğinden ne kadar emin olabiliriz?"

"Adam sağlam, Matt. Cinayet işlendiğinde Bellevue'deymiş."

"İnsanların bir yere girip tekrar çıktıkları biliniyor"

"Elbette, ancak bu adamın üstünde deli gömleği varmış. Bu da hareket kabiliyetini engeller. Ayrıca, Ettinger cinayetini diğerlerinden ayıran bazı şeyler var. Bunların peşindeysen, farkına varıyorsun, ama bunlar mevcut zaten."

"Ne mesela?"

"Yaraların sayısı. Ettinger sekiz kurban arasında en az sayıda yara aldı. Aradaki fark çok büyük değil ama göze çarpacak kadar. Ayrıca diğer bütün kurbanlar kalçalarından yara almıştı. Ettinger'in ne kalçalarında ne de bacaklarında bıçak yaralarına rastlanmadı. Sorun diğer kurbanlar arasında da ufak tefek değişiklikler olmasıydı. Adam bu cinayetleri tek bir kalıptan çıkma işlemiyordu elbette. Bu yüzden farklılıklar o zaman göze batmamıştı. Yaralarının az olmasını, kalçasında hiç yara olmamasını adamın telaş ettiğine yorabilirdik. Adam birinin geldiğini duymuş olabilir ya da geldiğini sanmıştır. Muamelesini tamamlayacak vakti kalmamıştır"

"Elbette."

"Kadını Buzkıracağı Sapiği'nin hakladığını gösteren bir şey vardı ortada, ne olduğunu biliyorsun."

"Gözler"

"Evet." Başını sallayarak onayladı. "Bütün kurbanlar gözlerinden bıçaklanmıştı. Gözbebeklerine birer vuruş. Bu haber gazetelerde hiç çıkmadı. Her zaman bir iki şeyi gizli tutmaya çalıştığımız gibi bunu da gizli tuttuk. Birtakım sapıkların yalan itiraflarla bizi aldatmasını önlemek için. Caddelerdeki bıçaklama olayıyla ilgili kaç şarlatanın gelip teslim olduğuna inanamazsın."

"Tahmin ediyorum."

"Hepsini denetlememiz gerekiyor, sonra da her bir sorgulamayı kâğıda dökmemiz. Adamı canından bezdiren de bu zaten. Her neyse, Ettinger'e gelelim. Buzkıracağı

Sapığı her zaman gözleri bıçaklıyordu. Bu ayrıntıyı dışarı sızdırmıyorduk. Eftinger de gözlerinden bıçaklanmıştı. Ne düşünmemiz gerekiyordu ki? Gözbebeklerinden bıçaklandığı ortadayken, kadın kalçasından bıçaklanmış ya da bıçaklanmamış kimin umurunda."

"Ama tek gözünden bıçaklanmış."

"Doğru. Tamam, bu farklı ancak yaraların az olması, kalçada yaraya rastlanmamasına uygun düşüyor. Adamın acelesi vardı. İşini doğru dürüst yapacak vakti yoktu, Sen de böyle düşünmez miydin?"

"Herkes böyle düşünebilirdi."

"Elbette. Biraz daha kahve ister misin?"

"Hayır. Teşekkürler"

"Ben de içmeyeceğim. Bugün zaten yeterince içtim."

"Şimdi bu olay hakkında ne düşünüyorsun, Frank?"

"Eftinger'e ne olduğu hakkında mı?"

"Evet."

Kafasını kaşdı. Kaşlarını çatığında oluşan dikey çizgiler burnunun iki yanında alnını kırıştırıyordu. "Çok da karmaşık bir şeyler olduğunu sanmıyorum" dedi.

"Birileri gazeteleri okuyup televizyon izledi ve Buzkıracağı Sapığı hikâyelerini dinleye dinleye aşka geldi. Böyle taklitçilere her zaman rastlarız. Bunlar kendi numaralarını kendileri bulmaktan aciz çatlaklardır, başkalarının çılgınlıklarına musallat olurlar Kaçığın teki akşam haberlerini izledi, gidip kendine bir buzkıracağı aldı."

"Ve kadını tesadüfen gözünden bıçakladı."

"Olabilir, mümkün. Ya da Pineli gibi o da bunun iyi bir fikir olduğunu düşündü. Ya da birileri bu detayı sızdırdı."

"Ben de böyle düşünüyordum."

"Hatırladığım kadarıyla bu konuda ne haberlerde ne de gazetelerde bir şey çıkmıştı. Yani gözleri oyma konusunda. Ama belki de çıkmıştı ve biz hemen örtbas ettik. Ancak bu kaçık daha önce bunu okuyup ya da duyup etkilenmiş olabilir Belki de basına hiç sızmadı. Bu bilgi kulaktan kulağa dolaşmış da olabilir Bir şeyler bilen birkaç yüz kadar polis var ortalıkta, artı otopsiyle uğraşanlar, artı kayıtları gören herkes, bütün memurlar Her biri üç kişiye anlattı diyelim, bir sürü insanın bundan haberdar olması ne kadar sürer dersin?"

"Ne demek istediğini anlıyorum."

"Hiçbir şey olmasa bile gözlerle ilgili olay adamın bir kaçık olduğunu gösteriyor İşin zevki için bunu bir kez denedi ve sonra bıraktı."

"Bunu nereden çıkartıyorsun Frank?"

Arkasına yaslanıp ellerini başının ardında kenetledi. "Diyelim ki katil kocasıydı" dedi. "Diyelim ki kadını postacıyla düzünüyor diye öldürmek istiyordu, bir keleşe gelmemek için de cinayete Buzkıracağı Sapığı işlemiş süsü vermek istiyordu. Eğer gözlerden haberdarsa her ikisini de oyması gerekiyor, değil mi? İşini şansa bırakmamalı. Ancak katil kaçığın tekiyse işler değişir. O gözün tekini oyuyor çünkü bu yapılabilecek bir şey, sonradan canı sıkılıp öbürünü oymuyor. Bunların canına yandıgımın akıllarından neler geçer kim bilir?"

"Bu işi yapan bir kaçıkta onun peşine düşmenin yolu yok demektir"

"Elbette yok. Aradan dokuz yıl geçmiş ve sen cinayet işlemek için bir nedeni bulunmayan bir katili arıyorsun, değil mi? Bu ortada iğne bile yokken samanlıkta

iğne aramaya benziyor. Bu da olabilir Bu işi al, biraz oyalan sonra da London'a katilin bir sapık olduğunu söyle. Bunu duymak hoşuna gidecektir, inan bana."
"Neden?"

"Çünkü dokuz yıl önce bunu düşünmüştü, bu düşünceye de alıştı. Durumu kabul etti. Şimdi ise katilin tanıdığı biri olmasından korkuyor; bu düşünce onu deli ediyor Sen olanı biteni onun için araştırıp ona her şeyin yolunda gittiğini, güneşin yine her sabah doğudan doğduğunu ve kızının öldürülmesinin Tanrı'nın boktan bir işi olduğunu anlat. İçi rahat edip normal yaşantısına geri dönecektir Parasının karşılığını alacaktır."

"Sanırım haklısın."

"Tabii ki haklıyım. Hatta ortalıkta dolanmasan da olur Bir hafta boyunca yan gel yat, sonra da ona ne anlatacaksan anlat işte. Ama bunu yapacağını hiç sanmıyorum, haksız mıyım?"

"Hayır; elimden gelenin en iyisini yapacağım."

"Bir şeyler yapıyormuş gibi görüneceğini sanmıştım. Ama sen hâlâ bir polissin, değil mi Matt?"

"Sanırım öyleyim. Bir bakıma öyle. Bu ne demekse işte."

"Sürekli yaptığın bir şeyler yok, değil mi? Yalnızca önüne böyle bir iş çıktığında tutuyorsun?"

"Evet."

"Geri dönmeyi hiç düşünmedin mi?"

"Teşkilata mı? Pek sık değil. Ciddi ciddi hiç düşünmedim."

Duraksadı. Sormayı düşündüğü sorular vardı, bana söylemek istediği şeyler ancak bunları hiç açmamaya karar verdi. Buna memnun oldum. Ayağa kalktı, ben de kalktım. Bana vakit ayırdığı ve bilgilendirdiği için teşekkür ettim. Eski dostların yeri başkadır; bir arkadaşına yardımcı olmak zevktir dedi. İkimiz de el değiştiren yüz doların sözünü hiç etmedik. Niye edecektik ki? Alan razı satan razıydı. Karşılığı ödenmeyen bir iyilik işe yaramaz. Öyle ya da böyle insan iyiliğin karşılığını her zaman öder.

3

Fitzroy'la birlikteyken yağmur çiselemişti. Dışarı çıktığımda artık yağmıyordu, öğleden sonra yine yağacak gibi geldi bana. Üçüncü Cadde'nin köşesinde bir tek atıp haberleri izledim. Kasap'ın polis ressamı tarafından çizilen temsili resmini gösterdiler. Bu resim Post'un ön sayfasındaki aynıydı. Resim, düzgün bıyıklı, yuvarlak yüzlü, kafasında bir kep olan zenci bir adamı tasvir ediyordu. Geniş badem gözlerinde delice bir coşku parlıyordu.

"Caddede birdenbire şunun size saldırdığını düşünün" dedi barmen. "Bir sürü insan bu olay yüzünden silah ruhsatı alıyor. Ben de bir adet başvuru formu doldurmayı düşünüyorum."

Silah taşımayı bıraktığım günü hatırlıyorum. Polis rozetimi geri verdiğim gündü. Kalçamda bu demir parçasını taşımadığım an kendimi çok kolay incinebilir hissetmiştim. Şimdilerde ise silahlı dolaşmak nasıl bir duyguydu zar zor hatırlayabiliyorum.

İçkimi bitirip çıktım. Barmen bir silah edinecek miydi acaba? Muhtemelen hayır insanlar silah taşımaktan çok bunun lafını ediyorlardı. Ancak gazete başlıklarına geçmeyi beceren Kasap ya da Buzkıracağı Sapiğı türünden bir kaçık ortaya

çıkıtığında bir kısım insan silah ruhsatı alıyor, bir kısım insan da illegal silah satın alıyorlardı. Sonra da bazıları sarhoş olup karılarını vuruyordu. Bunların hiçbirinin de Kasap'ı mihlamayı becerecek hali yoktu zaten.

Şehrin işmerkezinden yürüyerek uzaklaştım, yolda akşam yemeği için bir İtalyan lokantasında durdum. Sonra Kırk ikinci Cadde'deki Merkez Kütüphanesi'nde birkaç saat geçirdim. Zamanın bir kısmını mikrofilmlerdeki eski gazetelere bakarak, bir kısmını da yeni ve eski Polk şehir rehberlerini inceleyerek geçirdim. Bazı notlar tuttum, çok sayılmaz. Kendimi davaya kaptırmaya, biraz gerilere gitmeye çabalıyordum.

Dışarı çıktığımda yağmur yağıyordu. Armstrong'un Yeri'ne kadar bir taksiye bindim. Barda bir sandalyeye oturup iyice yerleştim. Etrafta laflayacak insan ve ölüyü bile diriltecek miktarda kahveyle içilecek burbon vardı. Çok ağır takılmadım, biraz cila çektim. Altından kalktık işte. İnsanların nelerin altından kalktığına aklınız şaşar.

Ertesi gün Cuma'ydı. Gazetemi kahvaltı ederken okudum. Geçen gece kimse doğranmamıştı, ama olayda da olayın gelişiminde de herhangi bir yeni gelişme olmamıştı. Ekvator'da birkaç yüz insan depremde ölmüştü. Son zamanlarda sık sık deprem olmaktaydı ya da bu depremler son zamanlarda dikkatimi çeker olmuştu. Bankama gidip Charles London'ın, çekini tasarruf hesabıma yatırdım, biraz para çekip beş yüz dolar havale ettim. Para havalesiyle birlikte yollanmak üzere bana bir zarf verdiler Havaleyi Syosset'teki Bayan Anita Scudder adına yaptım. Elimde bankanın kalemi, gişenin önünde birkaç dakika öylece dikilip durdum. Havaleyle birlikte yollamak için yazabileceğim birkaç cümle düşünüyordum. Sonunda havaleyi tek başına yollamaya karar verdim. Parayı yolladıktan sonra onu arayıp paranın yolda olduğunu haber vermeyi düşündüm, ancak bu iş, bir şeyler karalamaktan daha zor geldi.

Kötü bir gün sayılmazdı. Bulutlar güneşi engelliyordu ama yer yer mavilikler görülüyordu. Hava açacak gibiydi. Yerim boş kalmasın diye Armstrong'un Yeri'ne uğradım. Bir şey içmeden ayrıldım. Günün ilk içkisi için vakit biraz erkendi. Oradan çıkıp doğuya doğru, Columbus Circle'a kadar uzanan bir blok boyunca yürüdüm. Trene bindim.

Smith and Bergen'e giden D hattına bindim. Trenden indiğimde ortalık güneşliydi. Yönümü bulana kadar bir süre dolanıp durdum. Kısa bir süre çalışmış olduğum Yetmiş Sekizinci Bölge yalnızca altı ya da yedi blok ötedeydi, ancak aradan uzun zaman geçmişti. O zamandan bu yana Brooklyn'de çok fazla vakit geçirmemişim. Gözüme tanıdık görünen hiçbir şey yoktu. İlçenin, kısa bir süre öncesine kadar adı bile olmayan bölgesindeydim. Şimdilerde bu bölgenin bir kısmına Cobble Hill, deniliyordu, diğer bir kısım da Boerum Hill olarak anılıyor. Her iki bölge de kırmızı tuğla rönesansına canı gönülden katılıyorlardı. New York'ta mahalleler oldukları gibi kalmazlar. Ya gelişirler ya da çürüyüp giderler Şehrin büyük bir kısmı dökülmekte. Güney Bronx'un tamamı harap olmuş bloklardan oluşur Brooklyn'de de aynı olay Bushwick ve Brownville'i yiyip bitirmekte.

Bu bloklar diğer yönde ilerliyordu. Bir caddeden yukarı doğru çıkıp bir diğerinden aşağı indiğimde değişiklikleri farketmeye başladım. Her blokta ağaçlar vardı, pek çoğu son beş yıl içinde dikilmişti. Bazı kırmızı tuğlalı ve tuğla cephe binalar bakımsızdı, ancak yeni boyanmış olmanın keyfini sürenler çoğunluktaydı.

Dükkânlar süregelen değişiklikleri yansıtıyordu. Smith Caddesi'nde bir sağlıklı gıdalar dükkânı, Warren and Bond'un köşesinde bir butik. Eli yüzü düzgün küçük restoranlara adım başı rastlanmaktaydı. .

Barbara Ettinger'in yaşadığı ve öldüğü bina Nevins ve Bond caddelerinin arasında kalan Wyckoff Sokağındaydı. Beş katlı, kiraların ucuz olduğu bir binaydı. Her katta dört küçük daire bulunmaktaydı. Pek çok kırmızı tuğlalı evin, eskiden olduğu gibi tek bir ailenin oturduğu binalara dönüştürülmesinden paçayı kurtarmıştı. Yine de binaya biraz çekidüzen verilmişti. Girişte durup posta kutularının üzerlerindeki adlara bir göz attım. Eski şehir rehberinden not aldığım adlarla bunları karşılaştırdım. Cinayet işlendiğinde orada bulunan yirmi kiracıdan yalnızca altısı kalmıştı. Ayrıca posta kutularındaki adlardan bir şey çıkartamazsınız. İnsanlar evlenir ya da boşanırlar, adları değişir Evsahibi kirayı artırmamasın diye daire asil kiracı tarafından başkasına kiralanır, çoktan ölmüş olan birinin adı ise hâlâ kontratta ve posta kutusunun üzerinde yıllarca kalabilir. Daireye bir oda arkadaşı taşınır, sonra kontrat üzerine olan kişi başka yere taşınsa da o dairede kalmaya devam eder. Bu işin kolayı yok. Her kapıyı çalmanız gerekir.

Zilin birini çaldım, otomatığe bastılar. En üst kattan başlayıp alt katlara indim. Gösterecek bir rozetiniz olduğunda işler biraz daha kolaylaşır ancak insanın tavrı taşıdığı kimlikten daha önemlidir istesem de tavrımı kaybedemem. Kimseye ben polisim demedim ancak beni polis sanmalarına da bir itirazım yoktu.

İlk konuştuğum, en üst katta, binanın arka dairelerinden birinde oturan genç bir çocuklu kadındı. Biz konuşurken kadının bebeği arka odada ağlıyordu. Binaya geçen yıl taşındığını söyledi. Dokuz yıl önce işlenmiş cinayet hakkında bir şey bilmiyordu. Cinayetin oturduğu dairede mi işlendiğini kaygılı bir biçimde sordu. Orada işlenmediğini öğrendiğinde hem rahatladı hem de hayal kırıklığına uğradı. Mafsal iltihabından bükülmüş ellerinin üstü lekelerle dolu bir Slav kadın, dördüncü kattaki ön tarafa bakan dairesinde bana bir fincan kahve ikram etti. Beni divana oturtup sandalyesini bana doğru çevirdi. Sandalye kadının caddeyi görebileceği bir yere yerleştirilmişti.

Bu apartmanda nerdeyse kırk yıldır oturduğunu söyledi. Dört yıl öncesine kadar kocası da burada oturuyordu, şimdi yoktu artık, yalnız yaşıyordu. Semtin giderek düzeldiğini söyledi. "Ancak yaşlı insanlar gidiyor artık. Yıllardır alışveriş ettiğim dükkânlar yok artık. Bir de şu fiyatlara bakın. Bu fiyatları aklım almıyor" Buzkıracağı cinayetini hatırlıyordu hatırlamasına da, aradan dokuz yıl geçmiş olmasına inanamadı. Ona bu kadar uzun gelmemişti. "Öldürülen kadın iyi bir kadındı" dedi. "Yalnızca iyiler öldürülür"

Barbara Ettinger hakkında çok fazla bir şey hatırlamıyordu, iyi bir insan olması dışında. Diğer komşulardan herhangi biriyle bir samimiyeti var mıydı yoksa kavgalı mıydı, kocasıyla arası iyi miydi yoksa kötü mü bilmiyordu. Kadının tipini bile hatırladığından emin değildim. Keşke ona göstermek için yanımda bir fotoğrafı olsaydı. Bu aklıma gelseydi London'dan bir resim isteyebilirdim.

Bana kimliğimi soran tek insan dördüncü katta oturan bir başka kadındı, Bayan Wicker. Ona polis olmadığımı söyledim. Kapının zincirini çıkarmadı. Benimle kapının aralığından konuştu. Bu da bana çok makul bir davranış gibi geldi. Binada birkaç yıldan beri oturuyordu. Cinayetten ve Buzkıracağı Sapiği'nin bu yakınlarda tutuklandığından haberi vardı ama bütün bildiği bu kadardı.

"Herkesi içeri sokuyorlar" dedi. "Burada intercom var ama insanlar kimin zili çaldığını anlamadan otomatikçe basiveriyorlar. Herkes işlenen suçlardan söz ediyor ama bunların kendi başlarına da gelebileceğine pek inanmıyorlar, sonra da başlarına iş açılıyor." Kadına, demir kesen bir aletle kapısının zincirinin ne kadar kolay kopartılabileceğini söylemek geçti aklımdan, ancak kadının endişe katsayısının zaten yeterince yüksek olduğuna karar verdim.

Kiracıların çoğu dışardaydı. Üçüncü katta, Barbara Ettinger'ın katında, arka taraftaki dairelerden biri zile cevap vermedi. Bu dairenin yanındaki kapıda bir süre bekledim. İçerden disco müziğin ritmi geliyordu. Kapıyı çaldım, bir süre sonra yirmi yaşlarında genç bir adam kapıyı açtı. Kısa saçlı ve bıyıklıydı. Üstünde mavi çizgili beyaz bir jimnastik şortundan başka bir şey yoktu. Vücudu adeleliydi, hafifçe terlemiş yanık teni parlıyordu.

Ona adımları söyleyip birkaç soru sormak istediğimi belirttim. Beni içeri alıp kapıyı kapattı. Önden giderek odanın öbür ucundaki radyonun sesini kısıtı. Biraz durakladıktan sonra radyoyu toptan kapattı.

Halisiz parke zeminin ortasında geniş bir minder vardı. Bir halter ve bir çift ağırlık minderin üzerinde durmaktaydı. Minderin yanında yerde bir atlama ipi vardı.

"Egzersiz yapıyordum" dedi. "Oturmaz mıydınız? Şu sandalye en rahat olanı. Öteki şıktır ama aynı derecede rahat olduğunu söyleyemem."

Ben sandalyeye oturdum, o da bağdaş kurup minderin üstüne. Ona 3-A'daki cinayetten söz ettiğimde olayı bildiği gözlerinin parlamasından belliydi. "Bana Donald anlattı" dedi.

"Buraya taşınalı altı aydan biraz fazla oldu ama Donald asırlardır burada yaşıyor Semtin giderek şıklaşmasına şahit oldu. Allahtan bu bina pejmürdeliği elden bırakmıyor Sizin aslında Donald'la görüşmeniz gerek ama o da işten artı, altıbuçuktan önce gelmez," dedi.

"Donald'ın soyadı ne?"

"Gilman." Adı heceledi. "Ve ben de Rolfe Waggoner. Rolfe'un sonunda e var. Ben de tam Buzkıracağı Sapiğı ile ilgili haberi okuyordum. Kuşkusuz davayı hatırlamıyorum. O zamanlar lisedeydim. Indiana'lıyım, Muncie, Indiana. Indiana buradan çok uzaklardadır" Bir süre düşündü. "Her anlamda çok uzaklarda" dedi.

"Bay Gilman, Ettinger'lerle ahbap mıydı?"

"Bu soruyu ona sorsanız daha iyi olur Cinayeti işleyen adamı yakaladınız değil mi? Yıllardır bir akıl hastanesinde yattığını okudum, onun cinayet işlediğinden kimsenin haberi yokmuş, hastaneden çıkmış, onu yakalamışlar, o da cinayetleri itiraf etmiş ya da öyle bir şey işte, değil mi?"

"Öyle bir şey."

"Siz de şimdi ona karşı delillerinizin güçlü olduğundan emin olmak istiyorsunuz."

Gülümsedi. Aydınlık, güzel bir yüzü vardı. Minderin üstünde jimnastik kıyafetiyle otururken son derece rahat gözüküyordu. Eşcinsel erkekler genellikle savunmaya geçerler, özellikle polislerin yanında. "Bunca yıl önce işlenmiş bir cinayetle uğraşmak zor iş olmalı. Judy'le konuştunuz mu? Judy Fairborn, Ettinger'lerin oturduğu dairede kalıyor Geceleri çalışır, garsondur. Eğer dans dersine, bir seçmeye ya da alışverişe gitmediyse şimdi evde olmalı - dışarda değilse evdedir, sorun da bu değil mi zaten?" Muntazam dişlerini göstererek yeniden gülümsedi.

"Belki de çoktan onunla konuştunuz."

"Henüz konuşmadım."

"Yeni taşındı. Altı ay oluyor. Onunla konuşmak ister miydiniz?"

"Evet."

Bağdaş kurduğu yerden hafifçe zıplayarak doğruldu. "Sizi onunla tanıştıracayım," dedi. "Üzerime bir şeyler giymeme izin verin. Bir dakika sürmez."

Geri döndüğünde üzerinde jean pantolon, atlet ve çorapsız giydiği koşu ayakkabıları vardı. Holü geçerek 3-A'nın kapısını çaldık. Hiç ses yoktu, sonra ayak sesleri duyuldu. Kadın kim o diye sordu.

"Rolfe" dedi. "Yanımda sana birkaç soru sormak isteyen bir polis var, Bayan Fairborn."

"Ne?" dedi. Kapıyı açtı. Rolfe'un kız kardeşi olabilirdi. Aynı açık kahverengi saçlar, düzgün yüz hatları, aynı ortabatılı samimi çehre. O da jean pantolon giyiyordu, üstünde bir süveter, ayaklarında ucuz ayakkabılar vardı. Rolfe bizi tanıştırdı. Kenara çekilip içeri girmemiz için yol verdi. Ettinger'ler hakkında hiçbir şey bilmiyordu. Cinayet hakkında bildiği de olayın kendi dairesinde geçtiğinden ibaretti. "Taşınmadan önce bu olayı öğrenmediğim için memnunum" dedi. "Çünkü bu benim gözümü korkutabilirdi. Bu da çok aptalca olurdu, değil mi? Boş daire bulmak oldukça zor. Kim batıl inançlı olmanın lüksünü yaşayabilir ki?"

"Hiç kimse" dedi Rolfe. "Bu piyasada olmaz,"

Birinci Cadde'deki Kasap ve son günlerdeki hırsızlık furyası hakkında konuştular. Bir hafta önce birinci kattaki daire soyulmuştu. Muffağa bir göz atabilir miyim diye sordum. Soruyu sorarken muffağa doğru yönelmişim bile. Aslında muffağın neye benzediğini çıkartabilirdim sanırım, binadaki diğer dairelere girmiştım. Bütün daireler birbirinin aynıydı.

Judy, "Olayın olduğu yer burası mı? Cinayet mutfakta mı işlendi?" dedi.

"Nerede işlendi sandın ki?" diye sordu Rolfe. "Yatak odasında mı?"

"Bu konuda pek kafa yormadım sanırım."

"Hiç merak etmedin mi? Bana olayı biraz bastırıyormuşsun gibi geliyor."

"Belki de."

Konuşmalarına kulak tıkadım. Odayı hatırlamaya, dokuz yılı aşırp yeniden orada, Ettinger'in cesedi başında durmaya çalışıyordum. Fırının yanında yatıyordu, bacakları odanın ortasına uzanmıştı, başı oturma odasına dönüktü. Zemin o zaman marley kaplıydı. Marleyi kaldırmışlardı, zeminin orijinal tahtaları onarılıp cilalanmıştı. Fırın da yeniye benziyordu, tuğlaların ortaya çıkması için duvarın sıvası kazınmıştı. Tuğlalar daha önce gözüküyor muydu, emin olamadım. Hafızamda canlananların ne kadarı gerçektir, onu da bilmiyordum. Hafıza işbirlikçi bir hayvandan insanı memnun etmek için can atar; sunamayacağı şeyi de kendi uydurur, boşlukları itina ile doldurarak.

Neden mutfakta? Kapı oturma odasına açılıyordu. Kadın adamı ya onu tanıdığı için ya da tanımadan içeri almıştı. Sonra ne oldu? Adam buzkıracağını çıkardı, kadın da ondan kaçmaya çalıştı. Ayağı marleye takıldı, yere yuvarlandı. Adam onun üstüne çıkıp buzkıracağını sapladı. Böyle mi oldu?

Mutfak oturma odasıyla yatak odasının ortasındaydı. Adam belki de kadının âşığıydı. Yatak odasına gidiyorlardı, adam kadına birkaç santim boyunda kesici bir aletle bir sürpriz yapayım dedi. İşlerini bitirinceye kadar bekleyemez miydi?

Belki de kadın ocakta bir şey kaynatıyordu. Belki adama kahve yapıyordu. Mutfak yemek yemek için biraz ufaktı ancak suyun kaynamasını bekleyen iki insanın rahatlıkla ayakta durabileceği kadar yer vardı.

Sonra bir el çığıllıklarını bastırmak için ağzını kapattı ve diğer el onu öldürmek için kalbinden bıçakladı. Sonra da cinayet Buzkıracağı Sapığı'nın işiymiş gibi gözüksün diye yeter sayıda buz kıracağı darbeleri indi kadının vücuduna.

İlk aldığı yara kadını öldürmüş müydü? Kan damlaları hatırlıyordum. Ölmüş bedenler böyle kanamazlar, delici aletlerle açılmış yaralar da. Otopsi sonuçlarına göre kalpteki yara anında öldürücü olanıydı. Adli Tıp'ın raporunda gördüğüm kadarıyla ölüme neden olan ilk ya da son darbe olabilirdi.

Judy Fairborn çaydanlığı doldurup ocağı kibritle yaktı. Su kaynayıncaya üç bardak hazır kahve koydu. Benimkinde burbon olmasını ya da kahve yerine burbon içmeyi tercih ederdim ama kimse ikram etmedi. Bardaklarımızı alarak oturma odasına geçtik. Kadın, "Hayalet görmüş gibisiniz. Hayır yanlış söyledim. Hayalet arar gibisiniz" dedi.

"Belki de hayalet peşindeyimdir."

"Hayaletlere inanıp inanmadığımdan pek emin değilim. Kurbanın başına geleceklerden habersiz olduğu ani ölümlerde hayaletlerin ortaya çıkması daha olasıymış. Teoriye göre ruh öldüğünü anlamaz, ortalıkta gezinir durur çünkü varoluşun bir sonraki aşamasına geçmeyi bilemez."

"Ben de hayaletin binada dolaşıp intikam diye inlediğini sanıyordum" dedi Rolfe.

"Bilirsiniz işte, zincir şangırdatıp tahtaları gıcırdatmak falan."

"Hayır, hayaletin elinden bir şey gelmez. Yapmanız gereken hayaleti kovacak birini bulmaktır"

"Ben bu işe bulaşmayacağım" dedi Rolfe.

"Seninle gurur duyuyorum. Çekingenlik konusunda üstüne yok doğrusu. Bu işe hayalet kovma diyorlar Şeytan çıkarma gibi bir şey. Hayalet uzmanı ya da ona ne diyorlarsa işte, hayaletle iletişim kurar, onun olan biteni anlamasını sağlar; hayaletin aşması gereken de budur. Sonra ruh tüm ruhların gittikleri yere gider"

"Sen bunlara inanıyor musun?"

"Neye inandığımı bilmiyorum" dedi kadın. Bacaklarını çözüp gene bacak bacak üstüne attı. "Eğer Barbara'nın hayaleti bu binadaysa çok çekingen davranıyor doğrusu. Ne tahtalar gıcırdatıyor ne de geceyarısı hayalet ortaya çıkıyor"

"Şu senin hayalet çok basiretsiz" dedi Rolfe.

"Bu gece kâbuslar göreceğim" dedi kadın. "Eğer uyuyabilirsem tabii."

Altındaki iki katın dairelerinin kapılarını çaldım. Çoğundan cevap alamadım. Kiracılar ya dışardaydı ya da işime yarayacak bir şey bilmiyorlardı. Apartman yöneticisi yan bloktaki bir binanın zemin katında yaşıyordu ancak onu görmem için bir neden yoktu. Birkaç aydır yöneticilik yapıyordu. Dördüncü kattaki ön dairede oturan yaşlı kadın bana son dokuz yıldır dört ya da beş yönetici değiştiğini söylemişti.

Binadan dışarı çıktığında temiz hava ile yeniden sokakta olmak beni sevindirdi.

Judy Fairborn'un mutfağında, her ne kadar bunun bir hayalet olduğunu söyleyecek kadar ileri gitmesem de, bir şey hissetmişim. Yıllar öncesinden bir şey sanki beni alaşağı etmeye çalışıyordu.

Bunun Ettinger'in mi yoksa benim kendi geçmişim mi olduğu konusunda bir şey söyleyemeyeceğim.

Dean and Smith'in köşesindeki bara girdim. Sandviç satıyorlardı. Sandviçleri ısıtacak mikrodalga fırınları da vardı ama ben aç değildim. Bir tek attım, üstüne cila olsun diye bir küçük bira içtim. Barmen yüksek bir sandalyede oturmuş, büyük bir bardakta votkaya benzer bir şey içiyordu. Diğer iki müşteri, benim yaşlarımda iki zenci erkek barın öteki ucunda oturmuş televizyondaki bir yarışma programını seyrediyorlardı. Adamlardan biri ara sıra televizyona doğru bir şeyler söylüyordu. Not defterimi karıştırıp telefona doğru gittim. Telefon rehberinde Brooklyn sayfalarına baktım. Barbara Ettinger'in çalıştığı çocuk yuvası kapanmış olmalıydı. Aynı adreste başka adda bir yer var mı diye Sarı Sayfalar'ı da kontrol ettim. Yoktu. Verilen adres Clinton Sokağı üzerindeydi. Bu çevreden uzun süre uzak kaldığımdan yol sormam gerekti. Gitmem gereken yer yalnızca birkaç blok ötedeydi. Brooklyn'deki mahallelerin nerede başlayıp nerede bittiği çok belirgin değildir. Mahalleler genellikle emlakçıların yoktan var ettiği yerlerdir. Court Caddesi'ni geçtiğimde Boerum. HNI'den çıkıp Cobble Hill'e giriyordum. Değişikliği görmek zor değildi. Cobble Hill biraz daha kibar ve kaliteliydi. Caddede daha çok ağaca, daha çok tuğlalı eve, daha çok beyaz surata rastlanıyordu.

Aradığım numarayı Pacific ve Amity arasında kalan Clinton'da buldum. Burada bir çocuk yuvası yoktu. Zemin kattaki dükkânda örgü ve nakış malzemeleri satılmaktaydı. Altın dişli, tombul mal sahibi kadın çocuk yuvası hakkında hiçbir şey bilmiyordu. Kadın buraya bir buçuk yıl önce, sağlıklı gıda restoranı battıktan sonra taşınmıştı. "Bir kez o lokantada yemiştım" dedi, "batmayı hak etmişlerdi inanın." Bana dükkân sahibinin adını ve telefon numarasını verdi. Adamı köşeden aradım. Telefonu meşgul çalıyordu. Ben de Court Street'e yürüyüp bir sürü merdiven çıktım. Büroda yalnızca genç biri vardı; gömleğinin kollarını kıvrımış, önündeki masada içi sigara izmaritleri dolu yuvarlak, geniş bir kültablası bulunan genç bir adam. Telefonda konuşurken art arda sigara içiyordu. Pencereler kapalıydı. Oda sabahın dördünde bir gece klübünde olduğu kadar kesif bir dumanla kaplıydı.

Telefonun başından kalktığımda, gene telefon çalmadan adamı yakaladım. Sağlıklı gıda dükkânından önce yine aynı yerde tutunamayan bir çocuk giysileri dükkânını hatırlıyordu. "Şimdi nakış malzemesi dükkânı var" dedi. "Bir tahmin yürütecek olursam yeni mal sahibi bir yıla kadar çıkar İplik satarak ne kadar kazanabilirsin ki? Birinin bir hobisi var; bir şeyle ilgileniyor, tutup iş kuruyor Sağlıklı gıda, nakış, neyse işte. İşten bir bok anladıkları yok. Bir ya da iki yıl içinde işi batırıyorlar. Kontratı bozuyorlar, biz de bir iki ay içinde, onun ödediğinden iki misli fazla ödeyen birine dükkânı yeniden kirliyoruz. Gelişmekte olan bir semtte en kârlı işi yapanlar emlakçılar." Telefona uzandı. "Özür dilerim. Size yardımcı olamayacağım" dedi.

"Kayıtlarınıza bir baksanız" dedim.

Bana yapması gereken çok önemli işleri olduğunu söyledi. Lafının ortasında cümlesi bir iddia olmaktan çok sızlanmaya dönüştü. Meşe ağacından bir döner sandalyeye oturdum, o da dosyalan karıştırmaya başladı. Aradığı dosyayı bulup masanın üstüne bırakana dek en azından yarım düzine çekmece açıp kapadı.

"Bulduk işte" dedi. "Mutlu Saatler Çocuk Yuvası. Amma ad bulmuşlar ha!"

"Ne kusuru var ki?"

"Barlarda içkinin yarı fiyata satıldığı zamana Mutlu Saatler denir. Çocuklar için açılmış bir yere bu adı vermek çok aptalca bir şey, öyle değil mi?" Başını salladı. "Bir de neden işi batırdıklarını merak edip dururlar"

Bence bu ad hiç de fena değildi.

"Kiracının adı Bayan Corwin'miş. Janice Corwin. Yeri beş yıllığına kiralayıp dört yıl sonra vazgeçmiş. Sekiz yıl önce, Mart ayında binayı boşaltmış." Bu Barbara Ettinger'in ölümünden bir yıl sonra olmalıydı. "Aman Allahım, şu ödediği kiraya bir bakın, inanamayacaksınız. Ne ödediğini biliyor musunuz?"

Başımı salladım.

"Yeri gördünüz. Bir fiyat biçin." Adama baktım. Sigarasını söndürüp bir diğerini yaktı. "Ayda yüz yirmi beş dolar. Şimdi ise altı yüze gidiyor. Şu nakışçı bayan çıktığı anda ya da kontratı bittiğinde daha da artacak. Hangisi önce olursa."

"Corwin'in taşındığı adres var mı sizde?" Başını salladı. "Oturduğu evin adresi var ister misiniz?" Wyckoff Sokağı'nda bir numaraydı. Ettinger'in binasından yalnızca birkaç adım ötedeydi. Adresi yazdım. Adam bir de telefon numarası verdi, onu da not ettim.

Telefonu çaldı. Telefonu açıp alo dedi, birkaç dakika dinledikten sonra tek heceli cümlelerle konuşmaya başladı. Bir müddet sonra "Dinle, burada birileri var" dedi.

"Seni birazdan ararım, tamam mı?"

Telefonu kapayıp bana "hepsi bu kadar mı" diye sordu. Aklıma başka bir şey gelmiyordu. Adam dosyayı yerine kaldırdı. "O yeri dört yıl işletmiş" dedi. "Pek çok yer daha ilk yıl batıyor. İş bir yıl ayakta tutarsan şansın var demektir İki yıl ayakta kalırsan çok şanslısın demektir Sorun ne biliyor musun?"

"Ne?"

"Kadınlar" dedi. "Bunlar amatör işi yürütmek umurlarında değil. Elbise dener gibi iş yapmaya kalkışıyorlar. Rengi beğenmezlerse elbiseyi değiştirirler Hepsi buysa, etmem gereken telefonlar var."

Kendisine yardımcı olduğu için teşekkür ettim.

"Bak" dedi, "her zaman yardıma hazırım. Bu benim yapım."

Bana verdiği telefon numarasını çevirdim. Karşıma İspanyolca konuşan bir kadın çıktı. Janice Corwin adında birini tanıımıyordu. Bir şeyler sormama fırsat verecek kadar da hatta kalmadı. Bir teklik daha atıp ilk başta numarayı yanlış çevirdiğimi düşünerek yeniden aradım. Yine aynı kadın çıktığında telefonu kapadım. Bir telefonu kapadıklarında bir yıldan önce o numarayı başkasına vermezler. Kuşkusuz Bayan Corwin Wyckoff Sokağı'ndan taşınmadan da numarasını değiştirmiş olabilirdi, insanlar; özellikle de kadınlar telefon sapıklarından kurtulmak için sık sık bu yola başvurur

Yine de kadının taşındığına kanaat getirdim. Herkesin Brooklyn'den, hatta eyaletten taşındıklarına karar verdim, Wyckoff Sokağı'na doğru yürümeye başladım. Tam bir bloku yarılamaştım ki, gerisin geri döndüm, sonra yeniden geri döndüm.

Durdum. Göğsümde ve midemde bir sıkıntı vardı. Zaman öldürdüğüm için kendimi suçluyordum. London'ın çekini neden aldım diye merak etmeye başladım. Kızı mezara girili dokuz yıl olmuştu. Onu öldüren büyük bir olasılıkla çoktan Avustralya'ya yerleşip yepyeni bir hayata başlamıştı. Bütün yaptığım havanda su dövmekten ibaretti,

Sıkıntımın yoğunluğu geçene kadar orada dikilip durdum. Wyckoff Sokağı'na gitmek istemediğimi biliyordum. Oraya daha sonra, Donald Gilman işten eve döndüğünde gidecektim. Corwin'in adresini de o zaman kontrol ederdim. O zamana kadar da Ettinger cinayeti ile ilgili herhangi bir şey yapmak istemediğimi farkettim. Ancak sıkıntımı geçirmek için yapabileceğim bir şey biliyordum.

Brooklyn'de adım başı bir kiliseye rastlanır. Kiliseler semtin her yerindedir Benim bulduğum kilise Court ve Congress'in köşesindeydi. Kilise kapalı, demir kapısı da kiliftiydi. Bir tabela beni hemen köşede bulunan St. Elizabeth Seton's Şapeli'ne yöneltti. Kilise ve papazın konutu arasında sıkışmış tek katlı şapele doğru bir geçit uzanıyordu. Sarmaşıkla sarılmış bir avludan geçtim. Bir levhada Cornelius Heeney'in mezarının bu avluda olduğu belirtiliyordu. Adamın kim olduğunu, onu neden buraya gömdüklerini okuma zahmetine girmedim, iki sıra beyaz heykel arasından yürüyüp küçük şapele girdim. İçerde yalnızca ön sıranın önünde diz çökmüş duran sıska bir İrlandalı kadın vardı. Ben arkalarda bir sıraya oturdum.

Kiliselerde takılmaya tam olarak ne zaman başladığımı hatırlamakta zorlanıyorum, işi bıraktıktan sonra olmalı. Syosset'teki evden taşınıp Batı Elli Yedi'deki otele yerleştiğimde, Anita ve oğlanlardan ayrıldıktan sonra olmalı. Kiliseleri huzurun ve sükûnetin kaleleri olarak görüyor olmalıyım. New York'ta her ikisini de bulmak çok güç.

Bu şapelde on beş yirmi dakika oturdum. Huzur doluydu. Yalnızca orada oturmakla, önceden duyduğum sıkıntım geçti.

Kiliseden çıkmadan önce yüz elli Dolar saydım ve çıkarken parayı üzerinde "Yoksullar İçin" yazılı kutunun deliğinden atıverdim. Kiliselerde zaman geçirmeye başladıktan hemen sonra bağış yapma alışkanlığı edindim. Bağış yapmaya neden başladım ya da bu işe neden bir son vermiyorum, hiçbir fikrim yok. Çok kafaya taktığım da yok. Nedenini bilmeden yaptığım şeylerin sonu da yok zaten.

Parayla ne yaptıklarını bilmiyorum. Pek de umrumda değil. Charles London bana bin beşyüz dolar verdi. Bu yaptığı, benim bin beşyüz doların onda birini belirsiz bir garibana vermemden daha anlamlı bir hareket değildi doğrusu.

Bir rafta adak mumları duruyordu. Birkaç mum yakmak için durdum. Cornelius Heeney kadar olmasa da, uzun süre önce ölmüş olan Barbara Ettinger için bir mum yaktım. Bir mum da Barbara Ettinger gibi uzun bir süre önce ölmüş küçük bir kız olan Estreilita Rivera için yaktım.

Dua etmedim. Hiç dua etmem.

4

Donald Gilman oda arkadaşından on iki ya da on beş yaş daha yaşlıydı. Atlama ipi ve ağırlıklarla pek haşır neşir olduğunu sanmıyorum. Özenle taranmış saçları kumraldı. Kalın, kemik çerçeveli gözlüklerinin ardından görünen gözleri donuk maviydi. Kumaş pantolon, beyaz gömlek giyiyordu ve kravatlıydı. Ceketini Rolfe'un beni oturmamam için uyardığı sandalyede asılıydı.

Rolfe, Gilman'ın avukat olduğunu söylemişti, bu yüzden Gilman kimliğimi görmek istediğinde şaşırmadım. Polis teşkilatından birkaç yıl önce istifa ettiğimi açıkladım. Bu haber üzerine Gilman kaşlarını kaldırıp Rolfe'a bir bakış fırlattı.

"Bu işi Barbara Ettinger'in babasının isteği üzerine üstlendim" diyerek sürdürdüm.

"Araştırma yapmamı istedi."

"Ama neden? Katil yakalandı, değil mi?"

"Bu konuda bazı şüpheler var"

"Öyle mi?"

Louis Pinell'in Barbara Ettinger öldürüldüğünde sağlam bir tanığı olduğunu anlattım.

"O zaman onu başkası öldürdü" dedi hemen. "Katilin tanığı uydurma çıkmazsa elbette. Bu da babanın olayla ilgilenmesini açıklıyor; değil mi? Herhalde kızın babası herkesten şüpheleniyordun Münasebetsizlik olarak almazsanız eğer, sizin onu temsil ettiğinizi teyid etmek için Ettinger'in babasını arayabilir miyim?" .

"Ona ulaşmamız zor olabilir" London'ın kartı yanımdaydı, cüzdanımdan kartı çıkardım. "Bürosundan az önce çıkmış olmalı. Evine vardığını da sanmıyorum. Yalnız yaşıyor. Karısı birkaç yıl önce ölmüş, bu yüzden akşamları dışarda yemek yiyor."

Gilman bir süre kartı inceleyip geri verdi. Yüzüne baktım.

Karar verdiğini görebiliyordum. "Peki" dedi. "Sizinle konuşmakta bir mahsur görmüyorum, Bay Scudder. Dişe dokunur bir şey bildiğimden değil. Uzun yıllar önceydi, değil mi? O gün bugündür köprünün altından çok sular aktı ya da barajın üstünden. Sular nereye gidiyorsa işte." Mavi gözleri ışıldadı. "Sıvılardan laf açılmışken, şu saatlerde genellikle bir şeyler içeriz. Bize katılmak ister misiniz?"

"Teşekkürler."

"Genellikle martini hazırlarız. Başka bir şey içmek ister miydiniz?"

"Martini bana biraz dokunuyor" dedim. "Ben bir viski alsam iyi olur. Varsa burbon lütfen."

Kuşkusuz burbonları vardı. Hem de Wild Turkey, benim alışkın olduklarımdan iki gömlek daha üstündü. Rolfe, eski kristal bir bardağı ağızına kadar doldurdu. Shaker'ın içine Bombay cini, buz parçaları ve bir kaşık vermut ekleyip hafifçe çalkaladı. Karışımı benimkinin eşi olan bardaklara süzerek döktü. Donald Gilman, kadehini Cuma günü şerefine kaldırdı. Biz de buna içtik.

Rolfe'un beni daha önce oturduğu yere oturdum. Rolfe, dizlerini kendine doğru çekip yine minderin üzerine oturdu. Kollarını dizleri üstünde kenetledi. Üstünde hâlâ jean pantolon ve beni Judy Fairborn'la tanıştırmaya götürürken giydiği gömlek vardı. Ağırlıkları ve atlama ipini ortadan kaldırmıştı. Gilman ise rahatsız sandalyenin ucuna ilişmişti. Öne doğru kaykılmış,; bardağının içine bakıyordu, sonra kafasını kaldırıp bana baktı.

"Öldüğü günü hatırlamaya çalışıyordum" dedi. "Bu biraz; zor. O gün bürodan dönmemiştım. İşten sonra birileriyle içmeye! gittim, sonra yemeğe çıktım.

Village'de verilen bir partiye gittim. Bunlar önemli değil. Yani ertesi sabaha kadar eve dönmedim. Buraya döndüğümde nelerle karşılaşacağımı biliyordum çünkü kahvaltıda sabah gazetelerini okumuştum. Hayır, yanılıyorum. News gazetesini almıştım çünkü trende okumak kolay oluyor, yan sayfaları çevirmek filan. Başlıklar şöyleydi: Buzkıracağı Katili Brooklyn'de Ortaya Çıktı. Ya da öyle bir şey. Sanırım Brooklyn'de daha önce de bir cinayet işlenmişti."

"Dördüncü kurban. Sheepshead Bay'de."

"Üçüncü sayfayı açtım sanırım, haber orada yazılıydı. Resim yoktu ama ad ve adres verilmişti elbette. Bir yanlışlık yoktu." Elini göğsüne götürdü. "Kendimi nasıl hissettiğimi hatırlıyorum. Bu olay son derece üzücüydü. Tanıdığınız birinin başına böyle bir şey gelebileceğini hiç beklemiyorsunuz. Kendimin de her an bir zarar

görebileceğini hissettim. Cinayet bu binada işlenmişti. Bir dostunu kaybetmenin acısından önce bunu hissettim."

"Ettinger'leri ne kadar iyi tanırdınız?"

"Oldukça iyi tanırdım. Onlar bir çiftti kuşkusuz. Sosyal ilişkilerinin çoğunu da diğer çiftlerle kuruyorlardı. Ama tam kapı komşumuzdular. Ara sıra çaya kahveye gelirlerdi ya da beni çağırırlardı. Birkaç partime de katılmışlardı ancak çok uzun kalmamışlardı. Eşcinsel insanlarla bir dertleri yoktu, sayıları fazla olmadıkça. Bunu da anlıyorum. Kimse azınlıkta kalmak istemez değil mi? Utangaç olmak doğal bir şey."

"Mutlu muydular?"

Soru onu yeniden Ettinger'lere döndürdü. Kaşlarını çatıp cevabını tarttı.

"Kocasından şüpheleniliyor sanırım" dedi. "Kocalardan hep şüphelenilir. Onunla karşılaştınız mı?"

"Hayır."

"'Mutlu muydular?' Bu soru kaçınılmaz ancak buna kim cevap verebilir ki? Mutlu görünüyordular. Pek çok çift mutlu görünüp sonunda ayrılırlar Dostları da bu duruma pek bir şaşırır çünkü onlar fevkalade mutlu gözükmetedirler. " İçkisini bitirdi. "Sanırım onlar yeterince mutluydu. Öldürüldüğünde bebek bekliyordu."

"Biliyorum."

"Ben bilmiyordum. Ölümünden sonra öğrendim."

Boş bardakla bir daire çizdi. Rolfe nazikçe ayağa kalkıp Gilman'ın içkisini tazeledi. Ayaktayken bana da bir bardak daha Wild Turkey ikram etti. Birinci bardak başıma vurmaya başlamıştı, o yüzden ikincisini daha yavaş içtim.

Gilman "Onun durulmasını sağlayabilirdi" dedi.

"Bebek mi?"

"Evet."

"Durulması mı gerekiyordu?"

Martinisini yudumladı. "De mortuis. insan ölmüş biri hakkında açık açık konuşmaktan çekiniyor. Barbara'da bir çeşit huzursuzluk vardı. Akıllı bir kızdı, biliyorsunuz. Son derece çekici, enerjik, hazırcevap. Hangi okula gittiğini hatırlamıyorum ama iyi bir okuldu. Doug, Hofstra'ya gitmişti. Hofstra'nın bir kusuru yok. ancak Barbara'nın okulundan daha az prestijli. Okulu neden hatırlayamadığımı bilemiyorum."

"Wellesley." Bunu bana London söylemişti.

"Tabii ya. Şimdi hatırladım. Koleje giderken Wellesley'den bir kızla çıkmıştım. Bazen kendini kabullenmek uzun zaman alın"

"Barbara kendi seviyesinden düşük biriyle mi evlendi?"

"Böyle diyemem. Görünüşe göre, Westchester'de yetişti, Wellesley'e gitti, Queens'de yetişmiş ve Hofstra'ya gitmiş bir sosyal hizmet görevlisiyle evlendi." İçkisinden bir yudum aldı. "Onun için fazla iyi olduğunu düşünmüş olabilir"

"Başkasıyla birlikte oluyor muydu?"

"Konuya doğrudan girersiniz değil mi? Polis olduğunuz şüphe götürmez. Neden polisliği bıraktınız?"

"Kişisel nedenlerden. Bir ilişkisi var mıydı?"

"Ölülerin arkasından konuşmaktan daha beter bir şey olamaz, değil mi? Bazen onları duyardım. Kocasını işte karşılaştığı kadınlarla yatmakla suçlardı. Sorunlu insanlarla uğraşan bir sosyal hizmet görevlisiydi, işi gereği yalnız yaşayan kadınları

apartmanlarında ziyaret ediyordu. Eğer insan rasgele bir cinsellik peşindeyse bu işte bunun için her türlü fırsat hazır. Bu fırsatları değerlendiriyor muydu bilemem ama bende o tip bir adam izlenimi uyandırmıştı. Sanırım karısı da böyle düşünüyordu."

"O da hırsını almak için başkasıyla mı ilişki kurdu?"

"Durumu çabuk kavradınız. Sanırım evet ama bana kim olduğunu sormayın çünkü hiçbir fikrim yok. Bazen gündüzleri evde kalırdım. Onun birkaç kez bir adamla birlikte merdivenlerden çıktığını ya da kapısının önünden geçerken içerden bir erkek sesi geldiğini duydum. Ben öyle herkesin işine burnunu sokan bir adam değilim, bu yüzden de bu esrarengiz adam her kimse, onu görmeye çalışmadım. Aslında bütün bu olan bitenle çok fazla ilgilenmedim de."

"Gündüzleri bu adamla gönül mü eğleniyordu?"

"Herhangi biriyle gönül eğlendirdiğine yemin edemem. Belki de o adam bozuk musluğu tamire gelen musluk tamircisiydi. Ben yalnızca Barbara'nın biriyle görüştüğü kanısına kapılmışım. Ayrıca onun kocasını sadakatsizlikle suçladığını biliyordum, bu yüzden de biraz kurtlarını döküyor diye düşündüm."

"Ama bunlar gündüz vakti oluyordu. Gündüzleri çalışmıyor muydu?"

"Evet, çocuk yuvasında. Çalışma saatleri oldukça esnek olmalıydı. Yapacak bir şeyi olsun diye bu işe girmişti. Huzursuzluk işte. Psikoloji okumuştun, lisansüstü bir programa devam ediyordu ama yarım bıraktı. İş gücü yoktu, bu yüzden çocuk yuvasında işlere yardım etmeye başladı. Ona çok bir para ödediklerini sanmıyorum. Öğleleri de gelmemesine pek itiraz etmiyorlardı herhalde."

"Arkadaşları kimdi?"

"Dairelerinde birtakım insanlara rastladım ama hiçbirini hatırlamıyorum. Sanırım pek çoğu kocasının arkadaşlarıydı. Çocuk yuvasından bir kadın vardı ama korkarım adı aklıma gelmiyor"

"Janice Corwin."

"O muydu? Bu ad bana hiçbir şey çağırıştırıyor Kadın yakınlarda oturuyordu. Yanılmıyorsam caddenin öbür tarafında."

"Yanılmıyorsunuz. Hâlâ orada mı oturuyor?"

"Hiçbir fikrim yok. Onu en son ne zaman gördüm hatırlamıyorum. Görsem de tanırmıyım bilemiyorum. Sanırım' onunla bir kez karşılaştım. Belki de onu Barbara ondan sözettiği için hatırlıyorumdur. Adı Corwin'miydi dediniz?"

"Janice Corwin."

"Çocuk yuvası yok artık. Yıllar önce kapandı."

"Biliyorum."

Sohbet daha fazla sürmedi. Yemek için verilmiş bir sözleri vardı, benim de soracak sorum kalmamıştı zaten, içki de etkisini göstermeye başlamıştı. İkinci kadehi hiç farkında olmadan bitirmiştim. Bardağı boş gördüğümde şaşırdım. Sarhoş değildim ama ayık da sayılmazdım. Zihnim de hiç bu kadar açık olmamıştı.

Soğuk hava iyi geldi. Rüzgâr esiyordu. Rüzgâra karşı omuzlarımı kaldırdım.

Caddeyi geçip Janice Corwin'in oturduğu yere doğru yürüdüm. Tuğladan, dört katlı bir binaydı. Birkaç yıl önce birisi satın almıştı. Kiracıların kontrat süresi bittiğinde hepsini evden çıkarıp burayı müstakil bir eve dönüştürmüştü.

Binanın sahibine göre, -adamın adını aklımda tutmaya çalışmadım- tamirat hâlâ sürüyordu. "Bu işin sonu gelmez" dedi. "Her şey düşündüğünüzden üç misli daha

zor; dört misli daha uzun zaman alıyor ve beş misli daha pahalıya patlıyor. Verdiğim rakamlar da ılımlı. Kapılardan eski boyayı kazımak ne kadar zaman alıyor biliyor musunuz? Böyle bir evde kaç tane kapı var haberiniz, var mı?" Çıkardığı kiracıların adlarını hatırlamıyordu. Janice Corwin adı ona tanıdık gelmemişti. Bir yerlerde kiracıların bir listesi olması gerektiğini söyledi ancak bu listeyi aramaya nereden başlayacağını bile bilmiyordu. Ayrıca, listede kiracıların yeni adresleri olmayabilirdi. Hiç zahmet etmemesini söyledim.

Atlantik Bulvarı'na kadar yürüdüm. Viktoria dönemine ait meşe mobilyaların satıldığı antikacı dükkânları, çiçekçiler ve Ortadoğu restoranlarının arasında formika bir barı ve kırmızı suni deriden tabureleri olan sıradan bir kafe bulmayı başardım. Yemek yemekten çok içki içmek istiyordum ama bir şey yemeden içersem kötü olacaktı. Bir Salisbury bifteği, patates püresi ve taze fasulye ısmarladım ve zorla hepsini yedim. Yemek fena değildi. Tadı idare eder iki bardak kahve içtim. Dışarı çıkarken durup telefon rehberinde Corwin'in adını aradım. Brooklyn'de, biri J. Corwin olmak üzere iki düzine kadar Corwin yaşıyordu. J. Corwin'in adresi ya Bay Ridge ya da Bensonhurst'te gibi gözüküyordu. Numarayı çevirdim, cevap veren olmadı.

Kadının Brooklyn'de olduğunu düşünmek için ortada bir neden yoktu. Rehberde kendi adının geçmesi için de bir neden yoktu. Kocasının adını da bilmiyordum. Postaneden sormam da işe yaramayacaktı. Adres değişikliklerini bir yıldan fazla tutmazlar Wyckoff Sokağı'ndaki bina da bir yıldan çok daha önceleri el değiştirmişti. Ama yine de Corwin'lerin izini sürmenin bir yolu olmalıydı. Genellikle de vardır zaten.

Hesabı ödeyip bahşiş bıraktım. Kasada duran adama göre en yakın metro birkaç blok ötedeki Fulton Caddesi'ndeydi. Trende Manhattan'a doğru yol alırken Bergen and Flatbush'a kadar uzanıp Yetmiş Sekizinci Bölge'deki karakola bir göz atma zahmetine bile katlanmadığımı farkettim. Akıldan bile geçmemişti bunu yapmak.

5

Otele geri döndüğümde resepsiyona uğradım. Ne bir mektup ne de bir mesaj vardı. Odama çıktığımda burbon şişesinin üstündeki mührü kırarak bir bardağa birkaç parmak burbon koydum. Bir müddet öylece oturup Azizlerin Yaşamı kitabına bir göz attım. Azizler bende tuhaf bir ilgi uyandırıyor. Ölmenin çok çeşitli yollarını bulmuşlardı.

Birkaç gün önce gazetelerin birinin arka sayfasında ilginç bir haber vardı. Haber, doğu Harlem'deki apartmanlardan birinde bir yıl önce iki kadını öldürdüğünden şüphelenilen birisi hakkındaydı. Cinayete kurban gidenler; kulaklarının arkasından birer kurşun sıkılmış olarak yatak odasında bulunan bir ana kız idi. Rapora göre polisler cinayetin peşini bırakmamışlardı çünkü bu cinayetlerde alışılmadık bir hunharlık söz konusuydu. Şimdiyse on dört yaşında bir çocuğu tutuklanmışlardı. Kadınlar öldürüldüğünde çocuk on üç yaşında olmalıydı.

Hikâyenin son paragrafında, cinayet işlendikten sonraki yıl içinde kurbanların dairesinin çevresinde beş ayrı kişinin daha öldürüldüğü yazıyordu. Bu beş cinayetin aydınlanıp aydınlanmadığı ya da gözaltındaki çocuğun bu cinayetlerin de mi şüphelisi olduğu belirtilmemişti.

Kafamı boşaltmaya çalıştım. Ara sıra kendimi, kitabı bir kenara bırakıp Barbara Etfinger'i düşünürken buldum. Donald Gilman, Barbara'nın babasının muhtemelen birilerinden şüphelendiğini ağzından kaçırdı, sonra kendini tutup ad vermedi. Kocasıydı herhalde. İlk olarak eşlerden şüphelenilir. Barbara bu dizi cinayetlerden birine kurban gitmiş görünmeseydi, Douglas Etfinger'e nefes aldırılmazlardı. Böyle olduğu halde, Barbara'nın kocası Midtown North'tan gelen detektifler tarafından anında sorguya çekilmişti. Başka bir şey yapmaları da beklenemezdi zaten. İşten döndüğünde onun cesediyle karşılaşan, cesedi bulan kocasıydı.

Sorgulamanın raporlarını okumuştum. Sorgulamayı yürüten kişi bu işin Buzkıracağı Sapığı'nın işi olduğuna baştan karar vermişti. Bu yüzden soruları Barbara'nın o gün neler yaptığı, kapıyı yabancılara açması olasılığı, kendisini birisinin onu izlediğinden söz edip etmediği ya da böyle bir şeyden şüphelenip şüphelenmediği üzerine yoğunlaşmıştı. Son zamanlarda açık saçık telefonlar alıyor muydu? Sessiz telefonlar geliyor muydu? Şüphe uyandıracak yanlış düşen numaralar oluyor muydu?

Sorgulamada esasen sorgulananın masum olduğu varsayılmıştı. Bu varsayım o zaman için mantıklı da görünüyordu. Douglas Etfinger'in davranışlarında şüphe uyandıracak bir şey yoktu anlaşılır:

Etfinger'i hatırlamaya uğraştım, daha önce de denemiştım. Sanki onunla karşılaşmışım gibi geliyordu bana. Midtown North gelip davayı bizden almadan önce olay yerindeydik. Ben mutfakta durmuş yerde yatan cesedi incelerken o oralarda bir yerde olmalıydı. Onu teselli etmek için birkaç laf etmiş olmalıyım, onun hakkında bir izlenimim olmalı, ancak adamı hiç mi hiç hatırlamıyorum. Belki de ben oradayken o yatak odasında başka bir detektifle ya da olay yerine ilk gelen devriyelerden biriyle konuşuyordu. Belki onu hiç görmedim, belki de konuştuk ama ben onu tamamen unuttum. Eşini yeni kaybetmiş her çeşit insanla yıllardır karşılaşıyordum. Hepsinin birden hafızama kazınmaları mümkün değildi. Yakında onu görecektim zaten. Müşterim kimden şüphelendiğini söylememişti, ben de sormamıştım. Şüphelenilen kişilerin başını Barbara'nın kocasının çekmesi akla uygundu. Kızının tanımadığı kişilerce, ona hiçbir şey ifade etmeyen bir arkadaş ya da bir sevgili tarafından öldürülmüş olması olasılığı onu o kadar perişan etmezdi. Ama ya kızı, yıllar sonra London'ın karısının cenazesinde bile hazır bulunan, London'ın yakından tanıdığı kendi kocası tarafından öldürülmüşse. Odamda telefon var; ancak görüşmeleri santral aracılığıyla yapmam gerekiyor. Santralin konuşulanları dinlemesi umurumda olmasa da bu biçimde telefon etmek saçmalık. Lobiye indim ve Hastings'teki müşteriye telefon ettim. Üçüncü kez çaldığında telefona cevap verdi.

"Scudder" dedim. "Kızının bir resmi gerekli. Kendisine benzeyen herhangi bir resim olabilir."

"Ben de bir sürü albüm var Ama bu resimlerin pek çoğu Barbara'nın çocukluğundan kalma. Sen son resimlerinden birini istiyorsun, değil mi?"

"En son çekilenlerden. Dügün resmi var mı?"

"Evet" dedi. "Tabii ya. İkisinin çok güzel bir resmi var. Oturma odasındaki masanın üstünde, gümüş çerçeve içinde duruyor. Onun bir kopyasını bastırabilirim sanırım. Bunu yapmamı ister misin?"

"Zahmet olmazsa."

Resmi postalayayım mı diye sordu. Pazartesi günü bürosuna getirmesini önerdim. Onu arayıp resmi alma işini ayarlayacağımı söyledim. Soruşturmaya başlama fırsatını bulup bulmadığımı sordu. Ben de ona günümü Brooklyn'de geçirdiğim anlattım. Ona birkaç ad sordum -Donald Gilman, Janice Corwin gibi. Bu adlar ona hiçbir şey ifade etmiyordu. Bir ipucu yakaladın mı diye sordu öylesine.

"İz sürmek oldukça zor" dedim.

Kimden şüphelendiğini sormadan telefonu kapadım Kendimi huzursuz hissettim. Çıkıp köşedeki Armstrong'un Yeri'ne gittim. Yolda, odama dönüp paltomu almayı düşündüm. Hava soğumuştu, rüzgâr da cabasıydı.

Barda, Roosevelt'ten hemşirelerle birlikte oturdum. İçlerinden biri, Terry, çocuk hastalıkları bölümünde üçüncü haftasını doldurmuştu, "iş seveceğimi sanmıştım" dedi, "ancak dayanamıyorum. Küçük çocuklar; onlardan birini kaybettiğinde çok kötü oluyor Bazıları öylesine cesur ki insanın içi parçalanıyor Buna dayanamıyorum, gerçekten dayanamıyorum."

Bir an için Estrellita Rivera'nın hayali gözümde canlanıp kayboldu. Kaybolmaması için de bir çaba göstermedim. Elinde bardak olan diğer hemşire ise "kesinlikle Sambucca'yı Amaretto'ya tercih ediyorum" diyordu. Ya da tam tersi.

Geceyi kısa kestim.

6

Douglas Etfinger'le karşılaştığımı hatırlamasam kafamda onun bir resmi vardı. Zayıf ve uzun boylu, esmer, solgun benizli, kalın bilekli, Lincolnvari yüz hatlarına sahip bir adam. Çıkkık bir adem olması.

Cumartesi sabahı Douglas Etfinger'in görüntüsü zihnimde yer etmiş bir biçimde uyandım. Bu görüntü sanki hatırlanmayan bir rüyada zihnime kazınmıştı. Alelacele bir kahvaltıdan sonra Penn istasyonuna gittim, orada Hicksville'e giden Long Island Demiryolları trenini yakaladım. Etfinger'in Mineola'daki evine telefon ettiğimde onun Hicksville'deki dükkânda çalıştığını öğrendim, istasyondan oraya kadar taksi tutmak 2.25 Dolar'a patlıyordu.

Squash malzemelerinin sıralandığı bir koridorda rastladığım tezgâhtara Bay Etfinger'in dükkânda olup olmadığını sordum. "Doug Etfinger benim" dedi. "Sizin için ne yapabilirim?"

Seksen beş kilo, bir yetmiş boylarında tıknaz bir adamdı. Kızıl gölgeleri olan açık kahve kıvrık saçlar Tombul yanaklar, bir sincabinkini andıran şaşkın kahverengi gözler Azıcık öne fırlamış ön dişleri sincap görüntüsünü tamamlıyordu. Gözüme hiç de tanıdık biri olarak görünmedi. Hayalimde canlandırdığım güçlü kuvvetli karikatürüyle de bir ilgisi yoktu.

"Adım Scudder" dedim. "Sizin için uygunsa özel olarak görüşmek isterdim. Karınız hakkında."

İhtiyatlı bir ifade takındı. "Karen mi?" dedi. "Ne olmuş ona?"

Hay Allah! "İlk karınız."

"Barbara" dedi. "Az kalsın yüreğime indiriyordunuz. Bu ciddi ses tonunuz falan, karım hakkında konuşmak istemeniz. Ne düşüneceğimi bilemedim. Siz Polis'tensiniz, değil mi? Şu taraftarı büroda konuşabiliriz."

Bürodaki iki masadan küçük olanı onunkiydi. Faturalar ve mektuplar masanın üzerinde düzenli bir biçimde yığılmış duruyordu. Bir resim seti içinde bir kadın ve birkaç çocuğun resmi vardı. Etfinger resimlere baktığımı gördü. "Bu Karen, bunlar da çocuklar" dedi.

Resim setini alarak güleç yüzlü, sarışın kısa saçlı kadına baktım- Bir otomobilin yanında poz vermişti, arkasında da göz alabildiğine bir çimenlik uzanmaktaydı. Resim buram buram banliyö kokuyordu.

Resim setini yerine bırakıp Ettinger'in gösterdiği sandalyeye oturdum. O da masanın arkasına geçmişti, bir kullanımlık gazlı çakmağıyla sigarasını yaktı. Buzkıracağı Sapıği'nin tutuklandığını biliyordu. Şüphelinin, ilk karısının cinayetiyle bir ilgisi olduğunu reddettiğinden de haberdardı. Ona göre Pineli ya hafızası zayıfladığından ya da delice bir sebepten dolayı yalan söylüyordu. Pinell'in şahitleri olduğunun tespit edildiğini söylediğimde bundan pek etkilenmiş görünmedi.

"Aradan yıllar geçti" dedi. "İnsanlar tarihleri karıştırabilir, kayıtların da ne kadar doğru tutulduğundan asla emin olamazsınız. Muhtemelen bu cinayeti o işledi. Onun yapmadım demesine inanmazdım doğrusu."

"Şahitleri sağlam gözükyor"

Ettinger omuzlarını silkti. "Siz bunu benden daha iyi değerlendirirsiniz. Yine de polisin davayı yeniden açması beni şaşırttı. Bunca zaman sonra nereye varacağınızı sanıyorsunuz?"

"Ben polisten değilim, Bay Ettinger?"

"Ama ben... sandım ki..."

"Edindiğiniz izlenimi düzeltelim" dedim. "Bir zamanlar teşkilattaydım. Şimdi ise özel çalışıyorum."

"Birisi için mi çalışıyorsunuz?"

"Eski kayınpederiniz için."

"Sizi Charlie London mı tuttu?" Dikkat kesilerek kaşlarını çatı. "Sanırım bu onun hakkı. Barbara'yı geri getiremede del Sanırım bu konuda bir şeyler yapıyormuş gibi hissetmek onun hakkı. Barbara öldükten sonra ortaya bir ödül koymaktan söz, ettiğini hatırlıyorum. Böyle bir şeyi gerçekleştirip gerçekleştirmediğini bilmiyorum."

"Bunu yaptığını sanmıyorum."

"Şimdi de gerçek katilin bulunması için birkaç Dolar harcamak istiyor. Evet, neden olmasın? Helen öldüğünden bu yana oyalanacağı pek fazla bir şey kalmadı. Karısı, Barbara'nın annesi."

"Biliyorum."

"İlgileneceği bir şeylerin olması belki de ona yarar; sağlayacaktır. Aslında işi onu oyalıyordur ancak..." Sigarasının külünü silkeledi. "Size ne yararım dokunur bilemiyorum, Bay Scudder. Yine de ne isterseniz sorabilirsiniz."

Barbara'nın sosyal çevresi, binadaki insanlarla ilişkileriyle ilgili sorular sordum. Bakımevindeki işi hakkında sorular sordum. Janice Corwin'i hatırladı ama kocasının adını çıkaramadı. "İş o kadar önemli değildi" dedi. "Esasen iş onun evden dışarı çıkmasını sağlıyor, ona enerjisini yoğunlaştırabileceği bir yer sunuyordu. Parası da işe yarıyordu. Ben de elimde bir çanta Sosyal Yardım; Bölümü için kapı kapı dolaşıyordum. Adamı zengin edecek bir iş sayılmazdı doğrusu. Barbie'nin işi geçiciydi. İş bırakıp evde bebeğe bakacaktı."

Kapı açıldı. Genç bir tezgâhtar büroya girdi, sonra orada durup şaşkın şaşkın bakındı. Ettinger "Birazdan geleceğim Sandy" dedi. "Şimdi meşgulüm."

Oğlan kapıyı arkasından kapayıp çıktı. Ettinger "Cumartesi her zaman çok

işimiz olur" dedi. "Sizi aceleye getirmek istemem ama dışarda bana ihtiyaçları var"

Ona birkaç soru daha sordum. Pek fazla bir şey hatırlamıyordu, ben de bunun nedenini anlayabiliyordum. Bir yaşam parçalanmış, yeni bir yaşama başlamak zorunda kalmıştı. İlk yaşamını ne kadar az kurcalarsa yenisini de o kadar kolay kurardı. İlk evliliğinden çocukları da olmamıştı, ki karısının akrabalarıyla arasında bir bağ bulunsun. Barbara'yla evliliğini ve sosyal hizmet dosyalarını, bu yaşama ait bütün ıvır zıvrı Brooklyn'de bırakabilirdi. Şimdi banliyöde yaşıyor; otomobil kullanıyor; çim ekıyor; sarışın eşi ve çocuklarıyla oturuyordu. Niye tutup da Boerum Hill'deki o kiralık evi aklına getirecekti ki?

"Çok komik" dedi. "Barbie'ye yapılanı yapabilecek ortak bir tanıdığımızı düşünemiyorum bile. Ancak onun bir yabancıyı içeri almış olabileceğine de asla inanmıyorum.

"Bu tür şeyler konusunda dikkatli miydi?"

"Tedbiri elden hiç bırakmazdı. Wyckoff Sokağı'nı yeterince güvenli buluyordu ama orası yine de onun yetiştiği semte hiç benzemiyordu. Sonsuza kadar orada oturacak değildik elbette." Gözü resme takıldı, sanki Barbara'yı çimenliğin önünde, otomobilin yanında dikilmiş görüyor gibiydi. "Diğer Buzkıracağı Sapiğı cinayetlerine kafayı takmıştı."

"Öyle mi?"

"Başlarda değil. Ancak adam Sheepshead Bay'de bir kadını öldürünce, işte o zaman o da bu konuya sardırıldı. Çünkü adam ilk kez Brooklyn'de cinayet işlemişti. Bu da onu biraz korkuttu."

"Cinayetin işlendiği yerden dolayı mı korktu? Sheepshead Bay, Boerum Hill'den oldukça uzakta."

"Uzakta ama Brooklyn'de. Ayrıca başka bir şey daha vardı galiba. Öldürülen kadınla kendini çok özdeşirmişti. Sınırları bozulmuştu. Gözetlendiği duygusuna kapıldığını söylemişti bana."

"Bunu polise söylediniz mi?"

"Sanmıyorum." Gözlerini yere indirdi. Bir sigara daha yaktı. "Söylemediğimden eminim. O zamanlar bunun hamileliğinden ileri geldiğini düşünmüştüm. Aşerme filan gibi işte. Hamile kadınlar acayip şeylere kafayı takarlar" Gözlerime bakmak için bakışlarını yerden kaldırdı. "Ayrıca bunu düşünmek istemedim. Cinayetten bir ya da iki gün önce kapı için bir polis kilidi almamı istediğinden bahsediyordu. Hani şu kapıların zorlanmasını önleyen, sürmeli, çelik kilitleri biliyorsunuz değil mi?"

Başımı salladım.

"Evet, böyle bir kilit almadık. Bir şey farketmezdi zaten çünkü kapı zorlanmamıştı. Barbara'nın böylesine gerginken neden birini içeri aldığı hep merak etmişimdir Gündüz vaktiydi, insanlar gündüz vakti daha az şüpheli oluyorlar. Adamın biri muslukçuymuş ya da gaz şirketinden geliyormuş gibi yapabilirdi. Boston canavarı böyle yapmıyor muydu?"

"Sanırım öyle bir şeydi."

"Eğer adam tanıdığı biri idiyse..."

"Size sormam gereken bazı sorular var."

"Buyrun."

"Karınızın başkasıyla bir ilişkisi var mıydı?"

"Başkasıyla ilişki mi, yani bir gönül macerası mı?"

"O tür bir şey."

"Hamileydi" dedi, sanki bu sorunun cevabı buymuşcasına. Ben hiçbir şey demeyince de, "Birlikte çok mutluyduk. Başka biriyle görüşmediğinden eminim" dedi.

"Siz evin dışında olduğunuzda karınızın sık sık misafiri olur muydu?"

"Arada bir arkadaşı uğrayabilirdi. Onu gözetlemiyordum. Birbirimize güvenirdik."

"O gün işinden erken çıkmış."

"Arada erken çıkardı. Çalıştığı kadınla gayet rahat bir ilişkisi vardı."

"Birbirinize güvendiğinizi söylediniz. O size güveniyor muydu peki?"

"Ne ima etmeye çalışıyorsunuz?"

"Sizi hiç başka kadınlarla birlikte olmakla suçladı mı?"

"Aman Allahım! Kiminle konuştunuz siz? Bunların nerden çıktığını bildiğime her iddiasına varım. Birilerinin kulak misafiri olduğu birkaç tartışmamız olmuştur"

"Öyle mi?"

"Size kadınların hamileliklerinde garip fikirlere kapıldıklarını söyledim. Aşermek gibi. Barbie, işim gereği görüştüğüm bazı kadınlarla bunu yaptığımı kafasına takmıştı. Harlem'in ve Güney Bronx'un sefil apartmanlarında sürünüyor, formlar doldurup leş gibi kokuları duymamazlığa geliyor, damlardan tepeme atıkları şeylerden kaçmaya çabalıyordum, o da kalkmış beni bu kederli küçük hanımlarla işi pişirmekle suçluyordu. Olanları hamilelik nevrozu olarak düşünüyordum. Her şeyden önce benim cazibesine dayanılmaz biri olduğum söylenemez. Bu mezbelelerde gördüğüm şeyler beni öylesine etkiliyordu ki, bırakın çalışırken azıp kudurmayı, evde sevişirken bile sorunlarım oluyordu. Allah kahretsin! Siz polissiniz. Her gün nelerle karşılaştığımı size anlatmama hiç gerek yok."

"Öyleyse bir gönül macerası yaşamıyordunuz?"

"Size bunu az önce söylemedim mi?"

"Başka biriyle flört de mi etmiyordunuz? Oturduğunuz semtteki kadınlardan biriyle örneğin?"

"Kesinlikle hayır. Biri size bunu yaptığımı mı söyledi?"

Soruyu duymamazlığa geldim. "Karınız öldükten üç yıl sonra evlendiniz. Doğru mu Bay Ettinger?"

"Üç yıldan daha az bir süre sonra."

"Şimdiki eşinizle ne zaman karşılaştınız?"

"Onunla evlenmeden bir yıl önce. Belki de daha önce, on dört ay önce filan. Bahardı ve biz de Haziran'da evlendik."

"Nasıl karşılaştınız?"

"Ortak arkadaşlarımız aracılığıyla. Bir partideydik, aslında o zaman birbirimizle pek ilgilenmemiştik. Sonra arkadaşlarımdan biri ikimizi de bir akşam yemeğine çağırdı ve..." Birden konuşmayı kesti. "Eğer lafı buraya getirmeye çalışıyorsanız söyleyeyim; Güney Bronx'da üzerinde çalıştığım vakalardan biri değildi. Brooklyn'de hiç oturmamıştı. Allahım! Ne kadar aptalım!"

"Bay Ettinger.."

"Benden şüpheleniliyor; değil mi? Allahım! Nasıl olur da bu aklıma gelmez? Ben şüpheliyim. Allah kahretsin!"

"Bu soruşturmayı sürdürmek için izlemem gereken bir rutin söz konusu, Bay Ettinger."

"O benim yaptığımı mı düşünüyor? London? Bütün bu soruşturma bunun için mi?"

"Bay London kimden şüphelenip kimden şüphelenmediğini bana anlatmış değil. Eğer şüphelendiği belirli kişiler varsa da bunları kendisine saklıyor"

"Aman ne kadar da iyi etmiş." Alnını ovuşturdu. "Artık bitirdik mi, Scudder? Cumartesi günleri işlerin çok yoğun olduğunu söylemiştim. Buraya hafta boyunca çok yoğun çalışan ve Cumartesi sporla ilgilenmek isteyen insanlar gelir. Eğer bütün sorularını cevaplandırdıysa..."

"Karın öldürüldüğünde eve altı buçukta gelmiştin."

"Sanırım öyle. Polis raporlarında bir yerde yazıyor olmalı."

"O öğleden sonra neler yaptığını anlatır mısın?"

Gözlerini dikip bana baktı. "Dokuz yıl önce olmuş bir olaydan bahsediyoruz" dedi.

"Kapı kapı dolaştığım bir günü diğer bir günden ayırt etmem imkânsız. Sen o gün neler yaptığını hatırlıyor musun?"

"Hayır ama o gün benim hayatımda çok da önemli bir gün değildi. İşten birkaç saat ayrılıp ayrılmadığını hatırlayacaksınız."

"Hayır, ayrılmadım. Bütün günü vakalarla ilgilenerek geçirdim. Brooklyn'e hangi saatte döndüm dediysem o saatte dönmüşümdür. Altı buçuk doğru gibi." Yine alnını sildi. "Ama bunların hepsini kanıtlamamı benden isteyemezsin, değil mi? Bir rapor vermiş olmalıyım, ancak bu gibi şeyleri yalnızca birkaç yıl saklıyorlar Şimdi üç mü yoksa beş yıl mıydı unuttum. Ancak kesinlikle dokuz yıl değildir. Usulüne uygun durumlarda bu dosyalar ortadan kaldırılıyordu"

"Ben senden bir şey kanıtlamanı istemiyorum,"

"Onu ben öldürmedim. Allah aşkına bana bir bak. Katile benziyor muyum?"

"Katillerin neye benzediğini bilmiyorum. Bu gün gazetede, on üç yaşında bir çocuğun iki kadını kulaklarının arkasından vurduğunu okudum. Onun neye benzediğini bilmiyorum. Bir katile benzediğini de sanmıyorum." Masasının üstünden boş bir not kâğıdı alıp üzerine telefon numaramı yazdım. "Burası benim otelim" dedim. "Aklına bir şey gelebilir. Neler hatırlayabileceğini asla bilemezsin."

"Hiçbir şey hatırlamak istemiyorum." Ayağa kalktım. O da kalktı.

"Bu artık benim hayatım değil" dedi. "Banliyöde yaşıyorum, kayak malzemeleri, eşofmanlar satıyorum. Helen'in cenazesine gittim çünkü uygun bir biçimde bu işi nasıl atlatabileceğimi bilemedim. Atlatmalıydım. Ben..."

"Sakin ol Etinger. Öfkелisin, korkuyorsun ancak böyle hissetmen gerekmiyor. Elbette senden şüpheleniliyor. Bir kadının cinayet soruşturmasını kadının kocasını araştırmadan kim sürdürebilir ki?" Elimi omuzuna koydum. "Onu birisi öldürdü" dedim, "bu kişi de onun tanıdığı biri olabilir. Muhtemelen çok fazla bir şey bulamayacağım ama elimden geleni yapıyorum. Bir şeyler hatırlarsan beni ara. Hepsi bu."

"Haklısın" dedi. "Öfkелendim. Ben..."

Aldırmamasını söyledim. Çıkış yolunu kendim buldum.

7

Şehre dönerken yaptığım tren yolculuğu sırasında gazete okudum. Gazetede dikkat çeken makalelerden biri soygunlara karşı alınabilecek önlemleri tartışıyordu. Okuyucuya kendisini daha az cazip bir hedef kılacak çeşitli yollar öneriliyordu. Gazeteci ikişer ikişer ya da gruplar halinde dolaşılmasını öneriyordu, iyi aydınlatılmış caddeleri tercih edin. Binalar yerine yola yakın yürüyün. Hızlı hareket edin ve temkinli olduğunuz izlenimi verin. Karşılaşmalardan kaçınin.

Soyguncular sizi tartıp yutulur lokma mısınız anlamaya çalışacaklardır Size adres ya da saatin kaç olduğunu sorabilirler Sizden yararlanmalarına fırsat vermeyin. Şehir yaşamının kalitesinin giderek iyileşmesi ne kadar da hoş bir şey. "Affedersiniz efendim, Empire State Binasına nasıl gidileceğini bana söyleyebilir misiniz?" "Siktir git pislik!' Modern şehir terbiyesi.

Tren yolculuğu bitmek bilmedi. Long Island'a gitmek bende her zaman tuhaf duygular uyandırır. Hicksville, Anita ve oğlanların yaşadığı yere yakın değil ama Long Island da Long Island'dır. Oraya her gittiğimde belli belirsiz bir huzursuzluk hissine kapılırım. Penn istasyonuna geldiğimizde rahatladım.

Oraya vardığımda içki içme vakti gelmişti artık. Evden işe işten eve gidenlerin takıldığı istasyondaki barda bir tek attım. Cumartesi'leri Douglas Ettinger için yoğun bir gün olabilir ama Iron Horse'daki barmen için sakin bir gündü. Bütün haftaiçi müşterileri iki kişilik ufak çadır ve basketbol ayakkabıları almak için Hickville'e gitmiş olmalıydılar.

Yeniden yola düştüğümde güneş çıkmıştı. Otuz Dördüncü; Cadde'yi geçip Beşinci Cadde'deki kütüphaneye yöneldim. Kimse bana saati sormadı. Hollanda Tüneli'ne nerden gidildiğini de.

Kütüphaneye girmeden önce durup telefon kulübesinden Lynn London'ı aradım. Telefon numarasını babası vermişti. Not defterimi kontrol edip numarayı çevirdim. Karşıma son dört numarayı tekrarlayıp telefona cevap veremeyeceklerini bildiren bir mesajın okunduğu telesekreter çıktı. Adımı bırakmam isteniyordu. Bir kadın sesiydi bu. Tane tane ve biraz da genizden konuşuyordu. Sesin Barbara'nın kız kardeşine ait olduğunu düşündüm. Mesaj bırakmadan telefonu kapattım. Kütüphanede daha önce kullanmış olduğum Brooklyn Polk rehberini aldım. Bu kez Wyckoff Sokağı'ndaki başka bir binayı aradım. O zamanlar binada dört daire varmış, bunlardan biri de Bay ve Bayan Edward Corwin tarafından kiralanmış. Böylelikle öğleden sonra ne yapacağım belli oldu. Kırk Birinci ile Madison caddeleri üzerindeki bir barda kendime bir bardak kahve ve kahveye katmak için bir miktar burbon ısmarladım. Bir Dolar bozdurdum. Manhattan'ın telefon rehberini karıştırmaya başladım ve iki Edward Corwin'e rastladım. Bir E. Corwin, bir E. J. Corwin ve bir de E.V. Corwin. Üçünde de bir şey tutturamayınca, yardımcı rehberi kullandım. Önce Brooklyn'nin listesine, daha sonra da Queens, Bronx ve Staten Island'a baktım. Çevirdiğim bazı numaralar meşgul çalıyordu. Bu numaraları düşürene kadar dört beş kez aramak zorunda kaldım. Diğerleri cevap vermiyordu. Sonunda biraz daha para bozdurmam ve beş semtteki bütün J. Corwinleri aramam gerekti. Bu işle uğraşırken burbonlu bir kahve daha içtim. Anlamsız yere bir sürü bozuk para harcamıştım, ancak araştırma yapmak böyledir işte. Toprağı yeterince eşelerse bazan bir kör domuz bile bir meşe palamudu bulabilir Ya da beni kandırırlar.

Barı terkettiğimde telefon numaralarımın üçte ikisinin yanında kontrol edilmiştir işareti vardı. Bu da bu numaralardaki kişilere eriştiğim, ancak adam ya da kadının benim aradığım Corwin olmadığı anlamına geliyordu. Geri kalan numaraları illa da aramam gerekiyorsa uygun bir zamanda arayabilirdim ancak bu numaralardan da pek umudum yoktu. Janice Corwin işini bitirip : dairesinden taşınmıştı. Belki de Seattle'a taşınıp işine orada devam etmişti. Ya da o ve kocası Westchester, Jersey, Connecticut'ta herhangi bir yerde olabilirdi. Belki de

Hicksville'de tenis racketlerine fiyat etiketleri takıyorlardı. Sarı ve beyaz sayfaları çevirip duran parmaklarımdan bu kadardı artık.

Kütüphaneye geri döndüm. Kadının Mutlu Saatler Çocuk Yuvası işini ne zaman bıraktığını biliyordum. Bu kadarını kadının evi sahibinden öğrenmiştim. O ve kocası Boerum Hill'den o sıralar mı taşınmışlardı acaba?

Polk rehberlerini yıl yıl araştırdım ve Corwin'lerin Wyckoff Sokağı'ndaki kırmızı tuğlalı binadan taşındıkları yılı buldum. Zamanlama doğruydu. Kadın bakımevini taşınmadan önce kapamıştı. Belki de karı koca banliyöye taşınmışlardı ya da kocasının tayini Atlanta'ya çıkmıştı ya da boşanıp her biri kendi yoluna gitmişti. Rehberi yerine bıraktım, sonra kırk yılın başı aklıma akıllıca bir fikir geldi ve ben de geri dönüp rehberi yeniden istedim. Corwin'ler taşındıktan sonra birkaç yıl daha apartmanda oturan üç kiracı vardı. Bunların adlarını not defterime yazdım. Bu kez telefonları Kırk İkinci Cadde'deki bir bardan ettim. Manhattan rehberini boşverip doğrudan Brooklyn danışmayı aradım. Şansıma Gordon Pomerance'ları hemen buldum. Wyckoff Sokağı'ndaki bina satıldığında Brooklyn'de kalmış, birkaç mil ötedeki Carrol Caddesi'ne taşınmışlardı.

Telefona Bayan Pomerance cevap verdi. Adımı verip Corwin'lere ulaşmaya çalıştığımı söyledim. Kimler hakkında konuştuğumu hemen anlamıştı ancak onlara nasıl ulaşabileceğimi bilmiyordu.

"Onlarla görüşmeye devam etmedik. Eddie iyi bir insana Eşi taşındıktan sonra da çocukları bize yemeğe getirmeye davet etti. Ama o da taşındıktan sonra görüşemedik. Aradan uzun yıllar geçti. Eminim bir zamanlar bizde adresi vardı ama şimdi hangi şehre taşındığını çıkaramıyorum. California'da bir yerdi, Güney California olmalı."

"Önce kadın mı taşındı?"

"Bundan haberiniz yok muydu? Adamı çocuklarıyla yüzüstü bırakıp çekti gitti. Bakımevini kapadı sonra da adam kendi çocukları için bir çocuk yuvası aramaya başladı. Özür dilerim ama kendi çocuklarını terkedip giden bir anneyi aklım almıyor doğrusu."

"Nereye gitmiş olabileceğini biliyor musunuz?"

"Greenwich Village'e gitmiştir sanırım. Sanatıyla uğraşmak için, Tabii başka şeylerle de."

"Sanatı mı?"

"Heykeltıraş olmayı kafaya koymuştu. Eserlerini görmüş değilim belki de yeteneği vardı. Aslında yetenekli idiyse şaşarım doğrusu. Her şeye sahipti. Güzel bir ev, çok tatlı bir adam, iki güzel çocuk ve pek de kötü gitmeyen bir iş. Bütün bunlara sırtını dönüp çekip gitti."

"Bir şansımı zorlayayım" dedim. "Barbara Ettinger adında bir arkadaşını tanıyor olabilir misiniz?"

"Onu o kadar iyi tanı mıyordum. Şu ad neydi? Ettinger? Bu ad bana neden tanıdık geliyor?"

"Sizin oturduğunuz bloktan biraz aşağıda Barbara Ettinger adında biri öldürülmüştü?"

"Biz taşınmadan hemen önceydi. Tabii ya. Şimdi hatırladım, Doğal olarak onu tanı mıyordum çünkü söylediğim gibi biz taşınmadan önce öldürülmüştü. Corwin'lerin ahbabı mıydı?"

"Bayan Corwin için çalışıyordu."

"O biçim miydiler?"

"Ne biçim yani?"

"Cinayet hakkında çok konuşuldu. Bu da benim oraya taşınma konusunda gerilmeme neden oluyordu. Kocam ve ben birbirimize aynı yere iki kez yıldırım düşecek diye endişelenmemize gerek olmadığını söyleyip durduk. Ama ben yine de gizliden endişeleniyordum. Sonra bu cinayetlerin arkası kesildi, değil mi?"

"Evet. Ettinger'leri hiç mi tanı mıydunuz?"

"Hayır dedim size."

Greenwich'te bir sanatçı. Heykeltıraş. Ulaşmaya çalıştığım J. Corwinlerden biri Village'de oturuyor olabilir miydi? Hiç sanmıyorum.

"Bayan Corwin'in genç kızlık soyadını hatırlayabilir misiniz?" dedim.

"Hatırlamak mı? Her şeyden önce genç kızlık soyadını bilmiyorum ki. Neden?"

"Sanatla ilgili bir kariyer yapacaksa genç kızlık soyadını geri alabileceğini düşündüm."

"Eminim öyle yapmıştır. Sanatsal bir kariyer ya da değil, zaten kendi soyadını geri istiyordu. Ama size genç kızlık soyadının ne olduğunu söyleyemeyeceğim."

"Şimdiye kadar yeniden evlenmiştir herhalde..."

"Buna hiç ihtimal vermiyorum."

"Anlayamadım?"

"Yeniden evlendiğini sanmıyorum" dedi Bayan Pomerance. Ses tonu ciddileşmişti. Meraklanmıştım. Neden böyle bir şey söylediğini sordum.

"Şöyle diyelim" dedi. "Heykel olsun olmasın o zaten Greenwich'te yaşardı."

"Anlamıyorum."

"Anlamıyor musunuz?" Ses tonu hafif sinirliydi. Benim kafasızlığım onun sabrını taşırıyordu. "Kocasını ve iki çocuğunu başka bir adamla kaçmak için terketmedi. Kocasını bir kadın için terketti."

Janice Corwin'in kızlık soyadı Keane idi. Bunu öğrenmem Chamber Caddesi'ne metroyla gidip bu ufacık bilgiyi almak için Nüfus Kayıtları Müdürlüğü ve Danışma Servisleri'nde birkaç saat geçirmeme maloldu. Zamanın pek çoğunu izin almakla geçirdim. Cumartesi işe gelmeyen birilerinin iznine ihtiyacım oldu sürekli olarak. Önce evlilik kayıtlarını denedim, bu işten bir sonuç alamayınca bir de doğum belgelerine göz attım. Bayan Pomerance Corwin'in çocuklarının yaşlarını ve adlarını hayal meyal hatırlıyordu ama en küçük olanın adının Kelly olduğundan, annesi onu terkettiğinde beş altı yaşlarında olduğundan emindi. Kızın o sıralar yedi yaşında olduğu ortaya çıktı; şimdilerde on beş yaşında olmalıydı. Babası Edward Francis Corwin, annesi sabık eş Janice Elizabeth Keane'di.

Bir zafer edasıyla adı defterime not ettim; adı unutacağımdan değil de bir iş becerdiğimin bir işareti olarak Armstrong'da Charles London'ın karşısında oturduğum zamandan bu yana, Barbara Ettinger'in katiline bir milim bile daha yaklaştığımı ispat edemedim ama biraz detektiflik yapmıştım ve iyi hissediyordum. Genellikle doğrudan sonuca ulaştırmayan nankör; çileli bir işti ama uzun zamandan beri kullanmadığım yeteneklerimi kullanma fırsatı olmuştu. Birkaç blok ötede bir Blarney Stone'a girdim. Sıcak bir sandviçle birlikte bir iki bira yuvarladım. Barın tepesinde renkli, büyük ekran bir televizyon asılıydı. Cumartesi akşamları gösterilen şu spor programlarından birinin kanalı seçilmişti. Birtakım adamlar akıntılı bir nehrin üzerindeki kütüklerde bir şeyler yapıyorlardı. Kütükleri

ayaklarıyla yuvarlıyorlardı sanırım. Barda kimsenin onların yaptıklarıyla ilgilendiği yoktu. Ben sandviçimi bitirdiğimde kütük yuvarlayanlar da yarışın sonuna gelmişti. Onların yerini otomobil yarışları aldı. Otomobil yarışlarıyla da ilgilenen çıkmadı. Yeniden Lynn London'ı aradım. Bu kez telesekreter devreye girdiğinde sinyal sesini bekleyip adımları ve numaramı bıraktım. Sonra telefon rehberine baktım.

Manhattan'da Janice Keane adında kimse yoktu. Yarım düzine kadar ilk adı J ile başlayan insan vardı. Bu adın bir sürü de çeşitlenmesine rastladım. Keene, Keen, Kean. Şu eski radyo programını hatırladım birden, Mr Keene, Kayıp Kişiler Takipçisi. Adının nasıl hecelendiğini hatırlayamadım.

Bütün J. Keane'leri denedim. İki numara cevap vermedi, biri sürekli meşguldü, iki kişi de Janice Keane diye birini tanımadıklarını söylediler. Meşgul çalan telefonun adresi Doğu Yetmiş Üçüncü Cadde'ydi. Buranın Boerum Hill'den bir lezbiyen heykeltıraşın adresi olamayacağına karar verdim. Bilinmeyen Numaraları çevirdim, diğer dört semt için de aynı şeyleri yeni baştan yapacaktım ki bir şey beni durdurdu.

O Manhattan'daydı. Allah kahretsin! Onun Manhattan'da olduğunu biliyordum. Manhattan'da oturan Janice Keane'in telefon numarasını sordum, adı heceledim, bir dakika bekledikten sonra listede Manhattan'da bu isim altında bir tek kişiye rastlandığı ve bu kişinin adının da rehberde yazılı olmadığı söylendi bana. Telefonu kapayarak bir diğer santralı aradım ve polislerin rehberde bulunmayan numaraları alabilmek için başvurdukları küçük ritüeli uyguladım. Kendimi 18. Bölge'den Detektif Francis Fitzroy olarak tanıttım, 1-8 Bölgesi dedim çünkü, aslında polisler her zaman böyle konuşmalar da siviller her zaman onların böyle konuştuklarını sanır.

Adresi aldım. Lispenard Sokağı'nda oturuyordu. Burası da bir heykeltıraşın yaşaması için çok makul bir yerdi doğrusu.

Elimde bir teklik daha kalmıştı. Onu cebime atıp gene bara döndüm. Otomobil yarışları yerini yeni bir programa bırakmıştı. Gençler orta sıklıktan iki zenci pek de tanıdık gelmeyen bir yerde bir boks maçına tutuşmuşlardı . Burası Phoenix olmalıydı sanırım. Gençler ortasiklet nedir onu da bilmem. Bir sürü siklet icat ettiler ki daha çok şampiyona olsun. Kütük yuvarlayanlarla otomobil yarışlarını es geçen bazı müdavimler bu iki oğlanın birbirlerini dövmelemlerini seyrediyordu. Birkaç raunt oturup burbonlu kahve içtim.

Bu kadına nasıl yaklaşabileceğim konusunda bir fikrim olsaydı işler kolaylaşacaktı sanırım. Telefon hatlarında, dosyalarda, rehberlerde bu kadının izini sürmüştüm, sanki o Ettinger cinayetinin sırrını elinde tutuyormuş gibi. Bildiğim kadarıyla bu kadın için Barbara Ettinger, çocuklar oyunlarını bitirdikten sonra onların harf küplerini ortadan kaldıran uyuşuğun tekinden başka biri değildi.

Ya da bu kadın Barbara'nın en yakın arkadaşıydı, ikisi de çocuk yuvasını erken terketmiş olabilirler miydi? Bırakın bunun olabileceğini böyle bir şey mümkün müydü acaba?

Olduğum yerde sayıyordum. Bunun farkındaydım ama bir süredir buna göz yummuştum. Televizyon ekranında beyaz çizgili mayo giyen genç sonunda vücuda çalışarak sağını konuşurmaya başlamıştı. Geri kalan rauntlarda adamı nakavt edeceğe benzemiyordu ama maçı hakem kararıyla kazanmayı garantilemiş görünüyordu. Rakibini yorup onu uğraştırıyordu. Soluyla ani yumruklar

atıp sağıyla kaburgalara çalışıyordu. Rakibi işe yarar bir savunma bulamamış gibi gözüküyordu.

Her ikisinin de neler hissettiğini biliyordum.

Douglas Etfinger'i düşündüm. Onun karısını öldürmediğine karar verdim. Bunu nerden bildiğimi anlamaya çalışıyordum. Janice Keane'in Manhattan'da olduğunu nerden bildiysem bunu da aynen öyle bildiğime karar verdim. Bu da Allah vergisi bir esinlenme hanesine yazılsın.

Etfinger'e hak verdim. Barbara Etfinger'i Louis Pineli öldürmüştü, tıpkı diğer yedi kadını öldürdüğü gibi. Barbara peşinde bir kaçığın olduğunu düşünüyordu ve haklıydı da.

O zaman neden bu kaçığın evine girmesine izin vermişti? Onuncu rauntta kaburgaları haşat olmuş genç biraz güç topladı ve birkaç kombine yumruk salladı. Çizgili genci sersemletti ancak atağı maçı bitirmeye yetmedi. Çizgili genç maça asıldı ve hakem kararıyla kazandı. Seyirciler kararı yuhladı. Phoenix'teki seyirciler Blarney Stone'daki ahbablarım olaya pek kendilerini kaptırmış sayılmazlardı.

Bana ne ya! Gidip telefonumu ettim.

Telefona cevap vermeden önce üç ya da dört kez çaldı. "Janice Keane, lütfen" dedim. Janice Keane'ın kendisi olduğunu söyledi.

"Adım Matthew Scudder, Bayan Keane. Size bazı sorular sormak istiyorum," dedim.

"Öyle mi?"

"Barbara Etfinger adındaki bir kadın hakkında."

"Aman Allahım!" Sessizlik. "Ne olmuş ona?"

"Ölümünü araştırıyorum. Oraya gelip sizinle konuşmak isterdim."

"Ölümünü mü araştırıyorsunuz? Bu yıllar önceydi. On yıl olmalı."

"Dokuz yıl."

"Kanada Polisi'nin asla vazgeçmediğini sanırdım, New York polislerinin böyle olduğunu hiç duymamıştım doğrusu. Siz polis memuru musunuz?"

Neredeyse evet diyecektim ancak kendimi "Bir zamanlar" derken buldum.

"Şimdi nesiniz?"

"Özel detektif. Charles London için çalışıyorum. Bayan Etfinger'in babası."

"Evet, tamam, onun kızlık soyadı London idi." Telefonda sesi güzel geliyordu; sakın bir vurgu ve gırtlaktan gelen bir ses. "Neden şimdi tutup da bir soruşturma yaptığınızı anlayamadım. Bu soruşturmaya ne gibi bir katkı olabileceğini de."

"Belki bunu size özel olarak açıklayabilirim" dedim. "Sizden birkaç dakika uzaklıktayım. Size bir uğrasam olur mu acaba?"

"Hay Allah! Bu gün günlerden ne, Cumartesi mi? Saat kaç? Çalışıyordum, zamanın nasıl geçtiğini anlamadım. Benim saatim altıyı gösteriyor, doğru mu?"

"Doğru."

"Önce bir şeyler yesem iyi olacak. Banyo da yapmalıyım. Bana bir saat verin, tamam mı?"

"Saat yedide orada olacağım."

"Adresi biliyor musunuz?" Danışmadan aldığım adresi ona okudum. "Tamam. Kilise ile Broadway'in arasında, zili çalın ve kaldırımda durun ki sizi göreyim. Anahtarları aşağıya atacağım. Zili iki kez uzun üç kez kısa çalın, tamam mı?"

"İki uzun, üç kısa."

"Böylece sizin siz olduğunuzu anlarım. Sizi tanımıyorum, yalnızca telefonda sesinizi duydum. Bu numarayı nasıl buldunuz? Rehberde olmaması lazım."

"Bir zamanlar polistim."

"Evet, öyle demiştiniz. Rehberde olmayan numaralar için söylenecek bu kadar işte. Bana adınızı bir daha söyleyin."

"Matthew Scudder"

Adımı tekrar etti. Sonra da, "Barbara Ettinger. Bu adın beni nasıl gerilere götürdüğünü bir bilerseniz, içimde telefona cevap verdiğim için çok üzüleceğim gibi bir his var. Peki Bay Scudder bir saat içinde görüşürüz" dedi.

8

Lispenard, Kanal Sokağı'ndan bir blok aşağıda kalır, Tribeca, diye bilinen bölgeye girer. Tribeca, Triangle Below Canal'ın (Kanalın Aşağısındaki Üçgen) coğrafi olarak kısaltılmış adıdır aynen SoHo'nun South of Houston Street'in (Houston Sokağı'nın Güneyi) kısaltması olması gibi. Sanatçıların Village'in güneyindeki bloklara taşındığı bir dönem olmuştu; iskân kanununu ihlal edip ucuz ve ferah çatı katlarında yaşıyorlardı. O günlerden bu yana yasada, çatı katlarında ikâmet etmeye izin veren değişiklikler yapıldı ve SoHo şık ve pahalı bir yere dönüşüverdi. Çatı katı meraklıları da güneye, Tribeca'ya kaydılar. Şimdi kiralar orada da ucuz değil artık, ancak caddeler on ya da on iki yıl önce SoHo'da olduğu gibi تنها sayılır.

İyi aydınlatılmış bir sokağı tercih ettim. Kaldırımın binaya değil de, sokağa yakın yanından yürüdüm ve hızlı hareket etmek için elimden geleni yapıp tedbirli olduğumu belli ettim. Bu boş sokaklar boyunca insanlarla karşılaşmaktan kaçınmak zor bir şey değildi.

Janice Keane çatı katı da bulunan, altı katlı bir binada oturuyordu. Burası daha modern ve daha geniş iki yüksek bina' arasına sıkışmış, incecik bir binaydı. Metronun kalabalığı arasında kaybolmuş ufak tefek bir adamı andırıyordu. Her katın ön cephesi yerden tavana kadar camlarla kaplıydı. Hafta sonu için kepenkleri indirilmiş birinci katta tesisatçı malzemeleri satan bir toptancı vardı. İnsanın üstüne üstüne gelen bir koridora girdim, Keane yazan zili bulup iki kez uzun, üç kez kısa çaldım. Dışarı çıkıp kaldırımın ucunda durdum. Başımı kaldırıp bütün camlara baktım.

Janice Keane camlardan birinden aşağıya seslenip adımı sordu. Bu ışıkta herhangi bir şey görmeme imkân yoktu. Adımı söyledim. Küçük bir şey havada ıslık sesi çıkararak kaldırıma, yanı başıma düştü. "Beşinci kat" dedi. "Asansör var" Vardı gerçekten, hatta bu asansöre kuyruklu bir piyano bile sığardı. Beşinci kata çıktım. Asansörden indiğimde karşıma ferah bir çatı katı çıktı. Mobilyalardan çok bir sürü çiçek vardı. Hepsi de yemyeşil ve capcanlıydı. Kapılar meşe ağacındandı, üzerlerine parlak cila çekilmişti. Duvarlar kırmızı tuğladandı. Daire raylı lambalarla tepeden aydınlatılıyordu.

"Tam zamanında geldiniz. Ortalık çok dağınık ama bunun için sizden özür dilemeyeceğim. Kahve var, ister misiniz?" dedi.

"Size zahmet olmazsa."

"Hiç zahmet olmaz. Kendime de bir bardak kahve alacağım. Önce size oturacak bir yer göstereyim sonra iyi bir ev sahibi olacağım. Süt? Şeker?"

"Şade."

Beni, soyut desenli, uzun tüylü bir halının çevresinde dizili bir çift sandalye ve divanın olduğu alanda bırakıp uzaklaştı. İki buçuk metre yüksekliğindeki iki kitaplık neredeyse tavan mesafesinin yarısına ulaşıyordu. Bu kitaplıklar alanı çatı katının geri kalanından bölmeye yarıyordu. Pencereye yaklaşarak Lispenard Sokağı'na baktım. Görülmeye değer pek bir şey yoktu.

Odada tek bir heykel vardı, kahve elinde geri döndüğünde ben de bu heykelin önünde duruyordum. Bu bir kadın kafasıydı. Saçları yılanlardan oluşmuştu. Yüzü ise elmacık kemikleri çıkık, geniş alınlı, tarifsiz bir hüsrana maskesiydi.

"Bu Medusa" dedi. "Sakın gözlerine bakma. Bakışları erkekleri taşta çevirir"

"Çok güzel."

"Teşekkürler"

"Hüsrana uğramış bir hali var"

"Özelliği bu" diyerek bana katıldı. "Onu tamamlayana kadar bunun farkında değildim, sonra ben de bunu fark ettim. Gayet iyi bir gözünüz var"

"Hüsrana söz konusu olunca."

Çekici bir kadındı. Orta boylu, moda olandan biraz daha toplucaydı. Beyazlaşmış bir Levi's ve kollan dirseğe kadar kıvrılmış, koyu mavi güderi bir bluz giyiyordu. Yürek biçimli yüzünün! hatlarını alınının ortasına doğru sivrileşen saç çizgisi daha da belirginleştiriyordu. Koyu kahve saçları yer yer beyazlanmış, omuzlarındaydı. Gri gözleri biçimli ve iriydiler. Tek makyajı gözlerindeki maskaraydı.

Birbirine açı yapan iki sandalyeye oturup kahve fincanlarımızı ağaç kütüğünden yapılmış ve üzerine kayağantaşından bir levha yerleştirilmiş masaya koyduk.

Adresi bulmakta güçlük çekip çekmediğimi sordu. Ben de çekmediğimi söyledim. Sonra, "Peki öyleyse. Barbara Eftinger hakkında mı konuşacağız? Belki, bunca yıl sonra onunla neden ilgilendiğinizi anlatmakla başlayabilirsiniz" dedi.

Louis Pinell'in tutuklanması üzerine basında çıkanlardan haberi yoktu. Buzkıracağı Sapıği'nin gözaltında olduğunu yeni duyuyordu, kuşkusuz eskiden yanında çalıştırdığı kişinin başkası tarafından öldürülmüş olduğunu da.

"Öyleyse öldürmek için bir nedeni olan birini ilk kez arıyorsunuz" dedi. "O zamanlar aramış olsaydınız..."

"İşler daha kolaylaşırdı. Evet."

"Şimdi bu soruşturmayı kapanmış saymak daha da kolay olur herhalde. Babasını hatırlamıyorum. Onunla karşılaşmış olmalıyım, cinayetten önce değilse bile sonra karşılaşmışımdır ama onu hiç hatırlamıyorum. Kızkardeşini hatırlıyorum. Onunla karşılaştınız mı?"

"Henüz değil."

"Şimdi nasıl biri olduğunu bilmiyorum ancak o zamanlar bana küçük bir cadaloz gibi gelmişti. Ama onu çok iyi tanıyordum, ayrıca bu dokuz yıl önceydi. Hep bunu söyleyip duruyorum. Her şey dokuz yıl önce oldu.."

"Barbara Eftinger'le nasıl tanıştınız?"

"Mahallede karşılaştık. Grand Union'da alışveriş, yaparın, gazete almak için büfeye gittiğimizde filan. Belki bir çocuk yuvası işlettiğimi ona ben söylemişimdir Belki de başka birinden duymuştur. Her neyse, bir sabah Mutlu Saatler'e çıkageldi ve yardıma ihtiyacım olup olmadığını sordu."

"Siz de onu hemen işe mi aldınız?"

"Ona çok bir şey ödeyemeyeceğimi söyledim. Ancak masraflarımızı çıkartabiliyorduk. Çok aptalca bir nedenden dolayı bu işe kalkışmışım; çevrede doğru dürüst bir çocuk yuvası yoktu, kendi çocuklarımı başımdan atacağım bir yere ihtiyacım vardı. Bir ortak buldum ve Mutlu Saatler'i açtım. Çocukları başımdan atmak yerine onlara göz kulak oluyordum ve diğerlerinininkilere de. Daha kontratın mürekkebi kurumadan ortağımın akli başına geldi ve ortaklıktan çekildi. Bütün işi kendim götürmeye başladım. Barbara'ya ona ihtiyacım olduğunu ancak verecek param olmadığını anlattım. Bütün istediğinin oyalanacak bir şeyler olduğunu, ucuza çalışabileceğini söyledi. Ona ne kadar ödediğimi unuttum ama pek bir şey tutmuyordu."

"İşinde iyi miydi?"

"İş esasen çocuk bakıcılığıydı. Bu işte ne kadar iyi olunur belli zaten." Bir an için düşündü. "Hatırlamakta zorlanıyorum. Dokuz yıl önce, ben yirmi dokuz yaşındaydım o zamanlar. O da benden birkaç yaş genç olmalı."

"Öldüğünde yirmi altı yaşındaydı." .

"Aman Allahım! Çok genç, değil mi?" Böylesine genç bir yaşta gelen ölümden ürpererek gözlerini kapattı. "Bana çok yardımcı olmuştu. Sanırım yaptığı işin de hakkını veriyordu. Çoğu zaman işten keyif de alıyordu. Genel olarak tatmin olmuş bir kadın olsaydı daha da keyif alabilirdi."

"Tatminsiz miydi?"

"Tatminsiz lafı doğru bir laf mı bilmiyorum." Bakışlarını Medusa'nın büstüne çevirdi. "Hüsrana uğramış desek? Sanki Barb'ın hayatı aklından geçirdiği hayat değildi tam olarak. Her şeyi iyiydi. Kocası iyiydi, dairesi iyiydi ancak o iyiden biraz daha fazlasını istiyordu ama buna da sahip değildi."

"Biri onu huzursuz olarak tanımladı."

"Huzursuz." Lafı tarttı. "Bu ona yakışır. Devir kadınların huzursuz olması devriydi tabii. Cinsiyet rolleri oldukça karıştı ve kafa karıştırdı."

"Hâlâ öyle değil mi?"

"Belki de hep öyle olacak. Ama bazı şeylerin bir süre önce olduğundan daha çok düzene girdiğini sanıyorum. Huzursuzdu aslında. Kesinlikle huzursuzdu."

"Evliliği bir hayal kırıklığı mıydı?"

"Pek çokevilik bir hayal kırıklığıdır, değil mi? Çok uzun sürmezdi sanırım, ama asla bilemeyiz değil mi? Kocası hâlâ Sosyal Hizmetler Bölümü'nde mi çalışıyor?"

Onun Douglas Eftinger hakkındaki bilgilerini tazeledim.

"Onu o kadar tanımadım" dedi. "Barb kocasının kendisine yetmediğini düşünüyordu En azından ben böyle bir izlenim edindim. Onunla kıyaslandığında kocasının geçmişi pek matah sayılmazdı. Vanderbilt'lerle yetiştiğinden değil ama Sanırım banliyöde doğru dürüst bir çocukluk geçirmiş ve iyi eğitim almıştı. Adamın bir kusuru daha vardı."

"Neydi o?"

"Ortalıkta sürtüyordu?"

"Gerçekten mi sürtüyordu yoksa o öyle mi sanmıştı?"

"Bir keresinde bana asıldı. Öyle büyütecek bir şey değil, iş olsun diye yapılmış bir şey. Benim de çok fazla ilgilendiğim yoktu. Adam sincaba benziyordu. Böyle bir şey gururumu da okşamamıştı zaten, çünkü insan onun bu tip şeyleri çokça yaptığını hissediyordu, bu benim dayanılmaz biri olduğum anlamına gelmiyordu. Tabii ki Barb'a bir şey söylemedim ama onun elinde kanıtlar vardı zaten. Barb onu

bir defasında bir partide ev sahibesiyle mutfakta oynasırken yakalamıştı. Sosyal hizmet müşterileriyle de işi pişiriyordu sanırım."

"Peki ya karısı?"

"Onunla da işi pişirdiği oluyordu. Ben..."

"Karısının başkasıyla ilişkisi var mıydı?"

Öne doğru eğilip kahve kupasını eline aldı. Elleri bir kadın için büyüktü, tırnakları kısa kesilmişti. Uzun tırnaklar bir heykeltıraşın işine engel oluyordu sanırım.

"Ona çok düşük bir maaş ödüyordum. Sembolik bir şey. Yani liseli çocuklar çocuk bakmak için saat başına daha iyi para alıyorlardı, Barb'ın talan edebileceği bir buzdolabı bile yoktu. Bu yüzden izin kullanmak istediğinde her zaman alırdı."

"Çok izin kullandığı oluyor muydu?"

"Çok fazla değil, ama dış hekime gitmekten daha heyecan verici şeyler için öğleden sonraları ya da birkaç saat izin aldığı izlenimi uyandırmıştı bende. Bir kadın aşığıyla buluşmak için işten izin aldığında havası bir başka oluyor."

"Öldürüldüğü gün de öyle bir havada mıydı?"

"Bu soruyu bana keşke dokuz yıl önce sorsaydınız. Hatırlama şansım daha yüksek olurdu. O gün erken çıktığını biliyorum ancak ayrıntıları hatırlamıyorum. Onun sevgilisiyle buluşup adamın da onu öldürdüğünü mü düşünüyorsunuz?"

"Bu aşamada herhangi bir şey düşündüğüm yok. Kocasını onun Buzkıracağı Sapiğı konusunda sinirli olduğunu söyledi."

"Sanmıyorum... Bir dakika. Daha sonra bu konuyu düşündüğümü hatırlıyorum, o öldürüldükten sonra. Onun, şehirde yaşamının tehlikeleri hakkında konuştuğunu hatırlıyorum. Buzkıracağı Sapiğı ile ilgili özel bir şey söyledi mi bilmiyorum ancak gözlendiği ya da takip edildiği hissine kapıldığı konusunda bir şeyler vardı. Bunu ölümünü önceden hissetmesi olarak yorumlamıştım."

"Belki de öyleydi."

"Belki de gözetlenilip takip ediliyordu. Ne derler 'Paranoyakların da düşmanı vardır.' Belki gerçekten bir şeyler hissetti."

"Yabancıları evine alır mıydı?"

"O zaman bunu merak etmiştim. Tedbirli davranıyor...."

Lafını birdenbire kesti. Ona sorunun ne olduğunu sordum.

"Hiçbir şey."

"Ben bir yabancıyım ve siz beni evinize aldınız."

"Burası bir çatı katı. Sanki bir şey farkedemiş gibi. Ben..."

Cüzdanımı çıkarıp aramızda duran masanın üstüne bıraktım. "İçine bir göz atın" dedim. "Cüzdanda bir kimlik var Size telefonda söylediğim isimle kimlikteki isim birbirini tutuyor. Üzerinde resmimin olduğu bir kimlik daha olmalı."

"Buna hiç gerek yok."

"Siz yine de bir bakın. Eğer öldürülmekten korkup duracaksanız bu sorgulamada bana hiçbir faydanız dokunmaz. Kimliğim bir tecavüzcü ya da katil olmadığımı göstermez ama genellikle tecavüzcüler ve katiller önceden gerçek isimlerini vermezler Hadi, cüzdanı alın."

Cüzdanı çabucak gözden geçirdi, sonra bana geri verdi. Cüzdanı cebime koydum. "Kötü bir resim" dedi. "Ama size ait! sanırım. Tamam. Dairesine bir yabancıyı alacağını sanmam. Sevgilisini alabilirdi ya da kocasını."

"Onu kocasının mı öldürdüğünü sanıyorsunuz?"

"Evli insanlar her zaman birbirlerini öldürürler Bazen bu elli yıl alır"

"Sevgilisinin kim olabileceği hakkında bir fikriniz var mı?"

"Bir tek kişi olmayabilir. Yalnızca bir tahminde bulunul yorum ancak Barb yeni şeyler denemeye can atıyor olabilirdi. Üstelik hamileydi de, yani güvenliydi." Kahkaha attı. Bu kadar komik olan nedir diye sordum.

"Adamla nerede karşılaşmış olabileceğini düşünmeye çalıştım. Komşusu olmalı ya da o ve kocasının dost çevresinden bir çiftin erkek olanı. Bu adamla işte karşılaşmış olamazdı. Orada pek çok erkek vardı ama ne yazık ki hiçbiri sekiz yaşından büyük değildi."

"Pek umut verici değil."

"Yine de bu hepten doğru sayılmaz. Bazen çocukları babaları getirirdi ya da işten sonra gelip alırlardı. Flört etmek için daha uygun durumlar var, ancak bazı babaların çocuklarını almaya geldiklerinde bana asıldığı olmuştu, herhalde bu Barbara'nın da başına gelmiştir. Mutlu Saatlere çalışmaya geldiğinde pejmürde giyinmiyordu. Güzel bir vücudu vardı ve o da bunu gösterecek biçimde giyiniyordu."

Ben sorumu yöneltmeden önce konuşma biraz daha ilerledi. Sonra, "Sen ve Barbara hiç sevgili oldunuz mu?" diye sordum.

Soruyu sorduğumda gözlerinin içine bakıyordum. Gözlerini kocaman açarak, "Aman Allahım" dedi.

Lafının gerisini getirsin diye bekledim.

"Bu sorunun nereden çıktığını merak ediyorum" dedi. "Sana birisi sevgili olduğumuzu mu söyledi? Yoksa ben sevicinin teki miyim?"

"Senin kocanı bir kadın için terkettiğini söylendi."

"Hemen hemen doğru. Kocamı kırk ya da elli nedenden terkettim sanırım. Onu terkettikten sonraki ilk ilişkim bir kadınlaydı. Sana kim söyledi? Doug Etinger olamaz. Bu olay patlak vermeden önce o semtten taşınmıştı. Başkalarıyla konuşmadıysa tabii. Belki Eddie ve o kafa kafaya vermiş, kadınların işe yaramaz olduklarından dem vurup birbirlerinin omzunda ağlaşmışlardır. Kadınlar ya birileri tarafından bıçaklanıyor ya da birbirleriyle kaçıyorlar. Doug mıydı?"

"Hayır Senin Wyckoff Sokağı'ndaki apartmanında yaşayan kadın söyledi."

"O binadan biri. Bu Maisie olmalı. Adı bu değildi. Bir dakika. Mitzi! Mitzi Pomerance, değil mi?"

"İlk adını bilmiyorum. Onunla yalnızca telefonda görüştüm."

"Küçük Mitzi Pomerance. Onlar hâlâ evli mi? Tabii ki evli olmalılar. Adam onu terketmediyse tabii ama onu aile ocağından kimse söküp alamaz. Su yüzüne çıkma tehlikesi olan her türlü: negatif duyguyu sistematik şekilde reddetmek anlamına gelse de evliliği, onun için bir cennettir. Çocukları görmek için oraya gitmenin en kötü tarafı merdivenlerden çıkarken bu salağın yüzündeki ifadeydi."

Gülümseyip aklına gelenlere kafasını salladı. "Barbara ile aramda bir şey olmadı. Tuhaf ama Eddie ile ayrılmadan önce erkek ya da kadın, hiç kimseyle aramda bir şey olmadı. Sonradan birlikte olduğum kadın da hayatımda ilk kez seviştiğim kadındı."

"Ama Barbara'ya karşı bir ilgin vardı."

"Var mıydı? Onu çekici buluyordum. Bu aynı şey değil. Ona karşı özel bir ilgi mi duyuyor muydum?" Lafını ölçüp biçti. "Belki" diye cevaplandırdı. "Bilinç düzeyinde değildi, sanmıyorum. Bir kadınla yatağa girmeyi ilginç bulabileceğim olasılığını düşündüğümde bile aklımda herhangi bir kadının olduğunu sanmıyorum. Aslında

Barbara hayattayken bile böyle bir şeyin fantezisini kurmanın beni eğlendirdiğini zannetmiyorum."

"Bu kişisel sorulan sormak zorundayım."

"Özür dilemen gerekmez. Mitzi Pomerance. Şimdi şişko bir domuzcuk olduğuna her iddiasına varım. Ama sen onunla yalnızca telefonda konuşmuşsun."

"Evet, doğru."

"Hâlâ aynı yerde mi oturuyor? Öyle olmalı. Silah zoruyla bile onları oradan çıkaramazsın."

"Birileri çıkarmış. Binayı satın alan orayı müstakil bir eve dönüştürmüş."

"Hastalanmış olmalılar. Aynı semtte mi kalmışlar?"

"Öyle sayılır Carroll Sokağı'na taşınmışlar."

"Umarım mutludurlar Mitzi ve Gordon."

Öne doğru eğildi, gri gözleriyle yüzümü inceledi. "İçiyorsun, değil mi?" dedi.

"Afedersin?"

"İçkicisin, değil mi?"

"Sanırım bana içki içen bir adam denilebilir."

Bu sözcükler kulağa çok katı geliyordu, benim kulağıma bile. Bir süre havada asılı kaldılar, sonra onun şen şakrak kahkahası havayı dağıttı. "Sanırım bana içki içen bir adam denilebilir. Aman Allahım, bu harika doğrusu. Sanırım bana da içki içen kadın denilebilir Bay Scudder, İnsanlar beni çok daha kötü isimlerle çağırmışlardır. Uzun ve çorak bir gündü. Ağzımızı ıslatacak bir şeylere ne dersiniz?"

"Fena fikir değil."

"Ne isterdiniz?"

"Burbon var mı?"

"Sanmıyorum." Bar kitaplıklardan birinde, sürmeli bir çift kapağın ardındaydı..

"Skoç ya da votka" dedi.

"Skoç."

"Buz? Su? Ne istersin?"

"Sade olsun."

"Tanrı'nın yarattığı gibi, ha?"

Yarıya kadar doldurulmuş iki bardak getirdi, birinde skoç diğerinde votka vardı. Benimkini bana verdi, kendininkinin içine baktı. Kadeh kaldırmak için bir şey bulmaya çalışan birinin havası vardı üzerinde ancak anlaşılacak aklına bir şey gelmedi. "Neyse ne" dedi ve içkisinden bir yudum aldı.

"Onu sence kim öldürdü?"

"Bunu söylemek için çok erken. Şimdiye kadar hakkında hiçbir şey duymadığım biri olabilir. Ya da Pineli olabilir. Onunla bu dakika görüşmek isterdim."

"Hatırlamasına yardımcı olabilir miydin?"

Başımı salladım. Onun hakkında bir fikir edinirdim. Bulup çıkarma sezgi yoluyla gerçekleşir Ayrıntıları toplar, izlenimlerini iyice demlendirirsin ve cevap durup dururken aklına geliverir. Yani öyle Sherlock Holmes'un yaptığı gibi değil, en azından benim için hiç öyle olmadı."

"Sanki bu işler altıncı hisle yürüyormuş gibi konuşuyorsun."

"Ne el falına bakarım ne de geleceğini okuyabilirim, Ama belki de dediğin gibidir" içkimden bir yudum aldım. Skoçlarda olan ilaç tadı vardı. Esaslı bir skoçtu, koyu ve kokulu. Teacher's markaydı galiba. "Daha sonra Sheepshead Bay'e gitmek istiyorum."

"Şimdi mi?"

"Yarın. Dördüncü Buzkıracağı cinayeti orada işlenmişti. Barbara Ettinger'in içine korku salan cinayet de buydu.

"Yani aynı kişi mi..."

"Louis Pineli, Sheepshead Bay cinayetini üstleniyor. Kuşkusuz bu hiçbir şeyi ispatlamaz. Oraya neden gitmek istediğimden emin değilim. Sanırım olay yerinde bulunmuş, cesedi görmüş birileriyle konuşmak istiyorum. Cinayetle ilgili, basından gizlenmiş bazı fiziksel ayrıntılar var. Bu ayrıntılar' Barbara'nın cinayetinde taklit edilmiş. Eksik bir şekilde tekrarlanmış, ben de diğer Brooklyn cinayetiyle arasında herhangi bir paralellik var mıydı, bunu bilmek istiyorum."

"Eğer varsa bile bu neyi ispatlar ki? Kendini Brooklyn'le sınırlamış ikinci bir katilin ya da manyağın olduğunu mu?"

"Ve iki cinayetten sonra uygun bir biçimde bu işe son verdiğini. Bu mümkün. Hatta bu olasılık Barbara'nın bir nedeni olan biri tarafından öldürülmesini de saf dışı bırakmıyor. Kocasını öldürmeye karar verdi diyelim. Ama Buzkıracağı Sapiğı'nın henüz Brooklyn'e uğramadığını keşfetti. Bu yüzden örnek oluştursun diye Sheepshead Bay'de tanımadığı birini öldürdü."

"İnsanlar böyle şeyler yaparlar mı?"

"İnsanların şu ya da bu zamanda hiç yapmayacaklarını sandığın şey yok gibidir aslında. Belki de Sheepshead Bay'deki kadını öldürmek için birilerinin bir sebebi vardı. Sonra da bu cinayetin Brooklyn'de kendi türünde tek cinayet olarak göze çarpacağını düşündüğünden Barbara'nın peşine düştü. Belki de mazereti buydu. Belki ikinci kez cinayet işleminin nedeni bu işten keyif almasıydı."

"Aman Allahım!" Votkasından içti. "Fiziksel ayrıntı neydi?"

"Bilmek istemezsin."

"Küçük kadını korkunç gerçekten mi koruyorsun?"

"Kurbanlar gözlerinden bıçaklanmıştı. Bir buz kıracağıyla, tam göz bebeklerinden."

"Olamaz. Ve... ne demiştin ona? Kusurlu bir taklit mi?"

"Barbara Ettinger yalnızca tek gözünden bıçaklanmıştı."

"Göz kırpması gibi." Uzun bir süre öylece kalakaldı, sonra bardağının içine baktı ve boş olduğunu farketti. Bara gitti, iki şişeyi de alıp yerine döndü. Bardaklarımızı doldurduktan sonra şişeleri masanın üzerine bıraktı.

"Böyle bir şeyi neden yaptığını merak ediyorum" dedi.

"Pinell'i görmek istememin bir diğer nedeni de bu" dedim. "Ona bunu sormak."

Şundan bundan söz ettik. Bir ara beni Matt ya da Matthew diye çağırıp çağıramayacağını sordu. Benim için fark etmez dedim. Kendisini Janice yerine Jan diye çağırmasını tercih ettiğini söyledi.

"Eğer şüphelileri ilk isimleri ile çağırarak seni rahatsız etmiyorsa tabii."

Polislik yaparken şüphelileri her zaman ilk isimleriyle çağırmaı öğrenmiştim. Bu her zaman için psikolojik bir kolaylık sağlar. Ondan şüphelenmediğimi söyledim.

"O gün öğleden sonra Mutlu Saatler'deydim" dedi. "Bunca yıl sonra bunu kanıtlamam oldukça güç tabii ki. O zamanlar kolay olabilirdi. Yalnız yaşayanların kendilerine şahitlik edecek birini bulması güç olmalı."

"Burada yalnız mı yaşıyorsun?"

"Kedileri saymazsak. Bir yerlerde saklanıyor olmalı. Yabancılardan uzak dururlar. Onlara kimliğini göstermenin bir yararı olmayacaktır."

"Gerçekten sıkı tipler"

"Hiç sorma. Her zaman yalnız yaşadım. Yani Eddie'yi terkettiğimden bu yana. ilişkilerim oldu ama her zaman yalnız yaşadım."

"Kedileri saymazsak."

"Kedileri saymazsak. O zamanlar sonraki sekiz yıl boyunca yalnız yaşayacağımı hiç düşünmemiştim. Bir kadınla ilişkimin olmasının köklü bir değişiklik olacağını düşünmüştüm. O zamanlar bilinçlenme zamanıydı. Sorunun erkekler olduğuna karar vermiştim."

"Değil miydi?"

"Sorunlardan biriydi herhalde. Kadınların da bir başka derdi olduğu ortaya çıktı. Bir dönem için kendimi, her iki cinsle de ilişki kurabilen bahtiyar insanlardan saymıştım."

"Bir dönem için mi?"

"Evet. Çünkü daha sonra keşfettiğim şey hem kadınlar hem de erkeklerle ilişkiye girebildiğim, ancak beceremediğim şeyin ilişkilerin kendisi olduğuydu."

"Benim için de aynı şey söz konusu."

"Ben de öyle olduğumu düşünmüştüm. Sen de yalnız yaşıyorsun, değil mi Matthew?"

"Bir süredir öyle."

"Oğulların karınla mı kalıyor? Medyum değilim. Cüzdanında resimleri vardı."

"Ha, şu resim. O eski bir resim."

"Güzel çocuklar"

"İyi çocuklardır aynı zamanda." Bardağıma biraz daha viski ekledim. "Syosset'te yaşıyorlar. Arada sırada trene atlayıp gelirler birlikte basket maçına gideriz ya da Garden'da boks maçı seyrederek."

"Çok hoşlarına gidiyor olmalı."

"Benim hoşuma gittiğini biliyorum."

"Onlardan ayrılalı epey olmuş galiba."

Başımı salladım. "Polisliği bıraktığım sırada taşındım."

"Aynı nedenden mi?"

Omuzlarımı silktilim.

"Polisliği nasıl oldu da bıraktın? Şu meret yüzünden mi?"

"Hangi meret?"

Eliyle şişeleri gösterdi. "Bilirsin işte. İçki."

"Hayır; kesinlikle hayır" dedim. "O zamanlar çok bile içtiğim yoktu. Artık polislik yapmak istemediğimi hissettiğim bir noktaya geldim."

"Buna ne sebep oldu? Hayal kırıklığı mı? Adalet sistemine olan inancını yitirmen mi? Yolsuzlukların mideni bulandırması mı?"

Başımı salladım. "İşin çok başındayken hayallerimi yitirdim. Adalet sistemine de çok fazla inandığım yoktu. Berbat bir sistemdir Polisler yalnızca ellerinden geleni yaparlar Yolsuzluğa gelince, buna kafayı takacak kadar idealist asla olmamışımıdır"

"Ne o zaman? Orta yaş krizi mi?"

"Böyle de diyebilirsin."

"Peki, konuşmak istemiyorsan bu konuyu kapatabiliriz."

Bir süre sessiz kaldık. O içti, ben içtim, sonra bardağıma masaya koyup, "Peki" dedim. "Bu bir sır değil. Yalnızca hakkında pek fazla konuşmadığım bir konu. Bir

gece Washington Heights'taki tavernalardan birindeydim. Burası polislerin beleşe içtikleri bir yerdi. Sahibi polislerin oraya takılmasından hoşlanıyordu. içtiklerini hesaba yazdırabilirdin, kimse de bunları ödemeni istemezdi. Oraya gitmekte çok haklıydım, işten çıkmıştım, adaya dönmeden önce bir tek atmak istedim. Belki de o gece eve hiç gitmeyecektim. Her zaman gitmiyordum. Otomobille o yolu gidip gelmemek için bazen birkaç saatliğine bir otelde kalıyordum. Bazen de otelde kalmam gerekmiyordu.

O gece iki punk orayı bastı" diye devam ettim. "Kasada ne varsa aldılar ve kaçarken barmeni öldürdüler, hiç neden yokken. Arkalarından sokağa fırladım. Kıyafetim sivildi ama silah taşıyordum kuşkusuz. Daima taşırdım. Silahı üstlerine boşalttım. Her ikisini de vurdum. Birini, öldürdüm, diğerini sakat bıraktım. Belden aşağısı tutmuyor. Artık hayatta iki şeyi beceremeyecek; yürümek ve düzüşmek."

Bu hikâyeyi daha önce de anlatmıştım ama bu kez sanki olayı yeniden yaşıyormuş gibi oldum. Washington Heights yokuştur ikisi yukarı doğru kaçıyordu. Nişan alıp silahı iki elimle tutuşumu hatırlıyorum, yokuş yukarı onlara doğru ateş edişimi. Belki de viskiden dolayı her şeyi bu kadar net hatırlıyorum. Belki de onun hiç kıpırdamadan bakan iri gri gözlerindeki bir şey beni etkiliyor.

"Ve birini öldürüp diğerini sakat bıraktığın için..."

Başımı salladım. "Bu hiç umurumda değildi. Her ikisini de gebertmediğim için üzgünüm. Barmeni ortada hiçbir neden yokken öldürdüler. Üç kuruşluk uykumdan bile olmam onlar için."

Bekledi.

"Atışlardan biri hedeften şaştı" dedim. "Yokuş yukarı hareket eden bir çift hedefi vurmak zor iştir. Bu kadarını bile isabet ettirmem dikkate değer. Polis poligonunda her zaman en iyi sonuçlan almışımdır ama olay gerçek olduğunda iş farklı."

Gözlerimi gözlerinden kaçırmaya çalıştım ama beceremedim. "Bir atışta hedefi şaşırdım, aslında kurşun kaldırımdan ya da başka bir yerden sekmiş olmalı. Talihsiz bir sekme. Oralarda küçük bir kız çocuğu duruyor ya da yürüyormuş, ne işi varsa. Daha altı yaşındaydı. Gecenin o saatinde orada ne işi vardı bilmiyorum."

Bu kez başka tarafa baktım. "Kurşun gözünden girmiş" dedim. "Kurşun birkaç santim daha yana doğru sekmiş olsaydı kemiğe çarpıp geri dönebilirdi ama yaşam da zaten birkaç santime bağlı değil mi? Kurşunun önünde duracak bir kemik yoktu işte, o da doğrudan kızın beynine saplanıp onu öldürdü. Hemen oracıkta."

"Aman Allahım!"

"Ben yanlış bir şey yapmadım. Bölümde hakkımda araştırma açıldı, bu usuldendir. Oybirliğiyle benim hatalı davranmadığıma karar verildi. Hatta övgüye bile layık görüldüm. Çocuk Porto Rico'luydu. Adı Estrellita Rivera'ydı. Bazen azınlıklardan biri böyle öldürüldüğünde basın işin peşine düşer. Azınlıklardan tepki alırsın ama benim durumumda bunların hiçbiri olmadı. Yalnızca, bir şansızlığa kurban gitmiş, kahraman bir polistim."

"Sen de polislikten istifa ettin."

Viski şişesi boşalmıştı. Diğer şişede azcık bir votka kalmıştı, birazını bardağıma boşalttım. "Hemen değil" dedim, "çok geçmeden. Bunu yapmama ne neden oldu bilmiyorum."

"Suçluluk duygusu."

"Emin değilim. Bütün bildiğim polis olmanın artık keyfi kaçımtı. Kocalık ve babalık da yürümüyordu zaten. Her ikisinden de vazgeçip Columbus Circle'ın bir blok batısındaki bir otele yerleştim, iyice dibe vurduğumda artık ne karıma ne de teşkilata geri dönmeyeceğim kafamda netleşti:"

Bir müddet ikimiz de hiçbir şey söylemedik. Bir süre sonra eğilip elime dokundu. Bu pek umulmadık, garip bir hareketti ama nedendir bilinmez beni etkiledi.

Boğazımda bir şeylerin düğümlendiğini hissettim.

Sonra elini çekip ayağa kalktı. Bir an için gitmemi istediğini sandım. O ise, "Kapanmadan içki dükkânını arayacağım. En yakın yer Kanal'da, onlar da erken kapatıyorlar. Skoçla mı devam etmek istersin yoksa burbon mu isteyelim?"

Burbon'un markası ne olsun?"

"Ben birazdan gitsem iyi olur"

"Skoç mu burbon mu?"

"Skoça devam."

İçkilerin gelmesini beklerken beni evinde gezdirdi, eserlerinden bazılarını gösterdi. Çalışmalarından çoğu, Medusa gibi gerçekçiydi. Yalnızca birkaç parça soyut çalışılmıştı. Heykellerinin çoğu çok etkileyiciydi. Eserlerini beğendiğimi söyledim ona.

"Oldukça iyiyimdir" dedi.

Onun misafiri olduğum için ısrar ederek içkilerin parasını ödememe izin vermedi.

Tekrar sandalyelerimize oturduk, şişelerimizi açtık, bardaklarımızı doldurduk.

Çalışmalarını gerçekten mi beğendiğimi sordu, ben de ona kesinlikle beğendiğimi söyledim.

"İyi olmam gerekir" dedi. "Bu işe nasıl başladım biliyor musun? Çocuk yuvasında kille oynayarak. şu çocukların şekiller yaptıkları sarı killeri eve getirip saatlerce onunla oyalanıyordum. Sonra Brooklyn Koleji'nde yetişkinler için açılmış gece kurslarına gittim. Hocam yeteneğim olduğunu söyledi. Söylemesi gerekmiyordu. Ben biliyordum zaten.

"Biraz tanınıyorum da. Bir yıl önce Chuck Levitan Galerisi'nde bir sergim oldu. Galeriye biliyor musun? Grand Sokağı'ndaki." Bilmiyordum. "Neyse, tek başıma sergi açtım, kadın başıma. Tek kişilik bir sergi yani. Allah kahretsin! Bu günlerde konuşmadan önce düşünmen gerekiyor; hiç farkettil mi?"

"Evet."

"Geçen yıl NEA bursu kazandım. Ulusal Sanat Bursta Einhoorn Vakfı'ndan da daha ufak bir yardım aldım. Sakın bu vakfın adını duymuşsun gibi yapma. Birkaç iyi koleksiyonda eserlerim var. Bir iki tanesi de müzelerde sergileniyor Bir müzede. Modern Sanat Müzesi'nde olmasa da bir müzede sergileniyor, ben bir heykeltıraşım."

"Değilsin demedim zaten."

"Çocuklarım California'da ve ben onları hiç görmüyorum. Çocukların velayeti onda. N'apalım, evden ayrılan bendim, değil mi? Her şeyden önce ben biraz alışılmadık bir anneyim. Kocasını ve çocuklarını terkeden bir pislik. Tabii ki velayeti ona verirler, değil mi? Olay çıkarmadım. Bir şeyi bilmek ister misin Matthew?"

"Neyi?"

"Çocukların velayetini istemedim. Çocuk yuvası canıma yetmişti. Çocuklardan fenalık gelmişti, benimkiler de dahil olmak üzere. Buna ne dersin?"

"Oldukça doğal görünüyor"

"Dünyadaki bütün Maisie Pomperance'lar sizinle aynı fikirde olmayacaktır. Affedersin, Mitzi demek istiyorum. Gordon ve Mitzi Başbelası Pomerance. Bay ve Bayan Okul Yıllığı."

Sesinde votkanın etkisini duyabiliyordum şimdi. Lafları gevelemiyordu ancak alkolün etkisiyle konuşması değişmişti. Bu beni şaşırtmadı. Her bardakta bana eşlik etmişti, içki beni de oldukça çarpmıştı. Ben ondan önce başlamıştım ama.

"California'ya taşınacağını söylediğinde kendimi kaybettim. Bunun haksızlık olduğunu haykırdım. New York'ta kalmalıydı ki onları ziyaret edebileyim. Onları ziyaret etmeye iznim var, dedim. Onlar benden binlerce mil uzaktayken bu iznin ne anlamı kalıyordu ki? Ama bir şey söyleyim mi?"

"Ne?"

"Rahatlamıştım. Bir yanım gittikleri için seviniyordu. Haftada bir metroda sürünmenin, onlarla birlikte o apartmanda vakit geçirmenin ya da Boerum Hill'de dolaşmanın, her zaman için Maisie Pomperance'ın boş bakışlarıyla karşılaşma tehlikesinin ne anlama geldiğini bilemezsin. Allah kahretsin! Şu kahrolası kadının adını neden doğru söyleyemem ki? Mitzi!"

"Numarası bende var Ne zaman istersen onu arayıp içini döküyorsun,"

Kahkaha attı. "Hay Allah!" dedi. "Çişim geldi. Hemen dönerim."

Geri döndüğünde divana oturdu. Küt diye lafa girip "Biz neyiz biliyor musun? Ben ve heykellerim, sen ve varoluşsal kaygıların, sorumluluktan kaçan bir çift ayyaş. Hepsi bu işte."

"Öyle diyorsan öyledir"

"Ukalalık taslama bana. Şunu kabul et. Her ikimiz de alkoliğiz."

"Ben çok içiyorum. Arada fark var"

"Fark nedir?"

"Canım istediğinde durabilirim."

"Peki o zaman neden istemiyorsun?"

"Neden isteyeyim ki?"

Sorumu cevaplandırmak yerine öne doğru eğilip bardağını doldurdu. "Bir süre bırakmıştım" dedi. "İki ay ağzıma sürmedim, iki aydan fazla."

"Birdenbire mi bıraktın?"

"Adsız Alkolikler'e gittim."

"Ya."

"Sen hiç gittin mi?"

Başımı salladım. "Benim için bir faydası olacağını sanmıyorum."

"Ama istediğin zaman içkiyi bırakabilirsin."

"Evet, istersem eğer."

"Ve sen alkolik değilsin."

Önce bir şey söylemedim. Sonra, "Bu, kelimeyi nasıl tanımladığına bağlı. Her neyse, bütün bunlar birer etiket."

"Alkolik olup olmadığına kendinin karar verdiğini söylerler"

"İyi ya, ben de alkolik olmadığıma karar verdim."

"Ben alkolik olduğuma karar verdim, işe yaradı, içmezsen daha da işe yaradığını söylerler"

"Bunun neyi değiştirebileceğini anlıyorum."

"Bu meseleyi niye açtım bilmiyorum." İçkisini kafaya dikip bardağın kenarından bana baktı. "Bu boktan konuyu açmak istememiştim. Önce çocuklarım, sonra içmem, amma da rezilini çıkardım ha!"

"Dert değil."

"Özür dilerim, Matthew."

"Unut gitsin."

"Yanıma gel ve unutmama yardımcı ol."

Divanda yanına sokuldum. Güzel saçlarını okşadım. Parıldayan beyazlar saçını daha da güzelleştiriyordu. Bir müddet o gri, derin gözlerle bana baktı sonra gözlerini kapattı. Onu öptüm o da bana sıkıca sarıldı.

Biraz koklaştık. Göğüslerini okşayıp boynundan öptüm. Güçlü elleriyle sırtımdaki ve omuzlarımdaki adaleleri gevşetti.

"Kalacak mısın" dedi.

"İsterim."

"Ben de."

İçkilerimizi tazeledim.

9

Uzaktan gelen kilise çanlarının sesine uyandım. Kafam dinçti ve kendimi iyi hissediyordum. Yatakta yan tarafa döndüğümde ayak ucunda kıvrılmış yatan uzun tüylü bir kediyle gözgöze geldim. Bana şöyle bir göz atıp kafasını içine gömdü ve pineklemeye devam etti.

Evin hanımıyla yatın, kediler sizi kabul edeceklerdir.

Giyindim ve Jan'ı mutfakta buldum. Açık bir portakal suyu içiyordu. Akşamdan kalma başağrısına karşı içine bir şey katmış olduğunu farkettim. Filtre kahve hazırlamıştı, bana bir bardak koydu. Pencerenin yanında durup kahvemi içtim. Konuşmadık. Kilise çanları çalmaya ara vermişti ve ortalığı Pazar sabahı sessizliği sarmıştı. Dışarda hava günlük güneşlikti, güneş bulutsuz bir gökyüzünde parlıyordu. Aşağıya baktım, tek bir hayat belirtisi yoktu, caddede ne bir insan vardı ne de bir otomobil geçiyordu.

Kahvemi bitirdim ve bardağı paslanmaz çelik lavabonun içindeki bulaşıkların arasına bıraktım. Asansörü çağırmak için Jan bir anahtar kullandı. Sheepshead Bay'e gidip gitmeyeceğimi sordu, ben de gideceğim sanırım dedim. Bir süre birbirimize sarılmış durduk. Giydiği sabahlığın altındaki güzel vücudunun sıcaklığını hissettim.

"Seni ararım" deyip devasa büyüklükteki asansörle giriş katına indim.

Memur O'Bryne bana telefonda yolu tarif etti. Tarife uyup Gravesend Neck Road yönünde BMT Brighton Hattı'na bindimi Tren Brooklyn'e girdikten sonra bir yerde tünelden çıktı. New York'u hiç andırmayan, bahçe içinde, birbirinden ayrı evlerin bulunduğu semtlerden geçtik.

Altmış Birinci Bölge karakolu Coney Island Bulvarı üzerindeydi. Burayı fazla uğraşmadan buldum. Devriyelerin odasında, adı Antonelli olan uzun çeneli, sıska bir detektifle şunu tanıyor musun bunu tanıyor musun oynadık. Onun rahatlamasını sağlayacak kadar ortak tanıdığımız çıktı. Ona ne üzerinde çalıştığımı anlattım ve Frank Fitzroy'un bu işi önüme getirdiğini söyledim. Frank'i de tanıyordu ancak birbirlerine bayıldıkları pek söylenemezdi.

"Bizim dosyada ne var bir bakayım" dedi. "Ama sen zaten Fitzroy'un sana gösterdiği dosyada bizim raporların bir örneğini görmüşsündür."

"Benim istediğim cesedi görmüş biriyle konuşmak."

"Manhattan'da gördüğün dosyanın içinde olay yerinde bulunmuş memurların isimleri yok muydu?"

Bunu ben de düşünmüştüm. Belki de Brooklyn'in bir ucuna kalkıp gelmeden de bu işi becerebilirdim. Ama bir şeyi aramaya başladığınızda genellikle aradığınızı sandığınızdan daha fazlasını bulursunuz.

"Peki, belki de o dosyayı bulabilirim" dedi. Beni, kenarları sigara yanıklarıyla dolu eski tahta bir masanın başında bırakıp gitti. İki masa ötede kollarını yukarı sıyırılmış zenci bir detektif telefonda konuşuyordu. Bir kadınla konuşuyor gibiydi ve konuşmaları polisle ilgili gözüküyordu. Karşıdaki duvarın önündeki bir diğer masada biri üniformalı, diğeri sivil giysili iki polis, kabarık sarı saçlı bir genç çocuğu sorguya çekiyorlardı. Ne konuştuklarını duyamadım.

Antonelli ince bir dosyayla geri döndü. Dosyayı önüme, masanın üstüne koydu. Bir göz attım. Ara sıra durup defterime notlar aldım. Kurban, 2705 Haring adresinde oturan Susan Potowski'ydi. Yirmi dokuz yaşında, iki çocuk annesiydi. İnşaat işçisi olan kocasından ayrılmıştı, iki ailenin yaşadığı bir yanı boş bir binanın giriş katında iki çocuğuyla yaşıyordu. Bir Çarşamba, öğleden sonra saat iki sularında öldürülmüştü.

Onu çocukları bulmuştu. Saat üç buçuk civarında çocuklar okuldan birlikte dönmüşlerdi. Oğlan sekiz, kız da on yaşındaydı. Annelerini mutfak zemininde elbisesi kısmen sıyrılmış, vücudu bıçak yaralarıyla kaplı bir biçimde yatarken bulmuşlardı. Devriye gezen polis onlara rastlayınca kadar çığlıklar atarak sokakta koşmuşlardı.

"Bir şeyler buldun mu?"

"Belki" dedim. Olay yerine ilk gelen polisin adını not aldım. Davayı Midtown North'a devretmeden önce Haring Sokağı'ndaki eve giden Altı-Bir'den iki detektifin de ismini ekledim. Bu üç ismi! Antonelli'ye gösterdim. "Bu adamlardan herhangi biri hâlâ burada çalışıyor olabilir mi?"

"Devriye Burton Havermeier, Detektif Kenneth Allgood, Detektif Michael Quinn. Mick Quinn iki ya da üç yıl önce öldü. Görevde. O ve ortağı Avenue W'daki bir içki mağazası soygununa gitmişti. Karşılıklı ateş açılmış. O öldürüldü. Korkunç bir şey. Bu olaydan iki yıl önce karısını kanserden kaybetmişti. Dört çocuğunu bu dünyada yapayalnız bırakıp gitti. En büyüğü liseye başlıyordu. Gazetede okumuş olmalısın."

"Okudum sanırım."

"Onu vuranlar uzun yıllar içerde yatacak. Ama onlar yaşıyor, o ise öldü. Gel de işin içinden çık. Diğer ikisinin, Allgood ve Havermeier, adlarını bile bilmiyorum. Altı-Bir'den, ben başlamadan önce ayrılmış olmalılar, kaç yıl önce yani? Beş mi? Öyle bir şey sanırım."

"Nereye gittiklerini bulabilir misin?"

"Bir şeyler bulurum herhalde. Onlara ne sormak istiyorsun ki?"

"Kadın iki gözünden birden mi bıçaklanmıştı?"

"Şu adamın -adı neydi, Fitzroy mu?- gösterdiği dosyada adli tıbbın raporu yok muydu?"

Başımı salladım, "iki gözünden birden."

"Öyleyse?"

"Birkaç yıl önceki davayı hatırlıyor musun? Hudson Nehri'nden bir kadın çıkarmışlardı, boğularak öldüğünü söylediler değil mi? Sonra Adli Tıptan sivri

akıllının biri kafatasını alıp kâğıt ağırlığı olarak kullanmaya başlamış. Olay skandala dönüşmüştü, bütün bu patırtı yüzünden, sonunda biri çıkıp ilk kez olarak kafatasını bir güzel incelemiş ve bir kurşun deliği bulmuş."

"Hatırlıyorum. New Jersey'li bir kadındı, bir doktorla evliydi, değil mi?"

"Evet doğru."

"Benim pratik bir yöntemim var. Ne zaman bir doktorun karısı öldürülse bunu yapan mutlaka kocasıdır Deliller umrumda değil. Öldüren her zaman doktordur. Bu davada da öyle mi olmuştu hatırlamıyorum,"

"Ben de."

"Yine de ne demek istediğini anladım. Adli Tıp raporu da pek matah bir şey değil. Ama dokuz yıl önce işlenmiş bir cinayete şahit olan biri ne işe yarar ki?"

"Pek bir işe yaramaz. Yine de..."

"Bir bakayım, ne yapabilirim."

Bu kez daha uzun bir süre geri gelmedi. Döndüğünde de yüzünde komik bir ifade vardı. "Kötü talih davası" dedi. "Allgood da ölmüş. Devriye Havermeyer de teşkilatı terketmiş."

"Allgood nasıl ölmüş?"

"Kalp krizi, bir yıl önce. Birkaç yıl önce buraya tayini çıkmış. Centre Caddesi'ndeki merkezde çalışıyormuş. Birgün masasının üstüne yığılıp ölmüş. Dosya odasındaki çocuklardan biri onu burada çalıştığı zamandan tanıyor Havermeyer de ölmüş olabilir anladığım kadarıyla."

"Ona ne oldu?"

Omuzlarını silktili. "Kim bilir? Şu Buzkıracağı işinden birkaç ay sonra istifasını verdi. Belirtmediği kişisel nedenlerden dolayı sivil hayata geri döndüğünü yazmıştı. Yalnızca iki, üç yıldır buradaydı. Yeniler arasında işi bırakma oranının ne olduğunu biliyorsun işte. Hay Allah! Sen de işi bırakanlardansın. Kişisel' nedenlerden, değil mi?"

"Öyle bir şey."

"Bir adres ve telefon numarası buldum. O gün bugündür, sanırım altı kez taşınmış. Bir iz bırakmadıysa, merkezi bir dene. Emeklilik hakkı kazanacak kadar burada kalmamıştı ama yine de eski polislerin dosyalarını tutarlar"

"Belki hâlâ aynı yerde kalıyordun"

"Olabilir. Büyükanem de, Palermo'dan gelen gemiden çıktığından bu yana hâlâ Elizabeth Caddesi'ndeki aynı apartmanda, üç odalı dairede yaşıyor. Bazı insanlar bıraktığın yerde kalıyorlar. Bazıları da çorap değiştirir gibi ev değiştiriyor. Belki talihin yaver gider Senin için yapabileceğim başka bir şey var mı?"

"Haring Sokağı nerede?"

"Cinayet yeri mi?" Bir kahkaha patlattı. "Aman Allahım! Sen tam bir av köpeğisin" dedi. "Burnun koku almak istiyor; değil mi?"

Oraya nasıl yürüyeceğimi anlattı. Bana bir hayli zaman ayırmıştı ancak bunun için para istemedi, istemediğini hissettim -bazıları, ister, bazıları istemez- ama yine de teklif ettim. "Yeni bir şapkaya ihtiyacın olabilir" dedim. Bana geniş bir tebessümle karşılık verdi. Bir dolap dolusu şapkası olduğuna beni ikna etti. "Şu sıralar nadiren şapka takıyorum" dedi. Ona yirmi beş dolar teklif ediyordum, gösterdiği çabaya karşılık az bir paraydı. "Olaysız bira bölgede sakin geçen bir gündü" dedi, "sana anlattıklarımın ne kadarı para eder dersin? Şu Boerum Hill cinayetiyle ilgili aklında biri var mı?"

"Var diyemem."

"Bu iş kömür madeninde kara bir kedi aramaya benziyor" dedi. "Bana bir iyilik yapar mısın? Bu işin nasıl sonuçlandığından beni haberdar et. Eğer sonuçlanırsa tabii."

Onun tarifiyle Haring Sokağı'nı buldum. Semtin dokuz yıl içinde pek değişmiş olduğunu sanmam. Evler iyi korunmuştu. Her yer çocuk kaynıyordu. Kaldırım boyunca otomobiller park etmişti. Garaj çıkışlarında da otomobiller duruyordu. Bu blokta Susan Potowski'yi hatırlayan en azından bir düzine insan olmalıydı. Anladığım kadarıyla arasının açık olduğu kocası cinayetten sonra yeniden bu eve taşınmıştı. Çocuklarıyla birlikte orada oturuyordu. Çocuklar şimdi on yedi ya da on sekiz yaşlarında olmalıydılar

İlk çocuğunu doğurduğunda çok gençti herhalde. On dokuz yaşında olmalı. Bu civarda erken evlilik, erken çocuk sahibi olmak alışıldık bir şeydi.

Adamın taşınmış olduğuna karar verdim. Çocuklar için geri döndüğüne göre, onları annelerini mutfakta ölü buldukları bir evde yaşamak zorunda bırakmamıştır herhalde diye düşündüm. Bunu yapmış mıydı yoksa?

O kapının zilini çalmadım, hiçbir kapının zilini çalmadım. Ben Susan Potowski cinayetini araştırmıyordum. Bu işe burnumu sokmam gerekmiyordu. Kadının öldüğü eve son bir defa daha baktım sonra arkamı dönüp yürüdüm.

Burton Havermeyer'in adresi 211. Cadde, Marks Place idi. Doğu Village bir polisin yaşayacağı bir yere benzemiyordu. Onun dokuz yıl sonra hâlâ bu adreste bulunması da pek mümkün değildi, polislikten ayrılmış olsa da olmasa da. Okyanus Bulvarı'ndaki bir dükkânda bulunan jetonlu telefonda Antonelli'nin bana verdiği numarayı aradım.

Telefona bir kadın cevap verdi. Bay Havermeyer ile görüşebilir miyim, dedim. Bir sessizlik oldu. "Bay Havermeyer burada oturmuyor."

Yanlış numara çevirdiğim için özür diledim, ancak kadın konuşmaya devam etti.

"Bay Havermeyer'e nasıl ulaşabilirsiniz bilemiyorum" dedi.

"Bayan Havermeyer'le mi konuşuyorum?"

"Evet."

"Sizi rahatsız ettiğim için özür dilerim Bayan Havermeyer, Bir zamanlar kocanızın çalışmış olduğu Altmış Birinci Bölge'den bir detektif verdi bu numarayı. Ona..."

"Kendisi eski kocam olur."

Konuşmasında bir bıkkınlık vardı, sanki konuştuğu kelimeler onun ağzından çıkmıyor gibiydi. Ruhsal hastalık geçirmiş kişilerin konuşmalarında benzer özellikler dikkatimi çekmişti.

"Polisiye bir meseleyle ilgili olarak ona ulaşmaya çalışıyorum" dedim.

"Yıllardır polislik yapmıyor"

"Anladım. Onu nasıl bulabilirim bir fikriniz var mı?"

"Hayır"

"Anladığım kadarıyla onu pek sık görmüyorsunuz, Bayan Havermeyer; ancak belki bin..."

"Onu hiç görmüyorum."

"Anlıyorum."

"Öyle mi? Eski kocamı hiç görmüyorum. Ayda bir kez bir çek yollar. Doğrudan bankama yollar ve hesabıma yatırılır. Kocamı görmem, çeki görmem. Anlıyor musunuz? Anladınız mı?"

Sözcükler ağzından hırsla dökülüyor olmalıydı ancak sesi hâlâ tekdüze ve ilgisizdi. Bir şey demedim.

"O Manhattan'da" dedi. "Belki telefonu vardır, belki numarası rehberde kayıtlıdır. Bakabilirsiniz. Sizin yerinize ben bakayım demezsem kusuruma bakmayacağınızı biliyorum."

"Tabii ki."

"Önemli bir şey olduğundan eminim" dedi. "Polisle ilgili meseleler her zaman öyledir; değil mi?"

Dükkânda Manhattan'ın telefon rehberi yoktu, bu yüzden Danışma'nın benim için numarayı aramasını istedim. Santral Batı 103. Cadde'de bir Burton Havermeyer buldu. Numarayı çevirdim, kimse cevap vermedi.

Dükkânda yiyecek tezgâhı da vardı. Tezgâhın önündeki bir tabureye oturup peynirli bir tost ve iki adet çok tatlı çilekli turta yedim. İki bardak da kahve içtim. Kahve fena değildi ancak Jan'ın filtre kahvesiyle kıyaslanamazdı bile.

Onu düşündüm. Sonra tekrar telefona gittim. Neredeyse onun numarasını çeviriyordum. Yeniden Havermeyer'in numarasını çevirdim. Bu kez telefona cevap verdi.

"Burton Havermeyer mi? Benim adım Matthew Scudder. Bugün öğleden sonra sizinle görüşmek için bir uğrayabilir miyim, diye soracaktım" dedim.

"Ne hakkında?"

"Polisle ilgili bir iş. Size sormam gereken sorular var. Fazla vaktinizi almam."

"Polis memuru musunuz?"

Kahretsin! "Bir zamanlar öyleydim."

"Ben de. Benden ne istediğinizi söyleyebilir misiniz Bay...?"

"Scudder" dedim. "Bu eski bir hikâyeye aslında. Şimdilerde detektiflik yapıyorum. Siz Altı Bir'deyken ilgilendiğiniz bir dava üzerinde çalışıyorum."

"Bu yıllar önceydi."

"Biliyorum."

"Şu işi telefonda halledemez miyiz? Sizin işinize yarayacak ne gibi bir bilgiye sahip olabilirim, hiçbir fikrim yok. Ben sokak devriyesiydim, herhangi bir davaya bakmazdım. Ben..."

"Sizin için uygunsa bir uğramak isterdim."

"Yani... ben..."

"Fazla vaktinizi almam."

Kısa bir sessizlik oldu. "Bugün izinliyim" dedi. Pek sızlanıyor gibi değildi. "Evde oturup, birkaç bira içerek maç seyretmeyi planlıyordum."

"Reklam aralarında konuşuruz."

Güldü. "Tamam, sen kazandın. Adresi biliyor musun? Adım zilde yazıyor Ne zaman gelirsin?"

"Bir birbuçuk saatte oradayım."

"Oldu."

Yukarı Batı Yakası yıldızı parlayan bir diğer semt, ancak Doksan Altıncı Cadde'deki yerel rönesanstan nasibini almamış. Havermeyer, Columbus ve Amsterdam'ın

arasında kalan 103. Cadde'de, yolun her iki yanında sıralanmış kırmızı tuğlalı binalardan birinde oturuyordu.

Kapıların önündeki merdivenlerde oturan bir sürü insan vardı. Taşınabilir büyük radyolarda çalan müzikleri dinleyip kese kâğıtlarından Miller High Life içiyorlardı. Her üç kadından biri hamileydi.

Doğru binayı bulup doğru zili çaldım, sonra dört kat merdiven çıktım. Arka tarafa bakan dairelerden birinin kapısında beni bekliyordu. "Scudder mı?" diye sordu. Başımı salladım. "Burt Havermeier" dedi. "İçeri buyrun."

Pullman bir mutfığı olan, oldukça geniş bir stüdyoya girdim peşi sıra. Tavandan, içinde çıplak bir ampul olan bir Japon feneri sarkıyordu. Duvarların boyaya ihtiyacı vardı. Divana oturup bana ikram ettiği birayı aldım. Kendisi için de bir tane açtı, sonra kalkıp televizyonu kapadı. Siyah beyaz, taşınır televizyon portakal rengi bir kitaplığın üstünde duruyordu. Alttaki iki rafta kitaplar vardı.

Kendi için bir sandalye çekip oturdu, bacak bacak üstüne attı. Otuzunda görünüyordu, bir yetmiş boylarında, solgun yüzlü, omuzlan dar, bira göbeği olan bir adamdı. Kahverengi gabardin bir pantolon, kahverengi bej desenli bir spor gömlek giymişti. Koyu kahverengi gözleri, kuvvetli bir çene kemiği, dümdüz koyu kahverengi saçları vardı. O sabah tıraş olmamıştı. Ben de tıraş olmayı akıl etmemiştim.

"Dokuz yıl önce" dedim. "Susan Potowski adında bir kadın."

"Bunu biliyordum."

"Ne?"

"Telefonu kapayıp düşündüm. Dokuz-on yıllık bir davayla ilgili kim benimle konuşmak ister ki? Sonra şu buzkıracağı meselesi olmalı dedim. Gazeteleri okudum. Adamı yakalamışlar, değil mi? Kurdukları tuzağa düştü."

"Öyle sayılır" Louis Pinell'in Barbara Etinger cinayetiyle bir ilgisi olduğunu reddettiğini, gerçeklerin onu destekler görüldüğünü anlattım.

"Anlamıyorum" dedi. "Yine de ortada sekiz cinayet var; değil mi? Bunlar onun içeri tıkmaması için yeterli değil mi?"

"Etinger'in babası için değil. Kızını kimin öldürdüğünü bilmek istiyor"

"Ve bu da senin işin." Yavaşça ısıklık çaldı. "Kolay gelsin."

"Durum bu." Kutudan bir yudum bira aldım. "Benim araştırdığımla Potowski cinayeti arasında bir bağ olduğunu sanmıyorum ancak her iki cinayet de Brooklyn'de işlenmiş ve belki de Pineli bu iki cinayeti de işlemedi. Olay yerine ilk gelen polis memuru sendin. O gün olanları iyi hatırlıyor musun?"

"Aman Allahım!" dedi. "Hiç unutamıyorum."

"Öyle mi?"

"Polis kuvvetlerini bu yüzden terkettim. Sana bunu Sheepshead Bay'de anlatmış olmalılar"

"Bütün söyledikleri belirtilmeyen kişisel nedenlerden ayrıldığın."

"Öyle mi?" Bira kutusunu iki eliyle birden kavrayıp başım öne eğdi. Kutuya bakıyordu. "O çocukların attıkları çöplükleri hatırlıyorum" dedi. "İçeri girdiğimde çok kötü bir şeyle karşılaşacağımı bildiğimi hatırlıyorum. Hemen sonra hatırladığımsa onun mutfağında durup cesede baktığım. Çocuklardan biri pantolonumun paçasına yapışmıştı, bütün çocukların yaptıkları gibi, bilirsin işte. Ben cesede bakıyordum. Gözlerimi yumdum, yeniden açtığımda görüntü değişmemişti. Üstünde bir sabahlık vardı, Japon harfleri ve bir kuş resmiyle süslü.

Japon tarzı sanat. Kimonoydu galiba. Rengini hatırlıyorum. Portakal rengi üzerinde siyah desenler

Kafasını kaldırıp bana baktı, sonra gözlerini yine yere dikti, "Sabahlığı açılmıştı. Kimonosu. Kısmen açılmıştı. Vücudunun her tarafı adamın buzkıracağıyla açtığı deliklerle doluydu. Özellikle gövdesi. Çok güzel göğüsleri vardı. Böyle bir şeyi hatırlamak korkunç ama bunu nasıl aklından çıkarabilirsin ki? Orada durmuş göğsündeki korkunç yaraları görüyorsun ve o ölmüş. Ama sen yine de onun fıstık gibi memeleri olduğunu farkediyorsun. Bunu düşündüğün için de kendinden nefret ediyorsun."

"Olur böyle şeyler."

"Biliyorum, biliyorum. Ama bu bir türlü aklından çıkmıyor; gırtlığına takılmış bir kemik parçası gibi. Çocuklar ağlaşıyor, dışarda korkunç bir gürültü. En başta hiçbir gürültü duymuyorum, çünkü onun görüntüsü her şeyi siliveriyor Sanki insanı sağırlaştırıyor. Ne demek istediğimi anlıyor musun?"

"Evet."

"Sonra sesler duyuluyor, çocuklar hâlâ paçalarımaya yapışmış. Yüz yaşına bile gelseler annelerini böyle hatırlayacaklar. Ben onunla hiç karşılaşmamış olmama rağmen bu görüntü hiç aklımdan çıkmıyor Gece gündüz tekrar tekrar gözümde canlanıyor. Uyuduğumda kâbuslarıma giriyor gündüz vakti en tuhaf zamanlarda aklıma geliyor. Bir daha hiçbir yere girmek istemedim. Bir cesetle karşılaşmayı göze alamazdım. İnsanlar öldürüldüğünde koşuşturmam gerektiği bir işte çalışmak istemediğim en sonunda kafama dank etti. 'Belirsiz kişisel nedenlerden.' Şimdi belirttim işte. Biraz zaman geçmesini bekledim, işe yaramadı, ben de istifa ettim."

"Şimdi ne yapıyorsun?"

"Güvenlik görevlisiyim." Bir mağazanın adını verdi. "Başka işler de denedim ama şimdiki işimde yedi yıldır çalışıyorum. Üniforma giyip belimde silah bile taşıyorum. Bundan önceki işimde silahım vardı ama dolu değildi. Bu beni deli ediyordu. Silah taşımışım taşımamışım, benim için farketmez ama dolu olmayan bir silah vermeyin bana çünkü o zaman kötü adamlar silahlı olup yine de kendimi savunamadığımı sanıyorlar dedim. Şimdi dolu bir silah taşıyorum ve yedi yıldır kılıfından çıkmadı, çıkmayacak da. Hırsızlığa karşı caydırıcı bir etkim var. Dükkânlardan bir şey yürütmeye gelince pek de caydırıcı olduğum söylenemez. Bu hırsızlar pek gözü kara oluyor"

"Tahmin edebiliyorum."

"Durağan bir iş. Bu hoşuma gidiyor. Birilerinin mutfağına girip yerde bir cesetle karşılaşmayacağımı bilmek hoşuma gidiyor işteki insanlarla şakalaşyorum, ara sıra dükkândan mal aşırın birilerini enseliyorum. Her şey iyi ve hoş gidiyor Basit bir yaşamım var; ne demek istediğimi anlıyor musun? Böyle olması hoşuma gidiyor."

"Cinayetle ilgili bir soru."

"Tamam."

"Kadının gözleri."

"Aman Allahım!" dedi. "İlle de hatırlatman gerekli miydi?"

"Söyle."

"Gözleri açıktı. Katil bütün kurbanları gözlerinden bıçaklıyordu. Benim bundan haberim yoktu. Gazetelerde çıkmamıştı. Bazı şeyleri gizli tutarlar, biliyor musun? Ama detektifler oraya geldiklerinde bunu hemen farkettiler. Bunun bizim davamız

olmadığı, başka bir bölgeye sallayabileceğimiz gün gibi ortadaydı Hangi bölge olduğunu unuttum şimdi."

"Midtown South."

"Öyle diyorsan öyledir" Bir müddet gözlerini kapalı tuttu

"Gözlerinin açık olduğunu söylemiş miydim? Tavana dikilmişti. Kan çanağına dönmüşlerdi."

"Her iki gözü de mi?"

"Ne?"

"İki gözü de mi aynıydı?"

Başıyla tasdikledi. "Neden?"

"Barbara Ettinger yalnızca tek gözünden bıçaklanmıştı."

"Bu fark eder mi?"

"Bilmiyorum."

"Eğer biri katili taklit ediyorsa, her yaptığını taklit ederdi, değil mi?"

"Olabilir"

"Katil oysa ve aceleden bir değişiklik yapmadıysa. Kaçık bir adamın ne yapacağını kim bilebilir? Belki bu defasında Tanrı ona tek gözünü çıkarmasını emretmiştir Kim bilir?"

Bir bira daha almak için kalktı, bana da bir tane ikram etti ama ben almadım.

Orada onu içecek kadar oyalanmak istemiyordum. Ona sormam gereken tek bir sorum vardı ve aldığım cevap adli tıbbın raporunu haklı çıkarmaktan başka işe yaramamıştı. Bunu telefonda da sorabilirdim, ama o zaman hafızasını yoklayıp o mutfakta neyle karşılaştığını gerçekten anlama şansım hiç olmazdı. Onun geçmişe dönüp Susan Potowski'nin cesedini yeniden gördüğünden hiç şüphem yoktu. Potowski'nin iki gözünden birden bıçaklandığı konusunda bir tahmin yürütmüyordu. Gözlerini kapamış, yaraları görüyordu.

"Bazen merak ediyorum. Şu Pinell'in tutuklandığını duyduğumda. Ve şimdi sen çıkıp geliyorsun. Diyelim ki Potowski'nin cesediyle karşılaşan ben değilim. Diyelim ki bu olay üç yıl sonra kendi daha tecrübeliyken cereyan etti. Bütün hayatım tamamen farklı olabilirdi."

"Polis teşkilatında kalabilirdin."

"Bu mümkündü, değil mi? Polis olmayı gerçekten seviyor muydum ya da bu işte iyi miydim, bilmiyorum. Akademideki dersleri severdim. Üniforma giymeye, devriye gezmeye, insanlara selam verip onların beni selamlamasına bayılıyordum. İşin kendisini ne kadar sevmiştim, bilmiyorum. Bu işe gerçekten uygun biri olsaydım belki de mutfakta gördüğüm şey beni çılgına çevirmezdi. Ya da bir kabadayılık gösterip eni konu olayın üstesinden gelirdim. Sen de bir polistin ve istifa ettin, değil mi?"

"Belirtilmeyen kişisel nedenlerden."

"Evet, böyle şeyler çokça oluyor galiba."

"Bir ölüm söz konusuydu" dedim. "Bir çocuk. İşe olan bütün hevesimi kaybettim. Biliyor musun ne düşünüyorum? Özellikle o olay olmasaydı bile başka bir şey olacaktı."

Aynı şeyi tekrar söyleyebilir miyim? Bu düşünce daha önce hiç aklıma gelmemişti.

Eğer Estrellita Rivera kendi evinde uyuyor olsaydı ben hâlâ Syosset'te yaşayıp rozetimi taşıyor olacak mıydım acaba? Yoksa başka bir olay ne yönde ilerleyeceğimi göstermeye yetecek miydi?"

"Sen ve karın ayrıldınız mı?" diye sordum.

"Evet."

"İstifanı verdiğin sırada mı?"

"Bu olayın üstünden çok geçmeden."

"Buraya mı taşındın hemen?"

"Daha önce Broadway'den birkaç blok ötedeki S.R.O otelinde kalıyordum. Bu yeri bulana kadar on hafta orada kaldım. O zamandan bu yana burada yaşıyorum."

"Karın hâlâ East Village'te kalıyor"

"Öyle mi?"

"St. Marks Place. Hâlâ orada oturuyor"

"Evet."

"Çocuk var mı?"

"Hayır."

"Bu işleri kolaylaştırıyor"

"Sanırım."

"Karım ve çocuklar Long Island'da oturuyor Ben Elli Yedinci Cadde'deki bir otelde kalıyorum."

Anlayışla başını salladı. İnsanlar taşınır, yaşamları değişir. O şimdi kaşmir kazaklara beççilik ediyordu, bense yaptığım her neyse onu yapıyordum. Antonelli'ye kalırsa bir kömür madeninde kara bir kediyi arıyordum. Orada bile olmayan kara bir kediyi.

10

Otele döndüğümde Lynn London'ın mesajını aldım. Onu lobideki jetonlu telefonda aradım. Kim olduğumu ve ne istediğimi anlattım.

"Sizi babam mı tuttu? Bana bir şeyden sözetmemesi tuhaf. Kızkardeşimi öldüreni yakaladıklarını sanıyordum. Neden böyle birdenbire... Neyse bunları bir yana bırakalım şimdi. Size ne gibi bir yararım dokunur bilmiyorum" dedi.

Onunla kızkardeşi hakkında konuşmak için buluşmak istediğimi söyledim.

"Bu gece olmaz" dedi kısaca. "Birkaç saat önce dağlardan geldim. Çok yorgunum, haftalık ders planını çıkarmam gerekiyor"

"Yarın?"

"Gündüz ders veriyorum. Akşam yemeğine sözüm var; sonra da konsere gideceğim. Salıları grup terapim var. Çarşamba'ya ne dersiniz? O gün de çok müsait sayılmam ama. Neyse."

"Belki biz..."

"Bu işi telefonda halledemez miyiz? Benim çok fazla bir şey bildiğim yok Bay Scudder. Vallahi şu anda çok yorgunum, belki size sorularınızı sormanız için bir on dakika ayırabilirim yoksa bir daha ne zaman biraraya gelebiliriz gerçekten bilmiyorum. Fazla bir şey bildiğim yok aslında. Çok uzun yıllar önceydi..."

"Yarın öğleden sonra dersiniz kaçta bitiyor?"

"Yarın öğleden sonra mı? Çocukları saat üçte bırakıyorum ama..."

"Sizinle evinizde saat dörtte buluşuruz."

"Size söyledim. Yarın yemeğe sözüm var"

"Sonra da konsere gideceksiniz. Dörtte gelirim. Fazla vaktinizi almayacağım."

Bu işe pek bayılmamıştı ama bu biçimde bağladık. Bir teklik daha atıp Jan Keane'i aradım. Ona günün bir özetini çıkardım, o da benim çalışkanlığıma hayran

kaldığını söyledi. "Bilmiyorum" dedim. "Bazen yalnızca zaman harcadığımı düşünüyorum. Sağa sola birkaç telefon ederek de aynı işi becerebilirdim." "Dün gece yaptığımız işi de telefonda halledebilirdik" dedi. "Olduğu kadar" "Telefonda halletmediğimize memnunum."

"Ben.de" dedi. "Sanırım. Öte yandan, bugün çalışmayı planlıyordum, çamura elimi bile sürmedim. Yatana kadar akşamdan kalma baş ağrımın geçmesini umuyorum."

"Bu sabah baş ağrısız uyandım."

"Benimki de yavaş yavaş geçiyor Belki evde kalmakla hata ettim. Güneş biraz açılmama yardımcı olurdu. Şimdi oturmuş, yatmak için makul bir saatin gelmesini bekliyorum."

Bu son cümlede sessiz bir davet gizli olabilirdi. Kendimi de davet ettirmem mümkündü. Ama artık eve gelmişim, kısa ve sakin bir gece çok cazip geliyordu. Onunla birlikte olmaktan ne kadar hoşlandığımı ve onu arayacağımı söyledim.

"Aradığına sevindim" dedi. "Sen tatlı bir adamsın, Matthew." Kısa bir sessizlikten sonra, "Bu olaya kafa yordum biraz. Bence o yaptı."

"O?"

"Doug Effinger. Muhtemelen karısını o öldürdü."

"Neden?"

"Nedenini bilmiyorum, insanların birlikte yaşadıkları kişileri öldürmek için her zaman bir nedeni vardır, değil mi? Eddie'yi öldürmek için nedenimin olmadığı tek bir gün bile geçinmedim."

"Neden onun öldürdüğünü düşünüyorsun demek istedim."

"Ha. Ne düşünüyordum? Birini öldürüp bir diğer cinayeti taklit etmek için çok sinsi biri olmak gerektiğini düşünüyordum. Doug Effinger'in de ne kadar sinsi, riyakâr bir adam olduğunu hatırladım. Böyle bir şeyi o planlayabilirdi."

"Bu çok ilginç."

"Bak, özel bir şey bildiğim yok. Ama bugün bunu düşünüyordum. Şimdi ne yapıyormuş? Spor eşyaları mı satıyor demiştin?"

Odamda oturup biraz kitap okudum, sonra çıkıp Armstrong'un Yeri'nde akşam yemeği yedim. Orada birkaç saat kaldım ama çok içki içmedim. Ortalık sakindi, genellikle pazarları böyle olur Birkaç kişiyle sohbet ettim ama çoğunlukla yalnız başıma oturup son iki gündür olanların aklımı kurcalamasına göz yumdum. Gece erken bitti. News'in sabah baskısını almak için Sekizinci Cadde'ye yürüdüm. Odama geri döndüm, gazeteyi okudum, duş aldım, Aynada kendime baktım. Tıraş olmak aklımdan geçti, sabaha kalsın dedim.

Bir tek attım, az bir şey. Yatağa girdim.

Telefon çaldığında derin uykudaydım. Rüya görüyordum, ya birini kovalıyor ya da kovalanıyordum. Kalbim gümbür gümbür atarken yatakta doğrudum.

Telefon çalıyordu. Uzanıp açtım.

Bir kadın, "Neden ölülerin ölüleri gömmesine izin vermiyorsun?" dedi.

"Kim arıyor?"

"Ölüleri rahat bırak. Bırak gömüldükleri yerde kalsınlar"

Bir çit sesi duyuldu. Lambayı yakıp saate baktım. Neredeyse birbuçuktu. Bir saatir uyuyordum.

Beni kim aramıştı? Daha önce duyduğum bir sestti bu ama çıkaramıyordum. Lynn London mıydı? Sanmıyorum.

Yataktan kalktım, not defterimde sayfaları karıştırdım. Telefonu yeniden elime aldım. Otelin santralı çıktığında ona bir numara verdim. Beni o numaraya bağladı. Telefonun iki kez çaldığını duydum.

Telefona bir kadın cevap verdi. Az önce bana ölüleri rahat bırakmamı söyleyen aynı kadındı. Onun sesini bundan önce bir kez daha duymuştum, şimdi hatırladım. Ona hemen, şu an söylemem gereken hiçbir şey yoktu. Bir şey demeden ahizeyi yerine koyup yatağa geri döndüm.

11

Ertesi gün kahvaltıdan sonra Charles London'ı bürosundan aradım. Henüz iş gelmemişti. Adımı bırakıp daha sonra arayacağımı söyledim. On Üçüncü Bölge'den Frank Fitzroy'u aramak için bir teklik daha harcadım. "Scudder" dedim. "Pinell'i nerede tutuyorlar?"

"Şehir merkezindeydi. Sonra sanırım onu Rikers Adası'na postaladılar. Neden?"

"Onunla görüşmek isterdim. Hiç şansım var mı?"

"Pek yok."

"Oraya sen gidebilirsin" diye önerdim. "Ben de yanında götürdüğün bir polis memuru olabilirim."

"Bilmiyorum, Matt."

"Kaybettiğin zamanı telafi ederiz."

"Mesele o değil. İnan bana. Mesele şu; bu orospu çocuğu kucağımıza düştü.

Teknik bir nedenden dolayı onun çekip gitmesini görmek beni kahreder Yetkisi olmayan bir ziyaretçiyi içeri sokarsak, avukatı da bunu anlarsa ortalığı birbirine katar, bu da bütün davayı bok eder. Beni anlıyor musun?"

"Bu pek olmazmış gibi geliyor"

"Belki de olmaz ama bunu göze almak için can atmıyorum. Ondan ne istiyorsun sen?"

"Bilmiyorum."

"Belki senin yerine ona bir iki soru sorabilirim. Onu görebileceğimi varsayarsak, ki bundan hiç emin değilim. Belki de avukatı görüşmeleri kesmiştir Ama aklında özel bir soru varsa eğer."

Otelimin lobisindeki telefon kulübesindeydim. Biri kapıyı vuruyordu. Frank'a bir saniye beklemesini söyledim, kapıyı araladım. Kapıyı çalan resepsiyoncu

Winnie'ydi. Telefonla arandığımı söyledi. Kim olduğunu sordum, bir kadın dedi. Adını vermemiş. Geçen gece arayan kadın mı acaba diye merak ettim.

Resepsiyona bağlamalarını, bir dakika sonra görüşebileceğimi söyledim. Ahizenin konuşulan bölümünden elimi çektim ve Frank'e, aklıma Louis Pinell'e sorulacak özel bir şey gelmediğini ama teklifini bir kenara yazdığımı söyledim. Soruşturmanın bir yere varıp varmadığını sordu.

"Bilmiyorum" dedim. "Söylemesi zor. Saatlerimi boşa harcaayıp duruyorum."

"Adamın -adı her neyse- parasının hakkını veriyorsun. London."

"Öyle sanırım. Sanki boşa kürek çekiyormuşum gibi bir his var içimde."

"Her zaman böyledir, değil mi? Bazı günler vaktimin yüzde doksanını boşa harcamam gerektiğini anlarım. Ama şu işe yarayacak yüzde ona ulaşmak için bunu yapmak zorundasın."

"Sorun burda."

"Pinell'i görebilecek olsan bile bu da harcanacak yüzde. doksanın içinde olacaktır. Öyle düşünmüyor musun?"

"Herhalde."

Onunla konuşmam bitti. Resepsiyona giderek telefona cevap verdim. Arayan Anita'ydı.

"Matt? Sana çekin geldiğini bildirmek istedim" dedi.

"Çok iyi. Daha çok yollayamadığım için üzgünüm."

"İyi bir zamanda geldi."

Ona ve oğlanlara, ne zaman yollanabilecek param olsa yollarım. Bugüne kadar paranın eline geçtiğini haber vermek için hiç aramamıştı.

Oğlanların nasıl olduğunu sordum.

"İyiler" dedi. "Şu anda okuldalar elbette."

"Evet."

"Onları görmeyeli epey oldu sanırım."

Öfkeden kan beynime fırladı. Bunu söylemek için mi beni aramıştı? Vicdan azabı çekmemi sağlayacak bir düğmeye basmak için mi? "Elimde bir iş var" dedim.

"Bittiğinde, ne zaman biterse, belki buraya gelebilirler Garden'da bir maça gideriz.

Ya da boks maçı seyrederiz."

"Bu hoşlarına gidecektir"

"Benim de." Jan aklıma geldi. Çocukları ülkenin öbür ucunda olduğu için içi rahattı, onları artık ziyaret etmesi gerekmiyordu. İçi rahat olduğu için de vicdan azabı çekiyordu. "Benim de hoşuma gider" dedim.

"Matt, seni aramamın nedeni..."

"Evet?"

"Allahım" dedi. Sesi üzgün ve yorgun geliyordu. "Haydutçuk" dedi.

"Haydutçuk mu?"

"Köpek Haydutçuk'u hatırlarsın."

"Tabii ki. Ne oldu ona?"

"Çok acıklı" dedi. "Veteriner onu uyutmamız gerektiğini söyledi. Bu aşamada onun için yapılabilecek pek bir şey yokmuş."

"Evet, yapılması gereken buysa..."

"Ben onu uyuttum bile. Cuma günü."

"Öyle mi?"

"Bilmek istersin diye düşünmüştüm."

"Zavallı Haydutçuk" dedim. "On iki yaşında olmalıydı."

"On dört yaşındaydı."

"Bu kadar yaşlı olduğunu bilmiyordum. Bir köpek için uzun bir yaşam."

"Doksan sekiz yaşındaki bir insana denk düşmesi lazım."

"Nesi vardı?"

"Veteriner artık halinin kalmadığını söyledi. Böbrekleri kötü durumdaydı.

Neredeyse kör olmuştu. Bundan haberin vardı, değil mi Matt?"

"Hayır."

"Son birkaç yıldır gözleri iyice zayıflamıştı. Çok acıklı, Matt. Oğlanlar ona olan ilgilerini yitirdiler, işin en acıklı yanı bu. Oğlanlar küçükken onu çok seviyorlardı, onlar büyüyüp Haydutçuk da yaşlanınca artık ilgilenmez oldular." Ağlamaya başladı. Orada öylece, telefon kulağına yapışmış kalakaldım ve hiçbir şey söylemedim.

"Özür dilerim Matt" dedi. "Saçmalama."

"Birilerine anlatmam gerektiği için seni aradım. Başka kime anlatabilirdim ki? Onu aldığımız zamanı hatırlıyor musun?"

"Hatırlıyorum."

"Yüzündeki maskeden dolayı ona Haydut adını vermek istemişim. Köpeğe öyle kötü isimler vermeyin demiştin ama biz onu çoktan Haydutçuk diye çağırmaya başlamıştık bile. Biz bu adın Bandersnatch'ın kısaltılmışı olduğuna karar verdik."

"Alis Harikalar Diyarında'dan."

"Veteriner bir şey hissetmediğini söyledi. Öylece uykuya dalıvermiş. Haydutçuk'u gömme işiyle o ilgilendi."

"İyi olmuş."

"İyi bir yaşamı oldu, değil mi? İyi bir köpekti de. Ne şarlatan şeydi. Beni hep eğlendirmişti."

Birkaç dakika daha konuştu. Lafın da sonu geldi, aynı köpeğin olduğu gibi. Bana bir kez daha çek için teşekkür etti. Ben de, "daha fazla yollamak isterdim" dedim. Şimdiki işim bittiğinde oğlanlarla görüşeceğimi onlara söylemesini istedim. "Elbette söylerim" dedi. Telefonu kapayıp dışarı çıktım. Güneş bulutların ardında kalmıştı. İnsanı ürperten bir rüzgâr esiyordu. Otelden iki bina ötede McGovern'ın Yeri adında bir bar var. Erkenden açılır.

İçeri girdim, iki yaşlı adamdan başka kimse yoktu. Biri barın arkasında, diğeri önünde oturuyordu. Barmenin elleri titriyordu, iki double Early Times ve yanında içeceğim bir bardak suyu boyarken.

Bardağı bir dikişte devirdim. London'ın bürosuna nefesim viski kokarak gitmenin pek akıllıca bir iş olup olmayacağı geçti aklımdan. Sonradan bunun gayri resmi bir özel detektifin hoşgörülebilir bir tuhaflığı olduğuna karar verdim. Zavallı yaşlı Haydutçuk aklıma geldi. Aslında köpeği düşündüğüm yoktu. Beni ve Anita'yı düşünüyordum. O köpek aramızdaki son bağlardan biriydi. Evlilik gibi o da ölümden nasibini aldı.

İçkimi bitirip oradan çıktım.

London'ın bürosu Pine Caddesi'nde yirmi sekiz katlı bir binanın on altıncı katındaydı. Orman yeşili iş elbiseli iki adamla birlikte asansöre bindim. Birinin elinde not tahtası, diğersinin elinde alet çantası vardı, ikisinden de bir ses çıkmayınca ben de konuşmadım.

London'ın bürosunu bulana kadar kendimi labirentteki fareye benzettim. London'ın ismi kapıdaki buzlu camın üzerindeki dört isimden birincisiydi. İçerideki resepsiyonist hafif İngiliz aksanına çalan bir sesle bana oturacak yer gösterdi. Sonra da alçak sesle telefonda konuştu. Kapı açılıp Charles London beni içeri davet edene kadar Sports Illustrated dergisinin bir sayısına göz attım.

Odası oldukça genişti, lükse kaçmadan rahat döşenmişti. Penceresinden liman manzarası görülüyordu. Etraftaki binalar manzarayı yalnızca kısmen kapatıyorlardı. London'ın masasının iki yanında duruyorduk ve o an aramızda bir soğuk havanın estiğini hissettim. Bir an için keşke McGovern'ın Yeri'nde o burbonu içmeseydim dedim, sonra aramızdaki duvarla bunun bir alakası olmadığını anladım.

"Keşke telefon etseydiniz" dedi. "Buraya kadar zahmet etmezsiniz."

"Sizi aradım, henüz gelmediğinizi söylediler"

"Daha sonra arayacağınız mesajını aldım."

"Bir telefon az edeyim dedim."

Başını salladı. Giysileri Armstrong'un Yeri'ndeyken giydiğinin aynısı gibi geldi bana, kravatu hariç. Elbisesi ve gömleği de farklıydı eminim. Aynı elbiseden altı tane daha olmalıydı, iki çekmece dolusu da aynı gömlekten.

"İşi bırakmanızı isteyeceğim, Bay Scudder" dedi

"Öyle mi?"

"Pek şaşırılmış görünmüyorsunuz."

"İçeri girdiğimde bir şeyler hissetmiştim. Neden?"

"Benim nedenlerim hiç önemli değil."

"Benim için önemli."

Omuz silkti. "Hata yaptım" dedi. "Olmayacak işlere kalkıştınız benim yüzünden. Parayı israf etmek bu."

"Paranızı zaten israf ettiniz. Bari bırakın da karşılığında size bir şeyler vereyim. Parayı geri veremem, çünkü harcadım."

"Geri vermenizi de istemiyorum."

"Buraya daha fazla para istemek için de gelmedim. Bana işi bırak demekle elinize ne geçecek?"

Gözlüklerinin ardından donuk mavi gözlerini kırıştırdı. Bana, oturmaz mısınız diye sordu. Ayakta iyiyim dedim. O da ayakta durmaya devam etti.

"Aptalca davrandım" dedi. "İntikam ve ödeşme peşinde suları bulandırdım. Onu ya o adam öldürdü ya da başka bir manyak. Gerçeği belki de asla öğrenemeyeceğim. Size bu işi vererek geçmişî karıştırmınıza, rahatsız etmenize neden olmakla hata yaptım,"

"Yaptığım bu muydu?"

"Afedersiniz?"

"Geçmişî eşeleyip bugünün huzurunu kaçırmak mı? Belki de üstlendiğim rolün en iyi tanımı bu. Beni görevimden almaya ne zaman karar verdiniz?"

"Bunun önemi yok."

"Ettinger sizi buldu, değil mi? Dün olmalı. Cumartesi günü dükkânda iş çok, bir sürü tenis raketi satıyorlar Sizi dün akşam aradı herhalde, değil mi?" Tereddüt edince, "Haydi. Bana önemi olmadığını söyleyin."

"Önemi yok. Aslına bakarsanız, sizi ilgilendirmez Bay Scudder."

"Dün gece saatin bir buçuğunda ikinci Bayan Ettinger'den gelen bir telefonla uykumdan oldum. Sizi de mi aynı saatte aradı?"

"Neden söze geçtiğinizi bilmiyorum."

"Çok bariz bir sesi var. Onun sesini Ettinger'i evinden aradığım önceki gün duymuştum. Bana kocasının Hicksville'deki dükkânda olduğunu söylemişti. Dün gece ölüleri rahat bırakmamı söylemek için aradı. Siz de bunu istiyorsunuz anlaşılır."

"Evet" dedi. "İstediğim bu."

Masasının üstünde duran kâğıt ağırlığını elime aldım. Birkaç santim uzunluğundaki pirinç etiketin üzerinde, kâğıt ağırlığının, Arizona çölünden, taşlaşmış bir ağaç parçası olduğu yazılıydı.

"Karen Ettinger'in neden korktuğunu anlayabiliyorum. Kocasının bir katil olduğu ortaya çıkabilir. Bu da onun dünyasını adamakıllı altüst eder. İnsan onun durumunda bir kadının şu ya da bu şekilde olayı bilmek isteyeceğini düşünüyor. İlk karısını öldürdüğünden şüphelendiği bir adamla yaşayıp da nasıl rahat edebilir ki? Ama insanlar çok matrak. Bazı şeyleri kafalarından söküp atabilirler Olan olmuş

bu yıllar önceydi ve Brooklyn'de olmuştu. Kızcağız öldü, değil mi? İnsanlar taşınır, yaşamları değişir. Öyleyse onun için kafaya takacak bir şey yok, var mı?"

Hiçbir şey demedi. Kitap ağırlığının altı, masasını çizmesini diye siyah kumaş kaplıydı. Ağırlığı yerine bıraktım, kumaş kaplı yüzü aşağı gelecek biçimde.

"Sizin Etfinger'in yaşamı için endişelenmeniz gerekmiyor, karısının için de. Biraz başlarının derde girmesinden size ne? Tabii Etfinger size baskı yapmanın bir yolunu bulmamışsa eğer. Ama meselenin bu olduğunu sanmıyorum: Öyle pek kolay itilip kakılacak birine benzemiyorsunuz."

"Bay Scudder.."

"Sorun başka, ama ne? Para değil, tehdit değil. Kahretsin, ne olduğunu biliyorum." Gözlerini benden kaçırdı.

"Kızınızın adı. Onun mezara götürdüğü şeyi bulmamdan korkuyorsunuz. Etfinger size karısının bir ilişkisi olduğunu söylemiş olmalı. Bana böyle bir şey yok dedi ama pek de doğrulardan şaşmaz bir adam olduğunu sanmıyorum. İşin aslı, kızınızın bir adamla ilişkisi varmış gibi görünüyor. Belki de birden fazla adamla. Bu sizin ahlâk anlayışınıza ters düşen. Ancak kızınızın öldürüldüğü gerçeği karşısında böyle bir şey pek bir önem taşımaz. Sevgilisi tarafından öldürülmüş olabilir. Kocası tarafından öldürülmüş olabilir. Bunlar çeşitli olasılıklar ama siz bunları hiç düşünmek istemiyorsunuz çünkü bu gidişin sonunda bütün dünya kızınızın bakire olmadığını öğrenebilir."

Bir an için tepesinin tasının atacağını sandım. Gözlerinden bir şey geçti. "Korkarım gitmenizi isteyeceğim" dedi. "Birkaç telefon etmem gerekiyor; on beş dakika sonra da bir randevum var"

"Pazartesi'ler sigorta işinde yoğun geçiyor olmalı. Spor malzemeleri işinde Cumartesilerin olduğu gibi."

"Sizi gücendirdiğim için üzgünüm. Belki daha sonra benim durumumu anlayışla karşılırsınız, ama..."

"Durumunuzu anlayışla karşılıyorum" dedim. "Kızınız nedensiz yere delinin teki tarafından öldürülmüştü, siz de bu gerçeği kabullenmişsiniz. Sonra kabullenmeniz gereken yeni bir gerçek çıktı ortaya, birinin kızınızı öldürmek için bir nedeni olması olasılığıyla uğraşmak anlamına geliyordu bu da." Başımı salladım, kendi konuşmamdan kendim sıkılmıştım. "Buraya kızınızın bir resmini almaya geldim" dedim. "Yanınızda getirmediniz herhalde."

"Resmi neden istiyorsunuz?"

"Önceki gün size söylemedim mi?"

"Ama artık işi bıraktınız" dedi. Sanki geri zekâlı bir çocuğa bir şey izah ediyormuş gibiydi. "Parayı geri istemiyorum ama artık bu araştırmayı durdurmanızı istiyorum."

"Beni kovmak istiyorsunuz."

"Eğer öyle diyorsanız öyle olsun."

"Bir defa beni tutmuş değilsiniz. Nasıl olur da kovabilirsiniz ki?"

"Bay Scudder.."

"İçi solucan dolu bir kutuyu bir kere açtıysanız solucanları yeniden kutuya tıktırmaya öylece karar veremezsiniz. Pek çok şey hareketlendi, şimdi bunların nereye varacağını görmek istiyorum. Şimdi duracak değilim."

Suratında garip bir ifade vardı, sanki benden korkmuş gibiydi. Belki de sesimi yükseltmişimdir ya da ona kötü kötü bakmışımdır.

"Sakin olun" dedim. "Ölüleri rahatsız etmeyeceğim. Ölüler rahatsız edilemezler, işi bırakmamı istemeye hakkınız var; benim de cehenneme kadar yolunuz var demeye. Ben gayri resmi bir soruşturma yürüten sade bir vatandaşıım. Bana yardımcı olsaydınız işimi daha verimli yürütebilirdim ama olmasanız da olur."

"İşin peşini bırakmanızı isterdim."

"Ben de sizin bana arka çıkmanızı, istemekle olmuyor, her ikimiz için de. İşlerin sizin istediğiniz gibi gitmediğine üzüldüm.

Ama bunun böyle olabileceğini size anlatmaya çalışmıştım. Beni dinlemek istemediniz sanırım."

Aşağı inerken asansör her katta durdu. Caddeye çıktım. Hava hâlâ bulutlu ve hatırladığımdan daha soğuktu. Bir bar buluncaya kadar bir blok yürüdüm. Alelacele bir duble burbon içip bardan çıktım. Birkaç blok ötede bir diğer bara girdim, bir tek daha attım.

Metroyu buldum, şehir merkezinin dışına giden trenlerin peronuna yöneldim. Sonra fikrimi değiştirip Brooklyn'e giden bir treni bekledim. Jay Caddesi'nde trenden indim, bir iki sokak yürüyerek Boerum Hill'e geldim. Schermerhorn üstündeki Pentecostal Kilisesi'ne uğradım. İlan tahtası İspanyolca notlarla doluydu. Orada birkaç dakika oturdum, zihnimi kurcalayan şeylerin bir hale yola gireceğini umuyordum ama olmadı. Düşüncelerim ölü şeyler arasında gidip geliyordu; ölü bir köpek, ölü bir evlilik, kendi mutfağında ölü bir kadın, ölü bir araştırma.

Kahverengi gömleğinin üstüne kolsuz bir süveter giymiş kel kafalı bir adam bana İspanyolca bir şeyler sordu. Yardımcı olup olamayacağını öğrenmek istiyordu herhalde. Ayağa kalktım ve kiliseden çıktım.

Biraz daha yürüdüm. Barbara Ettinger'in katilinin peşine düşmeyi, babası beni kovmadan önce olduğundan daha fazla kafaya koymuştum şimdi. Hayret doğrusu. Bu soruşturma hâlâ son derece umutsuzdu. Müşterim benimle işbirliği yapmayacağına göre şimdi durum iki misli daha umutsuzdu. Yine de ona söylediğim gibi harekete geçmiş güçler vardı artık. Ölüler gerçekten rahatsız edilemezlerdi, ancak yaşayanları rahatsız etmeye başlamıştım, bu iş bir yerlere varacaktı.

Zavallı yaşlı Haydutçuk aklıma geldi. Fırlatılan sopayı getirmeye, yürüyüşe çıkmaya can atardı her zaman. Oyun. oynamak istediğini belli etmek için oyuncaklarından birini kapıp getirirdi. Orada öylece durursanız oyuncağı ayağınızın üstüne bırakıverirdi, ancak onu almaya kalkışırsanız dişlerini kenetler, vahşice oyuncağına yapışıp bırakmazdı.

Belki ben de bunu ondan öğrendim.

Wyckoff Sokağı'ndaki binaya gittim. Donald Gilman ve Rolfe Waggoner'lerin zilini çaldım. Evde yoklardı. Judy Fairborn da yoktu, Jan'ın oturduğu evin önünden geçtim. Birlikte oturduğu adamın adı neydi? Edward. Eddie.

Bir bara uğrayıp içki içtim. Burbon, bu kez duble değildi. Az bir şey içtim, soğuğa karşı önlem olsun diye.

Louis Pinell'ı görmeye karar verdim. Tek bir nedenden; her cinayetinde ayrı bir buzkıracağı mı kullanıyordu, ona bunu soracaktım. Otopsilerde şu ya da bu biçimde bir şey belirtilmemişti. Belki de adli tıp o kadar gelişmemiştir

Buzkıracaklarını nereden bulunduğunu merak ettim. Bence buzkıracağı çoktan modası geçmiş bir aletti. Cinayet dışında başka ne için kullanılırdı ki? Artık kimsenin buzkapları yoktu, buzcuların getirdiği kalıp kalıp buzlar da. İhsanlar buz yapmak için buz kalıplarını suyla dolduruyorlardı ya da buzdolaplarında kendi kendine buz küpleri yapan aletler vardı.

Syosset'teki buzdolabında da otomatik bir buz aleti vardı.

Buzkıracağı nereden alınır? Kaç paradır? Buzkıracağıyla ilgili bir yığın soru takıldı aklıma birdenbire. Ortalıkta biraz daha dolandım ve bir ucuzcu mağazaya girdim. Ev eşyaları satan bölümdeki tezgâhtara nereden bir buzkıracağı bulabileceğimi sordum. Beni hırdavat bölümüne yolladı. Oradaki tezgâhtar buzkıracağı satmadıklarını söyledi.

"Tedavülden kalktı herhalde" dedim.

Tezgâhtar kız cevap verme zahmetine katlanmadı. Biraz daha dolaştıktan sonra hırdavat ve mutfak eşyaları satan başka bir dükkânın önünde durdum. Tezgâhin arkasında duran adamın üstünde devetüyü renkli bir hırka vardı, bir puronun ucunu çiğniyordu. Buzkıracağı satıp satmadığını sordum. Hiçbir şey söylemeden dönüp gitti, elinde bir kartona tutturulmuş buzkıracağı ile geldi.

"Doksan sekiz sent" dedi. "Vergisiyle yüz altı yapar"

Onu almak istemiyordum aslında. Fiyatını ve bulunup bulunmadığını öğrenmek istemiştım. Yine de parasını ödedim. Dışarı çıktığımda bir çöp bidonunun önünde durup aldığım malı kahverengi paket kâğıdı ve kartonundan çıkarıp inceledim. Bıçak kısmı on on beş santim uzunluğundaydı, ucu oldukça sivriydi. Tutulacak yeri koyu renkli silindir bir tahtaydı. Önce bir elimde sonra ötekinde tuttum.

Buzkıracağını arka cebime soktum.

Dükkâna girdim. Buzkıracağını satan adam okuduğu derginin üzerinden bana baktı. "Bu buzkıracağı az önce sizden aldım" dedim.

"Bir şeyi mi bozuk?"

"Gayet güzel. Bunlardan çok sattığınız oluyor mu?"

"Bir miktar"

"Kaç tane?"

"Çetelesini tutmuyorum" dedi. "Ara sıra bir tane satırım."

"İnsanlar buzkıracağını neden alırlar?"

Yüzüme manalı manalı baktı, hani aklınızdan şüphe ettiklerinde insanların size baktıkları gibi. "Keyifleri ne isterse onun için" dedi. "Kürdan niyetine kullanmak için almıyorlar herhalde."

"Uzun süredir mi buradasınız?"

"Niye soruyorsun?"

"Bu dükkân uzun süredir mi sizin?"

"Uzun sayılır."

Başımı sallayıp dükkândan çıktım. Ona dokuz yıl önce kimlerin buzkıracağı aldığını sormamıştım. Sorsaydım eğer, kaçık olduğumdan şüphelenenlere o da katılacaktı. Ama Barbara Ettinger öldürüldükten sonra birileri ona bu soruyu sormuş olsaydı, ona ve Brooklyn'in bu bölgesindeki diğer mutfak eşyaları satan dükkân ve nalbur dükkânı sahiplerine bu soru sorulmuş olsaydı, doğru fotoğrafları gösterip doğru sorular sorsalardı, belki de Barbara'nın katilini anında yakalayabilirlerdi.

Bunu yapmak için bir neden yoktu ortada. Cinayet, Buzkıracağı Sapığı'nın yeni bir marifeti olarak görünüyordu, bunun başka türlü bir cinayet olduğunu düşünmek için bir sebep yoktu.

Elim buzkıracağı'nın sapında, biraz daha dolaştım. Kullanışlı, küçük bir şeydi. Doğramak için işe yaramazdı, yalnızca adam bıçaklanırdı bununla ama yine de birinin işini bitirmek için birebirdi.

Bunu taşımak yasal mıydı? Yasaya göre öldürücü bir silah olarak değil de tehlikeli bir alet olarak sınıflandırılmıştı. Öldürücü silahlar, dolu tabanca, sustalı, kama, cop, pirinç muşta, gibi şeylerdi. Bunların öldürücü saldırılarda kullanılmaktan başka işlevleri yoktu. Buzkıracağı'nın başka bir işlevi vardı, bunu bana satan adam her ne kadar aletin herhangi bir işlevini söyleyememiş olsa da.

Yine de bu, yasal olarak buzkıracağı'nı taşıyabileceğiniz anlamına gelmiyordu. Pala da yasaya göre tehlikeli bir alettir, öldürücü değil ama New York sokaklarında sizi palayla dolaştırmaklar.

Buzkıracağı'nı birkaç kez cebimden çıkarıp baktım. Yolda biryerlerde kanalizasyon mazgallarından birine atıverdim.

Barbara Eftinger'in üzerinde kullanılan buzkıracağı da mı böyle ortadan yok olmuştu? Bu mümkündü. Aynı mazgal deliğinden bile atılmış olması mümkündü. Her şey mümkündü.

Rüzgâr düzeleceği yerde daha da azmıştı. Bir tek daha atmak için bir bara uğradım.

Saatin kaç olduğunu farkında değildim. Bir ara saatime baktım, dörde yirmi vardı. Lynn London'la buluşmam gerektiği aklıma geldi birden. Nasıl yetişirdim bilmiyorum. Chelsea'de oturuyordu, oraya gitmek o kadar uzun...

Sonra kendime geldim. Neden kafama takıyordum ki? Kadının kendisinin sadık kalmayacağı bir randevuya yetişmek için ne diye canımı sıkıyordum? Çünkü babası bu sabah erkenden ya da dün gece geç saatte onunla konuşmuştu London ailesinin politikasında yaptığı değişikliklerden şimdiye kadar haberdar olmuştur bile. Matthew Scudder artık London ailesinin yüksek çıkarlarını temsil etmemektedir Kendince sebeplerden dolayı budalalıkta ısrar etmiştir, belki de bunu yapmaya hakkı vardır ancak bundan sonra Charles London ve onun sert öğretmen kızından gelecek işbirliğini hesaba katmamalıdır.

"Bir şey mi dedin?"

Başımı kaldırdım, barmenin sıcak kahverengi gözleriyle karşılaştım. "Kendi kendime konuşuyordum" dedim.

"Hiçbir sakıncası yok."

Tâvri hoşuma gitmişti. "Bana bir içki daha versene" dedim. "Elin değmişken bir tane de sen iç."

Brooklyn'den Jan'ı iki kez aradım, her ikisinde de hattı meşguldü. Manhattan'a geri döndüğümde onu Armstrong'un Yeri'nden de aradım, yine meşgul çalışıyordu, içki katılmış kahvemi bitirip yine aradım, yine meşguldü.

Hattı kontrol etmesi, için santralı aradım. Telefonun açık bırakıldığını söyledi.

Telefon açık bırakılsa bile onu çaldırmalarının bir yolu var Polis olduğumu söyleyip santrale bunu yaptırtmak geçti aklımdan, sonra vazgeçtim.

Kadını rahatsız etmeye hiç hakkım yoktu. Belki de uyuyordu. Belki de misafiri vardı.

Belki evinde bir adam vardı, belki de bir kadın.' Bu beni hiç ilgilendirmezdi. Mideme bir şey oturdu. Kızgın bir kömür parçası yutmuş gibiydim. Bunu bastırmak için burbonlu bir kahve daha içtim. Gece akıp gidiyordu. Pek de umrumda değildi. Kafam dağılıyordu. Düşünmem gereken bir yığın şey vardı. Bir ara kendimi Lynn London'ın numarasını çevirirken buldum. Cevap veren olmadı. Bir konsere bileti olduğunu söylemişti bana. Onu neden aradığımı hatırlayamadım. Onu aramanın bir anlamı olmadığına zaten karar vermiştim. Bu yüzden de randevuya gitmemiştim. Onun da benimle görüşeceği yoktu zaten. Beni orada ekip salak durumuna sokabilirdi. Yeniden Jan'ı aradım. Hâlâ meşguldü. Oraya gitmeyi düşündüm. Taksiyle çok uzun sürerdi. Neden gidecektim ki? Bir kadın telefonunu açık bırakıyorsa gidip de kapısını çalmanı bekliyor değildir herhalde? Canı cehennem!

Barda birileri Birinci Cadde Kasabı hakkında konuşuyordu. Anlaşılan hâlâ serbest dolaşıyordu. Hayatta kalan kurbanlardan biri adamın silahını çıkartıp saldırmadan önce onunla sohbet etmeye çalıştığını anlatmıştı. Saat ya da yol soran soygunculardan sözeden küçük makale aklıma geldi. Yabancılarla konuşmayın, diye içimden geçti. "Bu gece buranın da sorunu bu zaten" dedim. "Çok fazla yabancı var" Birkaç kişi bana baktı. Barın arkasından Billie, "iyi misin" diye sordu. "İyiyim" dedim ona. "Yalnızca burası biraz fazla kalabalık. Nefes alacak yer yok." "Belki de erken yatmak için uygun bir gece." "Öyle olsun." Eve dönmek, burdan bir an önce çekip gitmek kadar cazip değildi. Köşedeki McGovern'ın Yeri'ne gittim, bir tek de orada attım. Burada iş yoktu, ben de uzun süre takılmadım. Caddenin karşı tarafındaki Polly'nin Kafesi'ne bir uzandım. Müzik kutusu sinirlerime dokunmaya başladığında oradan da çıktım. Dışardaki hava insanı diriltiyordu. Bütün gün içmiş olduğum aklıma geldi birden, epeyce de içmiştim ama durumu idare ediyordum, içki beni hiç mi hiç etkilememişti. Cin gibiydim, aklım basımdaydı. Uykumun gelmesine daha saatler vardı. Blokun etrafında bir tur attım. Sekizinci Cadde'de izbe bir yere takıldım, sonra tekrar Joey Farrell'ın Yeri'ne girdim. Kendimi huzursuz ve hır çuvalı gibi hissediyordum. Barmen kafamı bozan bir şey söylediğinde oradan da çıktım. Adamın ne söylediğini hatırlamıyorum. Sonra yürüdüm. Armstrong'un Yeri'nden bir sokak ötedeki Dokuzuncu Cadde'deydim, güneye doğru yürüyordum. Beni dikkatli davranmaya zorlayan bir tuhafılık vardı havada. Neden böyle hissettiğimi anlamaya çalışırken benden birkaç metre ötedeki bir kapıdan genç bir adam çıkıverdi. Sigarası elindeydi. Ben ona yaklaştığımda kasten yoluma çıkıp ateş istedi. Orospu çocukları bu işi böyle yapıyorlar işte. Biri sizi durdurup yokluyor. Diğeri arkanızdan yaklaşıyor ve boğazınızı koluyla sıkıp, gırtlığınızda da bıçağı dayıyor Sigara içmem ama genellikle cebimde bir paket kibrit taşırım. Kibriti çakıp ellerimi birleştirdim. Yanmayan sigarasını dudaklarının arasına sokup öne doğru eğildi.

Yanan kibriti yüzüne fırlatıp eğildim ve onu yakalayıp kuvvetlice ittim, arkasındaki tuğla duvara yapıştırdım.

Ortağını karşılamak için hemen geriye döndüm. Arkamda kimse yoktu. Cadde bomboştu.

Bu işimi kolaylaştırdı. Yeniden arkama döndüm, gözleri yuvalarından uğramış, ağzı bir karış açık, duvardan geri geldiğinde tam karşısındaydım. Boyu benim kadar, kilosuna daha azdı, on dokuz yirmi yaşlarındaydı. Taranmamış koyu renk saçları vardı, sokak lambalarının ışığında yüzü kâğıt gibi bembeyazdı.

Çabuk davranıp karnına bir yumruk indirdim. Bana doğru bir yumruk salladı, bunu savuşturdum. Kemer hizasının biraz yukarisına bir yumruk daha geçirdim. Ellerini aşağı indirdi, sağ kolumla bir yay çizerek dirseğimi ağzına oturttum. Geri çekilip iki eliyle ağzını kapattı.

"Arkanı dön ve ellerini duvara daya! Hadi, serseri. Ellerini duvara daya!" dedim.

"Sen delisin, ben bir şey yapmadım" dedi bana. Ağzına kapattığı ellerinin arasından kelimeler boğuk bir sesle çıkıyordu.

Arkasını dönüp ellerini duvara dayadı.

Öne ilerledim, bir çelmeyle ayağını geriye doğru çektim ki yaslandığı duvardan birden geri çekilemesin.

"Ben bir şey yapmadım," dedi. "Derdin ne senin?" Kafasını duvara dayamasını söyledim. "Sana yalnızca ateşin var mı diye sordum."

Sesini kesmesini söyledim. Üstünü aradım, kıpırdamadan durdu. Ağzının kenarından kan sızıyordu. Önemli bir şey değildi. Önde iki büyük ceb, kürklü yakası olan şu deri ceketlerden giyiyordu. Bunlara pilot ceketleri diyorlar galiba. Sol cebinde kâğıt mendil ve bir paket Winston sigarası vardı. Öbür cepte ise bir bıçak. Bileğimin bir hareketiyle bıçak açıldı.

Sustalı bıçak. Yedi öldürücü silahtan biri.

"Yalnızca taşıyorum" dedi.

"Ne için?"

"Savunma için."

"Kimden? Yaşlı küçük hanımlardan mı?"

Arka cebinden cüzdanını aldım. Anthony Sforzack olduğunu ve Woodside, Queens'te yaşadığını belirten bir kimlik vardı içinde. "Evinden çok uzaklardasın, Tony" dedim.

"Ne olmuş?"

Cüzdanda iki onluk, biraz da teklikler vardı. Pantolonun diğer ceplerinden birinde lastikle tutturulmuş bir tomar para buldum, Deri ceketinin altındaki gömleğinin cebinde de tek kullanımlık bir gazlı çakmak buldum.

"Gazı bitti" dedi.

Çakmağı çaktım. Alev çıktı, bunu ona gösterdim. Isı arttı, kafasını yana çevirdi.

Başparmağımı çakmaktan çektim, alev söndü. "Daha önce bitmişti. Yanmıyordu."

"Niye saklıyorsun ki? Neden atmıyorsun?" "Sokakları kirletmek yasalara aykırı."

"Bana doğru dön."

Yavaş yavaş duvardan uzaklaştı, gözleri dikkat kesilmişti. Dudağının kenarından çenesinin üzerine sicim gibi bir kah akıyordu. Dirseğimin dudağına isabet ettiği yer şişmeye başlamıştı.

Bu yüzden ölecek hali yoktu.

Ona cüzdanı ve çakmağı geri verdim. Para tomarını da cebime soktum.

"O benim param" dedi.

"O parayı çaldın."

"Çaldım, ne olacak? Ne yapacaksın, alacak mısın?"

"Sen ne sandın?" Bıçağı açtım. Bıçağı öyle tuttum ki ışık bıçağın ağzının üstünde parlıyordu. "Artık bu taraflara uğramasan senin için iyi olur. Teşkilatın yarısı Birinci Cadde Kasabı'nın peşindeyken bıçak taşımasan da iyi edersin."

Gözlerini bana dikti. Elinde o bıçak olmasaydı görürdün gününü diye içinden geçirdiği gözlerinden belliydi. Bakışlarına karşılık verdim. Bıçağı kapatıp arkaya, yere fırlattım.

"Hadi bakalım" dedim. "Önden buyrun."

Tabanlarımın üzerinde dengemi kurdum, onu bekliyordum. Bir an için buna kalkışmak aklımdan geçti, onun harekete geçmesini istiyordum. Damarlarımda kanın hızla aktığını, kalp atışlarımın yükseldiğini hissediyordum.

"Sen delisin, biliyor musun? Delinin tekisin" dedi. On on beş metre yavaş yavaş ilerledikten sonra köşeye doğru koşmaya başladı.

Gözden kayboluncaya kadar onu izledim.

Sokak hâlâ boştu. Bıçağı kaldırımda bulup cebime koydum. Caddenin karşı tarafındaki Armstrong'un Yeri'nin kapısı açıldı. Genç bir kadınla genç bir adam görüldü kapıda. Elele tutuşup sokağın aşağısına doğru yürüdüler İyiydim. Sarhoş değildim. Bütün gün ilaç olsun diye içmişim, o kadar. Şu serseriyle nasıl da başa çıkmışım ama. İçgüdülerimin, reflekslerimin birşeyciği yoktu. Alkol bunları köreltmemişti. Yalnızca biraz benzin alıyor, depoyu dolu tutuyordum. Bunda bir kötülük yok ki.

12

Ansızın uyandım. Üzerimde uyku mahmurluğu filan yoktu. Sanki bir düğmeye basılmışçasına birdenbire uyandım. Otel odasındaki yatağımın örtülerinin üzerinde yatıyordum. Giysilerimi sandalyenin üzerine fırlatıp donla uyuyakalmışım. Kupkuru olmuş ağızda kötü bir tat vardı, başımsa çatlamak üzereydi.

Kalktım. Susamış, berbat bir durumdaydım. Kıyamet koptu kopacak gibiydi. Azraili ensemde hissediyordum.

Canım içki istemiyordu ama böyle durumlarda bir tek atmanın iyi geldiğini biliyordum. Bourbon şişesini arandım, sonunda çöp sepetinden çıktı. Belli ki uyumadan önce bitirmişim. Ne kadar doluydu acaba?

Her neyse, artık boştu.

Bir elimi öne doğru uzatıp inceledim. Titremeler yoktu görünürde. Parmaklarımı gerdim. Hiç titremiyor değillerdi ama zangır zangır da titredikleri yoktu.

İçim titriyordu ama.

Otele nasıl döndüğümü hatırlayamıyorum. Belleğimi dikkatle yokluyor; koşarak kaçıp sokağın köşesinde gözden kaybolan çocuktan başka bir şey hatırlayamıyorum. Anthony Sforczak, çocuğun adı buydu.

Gördün mü? Belleğinle bir derdin yok.

Yalnız bu noktada hatırladıklarım kesildi. Belki de bir dakika sonra, genç çift Armstrong'un Yeri'nden çıkıp elele sokak boyunca yürüyüp gittiklerinde. Sonra her şey silinip gitti. Otel odama dönüşümle yeniden canlandı. Sahi saat kaçtı o sırada? Saatim hâlâ kolumdaydı. Dokuzu çeyrek geçiyordu. Dışarısı aydınlık olduğuna göre gündüzdü. Bundan emin olmak için saate bakmam şart değildi. Gün atlamış değildim. Yalnızca yarım blok yürüyüp yatağıma girmem biraz uzun sürmüştü.

Tabii doğrudan eve geldiğimi varsayarsak.

Donumu çıkarıp duşa girdim. Duşun altındayken telefonun çaldığını duydum. Bıraktım çalsın. Sıcak duşun altında epeyce bir vakit geçirdikten sonra, dayanabildiğim kadar soğuk suyun altında kaldım, çok uzun sürmedi. Kurulandım, tıraş oldum. Elim belki de sandığımdan daha fazla titriyordu ama yavaş yavaş tıraş olup hiçbir yerimi kesmedim.

Aynada gördüğüm şey pek iç açıcı değildi. Kıpkırmızı gözler Havermeyer'ın Susan Potowski için söylediğini hatırladım, gözleri kan çanağı gibiydi. Kanlanmış gözlerim hoşuma gitmedi, elmacık kemiklerimin ve burun kemerimin üzerindeki çatlamış damarlar da.

Bunların neden olduğunu biliyorum. İçkiden. Başka bir şeyden değil. Karaciğerime olanları çok önemsemiyorum çünkü öyle bir yere tikiştinmiş ki her sabah aynada onu görmek zorunda değilim.

Başkalarının da görmesi mümkün değil.

Temiz giysiler giydim. Çıkardıklarımı kirli torbasına koydum. Duş almak, tıraş olmak ve temiz giysiler giymek iyi gelmişti ama bütün bunlara rağmen vicdan azabının omuzlarıma çöktüğünü hissediyordum. Dün geceyi düşünmek istemiyordum çünkü biliyordum ki hatırlayacaklarım hiç hoşuma gitmeyecekti.

Peki seçeneğim var mıydı?

Para destesini bir cebime, sustalıyı da diğerine koydum. Aşağı indim.

Resepsiyonun önünden hiç durmadan geçip dışarı çıktım. Bana bırakılmış mesajlar olabilirdi ama bekleyebilirler diye düşündüm.

McGovern'ın Yeri'ne uğramayacaktım ama oraya gelince içeri giriverdim.

Yalnızca şu görünmeyen titremeleri durdurmak için bir tek atacaktım. İçkiyi ilaç niyetine içtim.

Köşedeki St. Paul Kilisesi'nin arka sıralarından birine oturdum. Bu kadar uzun süre oturmak aklımdan geçmemişti. Orada öylece oturdum.

Sonra düşüncelere daldım. Durdurmak mümkün değildi.

Dün gece sarhoş oldum ve bunun farkında değildim. Belki de sabahtan sarhoş olmaya başlamıştım. Brooklyn'de geçen birtakım olaylar var ama bunları hayal meyal hatırlıyorum, metroyla Manhattan'a dönüşümü hiç mi hiç çıkaramıyorum. Bu yüzden metroya bindiğimden çok da emin değilim. Belki de taksiye binmişimdir.

Brooklyn'deki bir barda kendi kendime konuştuğumu hatırlıyorum. O zaman sarhoştum öyleyse. Ayıkken kendi kendime konuşmaya kalkışmam.

En azından şimdilik.

Pekâlâ, buna da katlanabilirim. Dibini delene kadar içiyorum. Bunu istikrarlı bir şekilde yaptığında da istemeden sarhoş olma durumları olacaktır Bu ilk kez olmuyor, son olacağını da hiç sanmıyorum. Huyum bu.

Dokuzuncu Cadde'de Kahraman Polisçilik oynarken de adamakıllı sarhoştum.

Beni bir saldırı olacağı konusunda uyarın sokak içgüdülerimle bu sabah pek de övündüğümü söyleyemeyeceğim.

Belki de sadece ateş istiyordu.

Boğazım yanıyor ağzıma safra tadı geliyordu. Gece şehirde dolaşmaya çıkmış Woodside'li bir çocukcağızdı belki de. Belki de sarhoş kafayla onun bir saldırgan olduğunu uydurdum. Belki de onu yok yere dövüp parasını almıştım.

Ama dolu bir çakmağı olmasına rağmen ateş istemişti.

Ne olmuş? Tütün kadar eski bir samimiyet kurma numarasıdır bu. Bir ateş iste, sohbeti koyult. Bir erkek orospuydu belki de. Pilot ceketi giyen ilk eşcinsel o olurdu herhalde.

Sustalı bıçak taşıyordu.

Ne olmuş? Şehirde bir arama yapılsa koca bir silah deposu dolar herhalde. Şehrin yarısı kendini diğer yansından korumak için bir şeyler taşıyor Bıçak öldürücü bir silah, *o da bıçak taşıyarak yasayı ihlal ediyordu. Ama bu hiçbir şeyi kanıtlamaz tabii.

Duvara nasıl ellerini dayayacağını biliyordu. Belli ki üstü ilk kez aranmıyordu.

Bu da bir şey kanıtlamaz. Polis tarafından haftada bir kez durdurulup arandığınız bir sürü semt var

Peki para? Bir tomar para?

Bu parayı belki de dürüst bir şekilde biraraya getirmiştin Yasadışı pek çok yoldan da kazanmış olabilir ama bu yine de soyguncu olmasını gerektirmiyor.

Şu kibirli polis içgüdülerim? Kahretsin, kapıdan çıktığı anda üstüme geleceğini anlamıştım.

Ayrıca, arkadaşının da ensemde olduğunu arkada gözlerim varmışçasına biliyordum. Ama kimse yoktu. İçgüdülerin şaşmazlığı bu kadar işte.

Sustalıyı cebimden çıkarıp açtım. Ya bu bıçağı dün gece üstümde taşıyor olsaydım. Daha da gerçekçi düşünersek, ya Boerum Hill'den aldığım buz kıracağına bugün hâlâ yanımda taşıyor olsaydım. Vücuda atılmış birkaç yumruk ve yüze çakılmış bir dirsekle yetinir miydim acaba? Yoksa eldeki malzemeyi mi kullanırdım?

Titrediğimi hissettim, bu yalnızca akşamdan kalmalık bir durum değildi.

Sustalıyı kapayıp cebime koydum. Destesinin lastiğini çıkarıp parayı saydım. Beşlik ve onluk olmak üzere yüz yetmiş beş dolardı.

Eğer soyguncuysa neden bıçağı elinde değildi? Nasıl olup da cebinde kapalı duruyordu?

Yoksa açık mıydı?

Önemi yoktu. Parayı kendiminkine kattım. Çıkarken birkaç tane mum yakıp bağış kutusuna fakirler için on yedi dolar bıraktım.

Bıçağı Elli Yedinci Cadde'nin köşesindeki kanalizasyona attım.

13

Taksi şoförüm İsraili bir göçmendi. Rikers Adası'nı duyduğunu hiç sanmıyorum.

LaGuardia Havaalanı'nı gösteren tabelaları izlemesini söyledim ona. Oraya yaklaştığımızda yolu tarif ettim. Adayı Queens'in geri kalanından ayıran Doğu Nehri ile Bowery Bay'i birleştiren köprünün ayağındaki küçük bir lokantanın önünde indim.

Öğle yemeği vakti çoktan gelip geçmişti, lokanta neredeyse boştu. İşçi tulumlu birkaç adam barda oturuyorlardı. Biraz ötede, küçük bir bölmenin içinde bir adam oturuyordu. Ona doğru ilerlememi bekliyormuşçasına başını kaldırıp bana baktı. Kendimi tanıttım, o da adının Marvin Hiller olduğunu söyledi.

"Otomobilim dışarıda," dedi. "Yoksa önce bir bardak kahve mi içmek isterdiniz?"

Yalnız benim biraz acelem var. Queens adliyesinde uzun bir sabah geçirdim, kırk dakika sonra da dışçimde olmam gerekiyor Geç kalırsam yandım."

"Kahve içmesem de olur" dedim. Hesabını ödedi, dışarı çıktık. Otomobiliyle köprü'nün üzerinden geçtik. Benden birkaç yaş daha genç, hoş, samimi bir adamdı. Olduğu gibi görünüyordu, Elmhurst'teki Queens Bulvarı'nda bürosu olan bir avukat gibi. Müşterilerinden biri, o büronun kirasına çok ufak bir katkısı olan Louis Pinell'di.

Onun adını Frank Fitzroy'dan almış, sekreterini onu çağırısından arayıp, beni otelden aramasını söylemeye ikna etmiştim. Pinell'i görebilme talebimi doğrudan geri çevireceğini tahmin ediyordum ki tam tersi oldu. "Oralarda bir Yahudi lokantası var" demişti, "orada buluşup arabayla birlikte gideriz. Bu şekilde ondan daha fazla şey öğrenebilirsin muhtemelen. Avukatı yanındayken daha rahat konuşuyor"

Şimdi de "Ondan ne öğrenebilirsiniz bilemiyorum. Onun bayan Ettinger'i öldürmediğinden emin olmak istiyorsunuz sanırım" dedi.

"Sanırım."

"O olaydan temize çıktığını düşünüyorum. Deliller çok açık. Yalnızca onun lafına kalsaydı unuttun gitsin derdim çünkü bunların ne hatırlayacağını, neler uyduracağını kim bilebilir, hele onun kadar kaçıklarsa."

"Gerçekten kaçık mı?"

"Tam bir kan emici" dedi Hitler. "Bundan hiç şüphem yok. Gözlerinle göreceksin. Ben onun avukatıyım ama laf aramızda onun bir daha sokaklara dönmesini engellemek olarak görüyorum işimi. Bu davaya benim bakmam iyi oldu."

"Neden o?"

"Çünkü çılgın biri isterse, onu hiç sıkıntı çekmeden dışarı çıkarabilir Suçu kabul edeceğim, ancak savaş açmış olsaydım iddia makamı ayakta kalamazdı. Elleriinde olan tek şey adamın itirafı, bunu da bir düzine yoldan çürütebilirsin, bunlardan biri de onun itirafta bulunduğu uçuş olduğunu söyleyebilirsin. Aradan dokuz yıl geçtikten sonra ellerinde bir delil yok artık. Müdaafa sisteminin anlamının Lou gibi bir adamı yeniden sokaklara salmak olduğunu sanan avukatlar var"

"Yaptıklarını tekrarlar değil mi?"

"Tekrarlar elbette. Onu enselediklerinde cebinde buzkıracağı vardı. Yine aramızda kalsın, bu tavır içinde olan avukatların da müşterilerinin yanında hapis yatmaları gerektiğine inanıyorum. Ancak bu arada ben de karşınızda Tanrı rolüne soyunuyorum. Lou'ya ne sormak istiyorsunuz?"

"Bir diğer Brooklyn cinayeti daha işlenmişti. Onun hakkında birkaç soru sorabilirim."

"Sheepshead Bay. O cinayetten de enselendi."

"Doğru. Ona başka ne sorarım, bilmiyorum. Zaman harcıyorum galiba. Sizininki de."

"Derf etme."

Otuz kırk dakika sonra anakaraya geri dönüyorduk ve ben ondan vaktini harcadığım için yeniden özür diliyordum.

"Bana bir iyiliğiniz dokundu" dedi. "Dişçiden yeni bir randevu almam gerekecek. Dişlerinizden ameliyat oldunuz mu hiç?"

"Hayır"

"Akıllı adamsınız. Dişçi karımın kuzeni. İşinde de iyi ama yaptıkları şey diş etlerimi oymak. Her seferinde ağzın bir bölgesini yapıyorlar. Son gittiğimde her dört saatte bir kodein almak zorunda kaldım. Uzayıp giden bir sis bulutu içinde

dolaşıyorsunuz. Uzun vadede çektiklerinize değiyordur herhalde ama beni keyifli bir şeylerden alıkoydunuz sanmayın."

"Öyle diyorsanız öyle olsun."

Beni nerede olursa bırakabileceğini söyledim ona ama o Northern Bulvan'ndaki metro durağına kadar beni götürmekte ısrar etti. Yolda Pineli hakkında biraz konuştuk. "Onu neden sokakta yakaladıklarınızı anlayabilirsiniz" dedi. "Delilik gözlerinden akıyor Bir kere bakmak yeter"

"Sokakta kaçık çok"

"Ama o tehlikeli bir kaçık ve bu belli oluyor. Ama yine de onunla birlikteyken sınırlarım gerilmiyor. Ben bir kadın değilim, onun da buzkıracağı yok. Belki de bundandır"

Metronun girişinde otomobilden indim. Bir an için durakladım, kolunun birini koltuğun arkasına atıp bana doğru eğildi. Birbirimizden ayrılmak içimizden gelmiyordu. Ondan hoşlandım, onun da benden hoşlandığını hissettim.

"Ruhsatsız çalışıyorsun" dedi. "Öyle dememiş miydin?"

"Doğru."

"Ruhsat alamıyor musun?"

"Almak istemiyorum."

"Eğer işe yarar bir şey olursa sana birkaç iş ayarlayabilirim."

"Bunu neden yapmak isteyesin ki?"

"Bilmiyorum. Lou'ya davranışını beğendim. Sende hissettiğim, gerçeğin önemli olduğunu düşündüğün." Kıkırdadı. "Bir de sana borçluyum. Dişçi sandalyesinde geçireceğim yarına saatten kurtardın beni."

"Peki, bir gün avukata ihtiyacım olursa..."

"Tamam. Kimi arayacağını biliyorsun."

Manhattan bağlantılı bir treni kaçırdım. Yüksek peronda bir sonraki trenin gelmesini beklerken çalışan bir telefon bulmayı becerdim. Lynn London'ın numarasını çevirdim. Hiller'ı aramadan önce otel resepsiyonuna sormuştum. Bir gece önce bana mesaj bırakmıştı. Neden randevuya gelmediğimi merak ediyordu herhalde. Resepsiyondaki adam arayanın bir kadın olduğunu söyledi ama onun hafızasına pek fazla güvenmemeyi çoktan öğrenmiştim.

Lynn'in telefonu cevap vermedi. Şaşırmadım. Ya hâlâ okuldaydı ya da yoldaydı daha. Öğleden sonra herhangi bir planı olduğundan söz etmiş miydi?

Hatırlayamadım.

Tekliğimi geri aldım. Onu ve not defterimi cebime koydum. Başka aramam gereken var mıydı? Not defterimdeki sayfaları çevirdim, bunca az iş becermeme rağmen ne kadar çok ad, numara ve adres yazmış olduğuma şaşıtm kaldım. Karen Ettinger? Ona neden korktuğunu sorabilirdim. Hiller az önce bana gerçeğin önemli olduğunu düşündüğümü hissettiğini söylemişti. Anlaşılan Karen Ettinger de gerçeği saklamaya değer diye düşünüyordu.

Şehirlerarası aramam gerekiyordu. O kadar bozuğum çıkmıyordu.

Charles London? Frank Fitzroy? yukarı Batı Yakası'nda bir polis eskisi? Aşağı Doğu Yakası'nda bir eski eş?

Mitzi Pomerance? Jan Keane? Herhalde telefonu hâlâ açık tutuyordun

Deferi ve tekliği cebime koydum. Bir içki fena olmazdı hani. McGovern'ın Yeri'nde siffah ettikten sonra hiçbir şey içmemiştim. O saatten beri geç bir kahvaltıyla duruyordum, birkaç bardak kahve içmiştim o kadar Peronun arkasındaki alçak duvara baktım. Bir meyhanenin penceresinde yanıp sönen kırmızı neon ışığa gözüm takıldı. Az önce bir tren kaçırmışım. Çabucak bir tek atıp öteki tren gelmeden dönebilirdim. Bir sıraya çöküp öbür treni bekledim.

İki kez tren değiştirdim, Columbus Circle'a geldim en nihayet. Sokağa çıktığımda hava kararmak üzereydi, New York'un üzerine kobalt mavisini çökmeye başlamıştı. Otelde beni bekleyen herhangi bir mesaj yoktu. Lobiden Lynn London'ı aradım. Bu kez ona ulaştım. "Ele geçmez Bay Scudder" dedi. "Beni ektiniz."
"Özür dilerim."

"Dün öğleden sonra gelmenizi bekledim. Çok değil çünkü çok fazla vaktim yoktu. Herhalde işiniz çıktı ama beni aramadınız da."

Görüşmeye gitmeyi aklımdan geçirdiğimi ve nasıl gitmemeye karar verdiğimi hatırladım. Alkol bana bu kararı aldirtmişti. Sıcak bir barda oturuyordum ve dışarısoğuktu.

"Babanızla konuştum" dedim. "Araştırmadan vazgeçmemi istedi. Sizinle görüşüp benimle işbirliği yapmamanızı istemiş olacağını düşündüm."

"Siz de London'ları defterden şildiniz, öyle mi?" Sesinden eğlendiği belli oluyordu.

"Söylediğim gibi, burada bekliyordum. Sonra dışarı çıkıp akşamki randevuma gittim, eve döndüğümde de babam telefon etti. Size verdiği bu araştırma işini geri aldığını ancak sizin devam etmekte ısrarlı olduğunuzu söylemek için."

Demek dün onu görebilirdim. Alkol benim yerime karar vermişti ve kötü bir karardı. "Bana sizi cesaretlendirmememi söyledi. Geçmişini karıştırmakla baştan hata ettiğini söyledi."

"Ama beni aradınız. Ya da bu onunla konuşmadan önce miydi?"

"Bir kez önce bir kez de daha sonra. İlk telefon beni ektiğiniz için size kızgınlığımdandı. ikincisi ise babama kızgınlığımdan."

"Neden?"

"Çünkü ne yapmam gerektiğinin söylenmesinden hoşlanmam. Böyle tuhafımdır Barbara'nın bir resmini istediğinizi söyledi. Kendisi vermeyi reddetti herhalde. Hâlâ istiyor musunuz?"

İstiyor muydum? Onunla ne yapmayı düşündüğümü şimdi hatırlamıyordum. Belki dükkân dükkân dolaşır buzkıracağı satan herkese gösterirdim.

"Evet" dedim. "Hâlâ istiyorum."

"Eh, hiç olmazsa size bunu verebilirim. Başka ne verebilirim, bilmiyorum. Ama şu an size veremeyeceğim bir şey varsa, o da zaman. Telefon çaldığında dışarı çıkmak üzereydim. Paltom bile üzerimde. Bir arkadaşla yemeğe çıkıyorum sonra da bütün gece doluyum."

"Grup terapiyle mi?"

"Nereden biliyorsunuz bunu? Son konuştuğumuzda bahsetmiş miydim? İyi bir hafızanız var."

"Bazen."

"Bir düşünüyüm. Yarın akşam da imkânsız. Terapiden sonra gelin derdim ama o saatte artık paçavraya dönmüş oluyorum. Yarın okuldan sonra bir öğrenmenler toplantısı var, o da bittiğinde- Bakın, okula gelebilir misiniz?"

"Yarın mı?" "

"Birle iki arasında serbest bir saatim var. Nerede öğretmenlik yaptığımı biliyor musunuz?"

"Village'de özel bir okulda ama hangisi olduğunu bilmiyorum."

"Devonhurst Okulu. Doğu Village'de. İkinci Cadde, Onuncuyla On Birinci arasında. Caddenin doğu tarafı On Birinciye daha yakın."

"Ben bulurum."

"Kırk Bir numaralı odada olacağım. Bir şey daha Bay Scudder? İkinci kere ekilmek istemem."

Köşedeki Armstrong'un Yeri'ne gittim. Bir hamburger, küçük bir salata, sonra da burbon ve kahve aldım. Saat sekizde barmenler değişir Billie'nin görevinin başlamasına yarım saat kala geldiğini görünce yanına gittim.

"Anlaşılan dün akşam bayağı kötü durumdaydım" dedim.

"Yo, pek sayılmaz."

"Uzun bir gün ve geceydi."

"Biraz yüksek sesle konuşuyordun" dedi. "Bunun dışında her zamanki halindi. Ve zamanında ayrılıp geceyi erken bitirebildin."

Ancak geceyi erken bitirmemiştim.

Masama döndüm, bir burbon ve kahve daha aldım. Bitirdiğimde, artık akşamdan kalmışlığımdan bir eser yoktu. Baş ağrısını kısa zamanda halletmişim ama normal temponun bir iki adım gerisinde kalmışlık hissi bütün gün devam etmişti.

Harika bir sistem: Zehir ve panzehir aynı şisede geliyor.

Telefona gittim ve bir onluk attım. Neredeyse Anita'nın numarasını çevirecektim. Bir süre oturup nedenini düşündüm. Ölü bir köpek hakkında konuşmak istemiyordum. Yıllardır bundan daha özel bir konuşma konumuz da olmamıştı.

Jan'ın numarasını çevirdim. Defferim cebimdeydi ama çıkarıp bakmama gerek yoktu.

"Ben Matthew" dedim. "Bir misafir ister miydin diye arıyorum."

"Oh."

"Meşgul değilsen, tabii."

"Hayır, değilim. Aslında kendimi çok da iyi hissetmiyorum. Televizyon önünde sakın bir akşam geçirmeye hazırlanıyordum." "Yalnız kalmak istersen..."

"Onu demek istemedim." Bir sessizlik oldu. "Çok geç saatlere kadar oturmak istemem."

"Ben de."

"Buraya nasıl geleceğini hatırlıyor musun?"

"Hatırlıyorum."

Yolda kendimi sevgilisiyle randevusuna giden genç bir çocuk gibi hissettim. Koda uygun olarak zilini çaldım. Anahtarını attı. İçeri girdim ve büyük asansörle yukarı çıktım.

Bir etek ve süveter giymişti, ayaklarında da yumuşak deri terlikler vardı. Bir süre karşılıklı durup birbirimize baktık, sonra ona kesekâğdını uzattım. İki şişe çıkardı. Biri Teacher's skoçtu diğeri de onun sevdiği bir Rus votkasıydı.

"Evsahibine mükemmel hediye" dedi. "Senin burboncu olduğunu düşünüyordum." "Tuhaf bir şey. Geçen sabah kafam dinçti ve Skoç içtiğim geceler ertesi güne çok kötü olmadığımı düşündüm."

Şişeleri masaya koydu. "Bu akşam içmeyecektim" dedi. "Başka bir zamana öyleyse. Votka dayanır, bayatlamaz."

"İçersen bayatlamaz. Sana bir şeyler hazırlayayım. Sek içiyorsun, değil mi?" "Evet."

Başta oldukça resmiydim. Birbirimize yakın olmuştuk, bir geceyi yatakta başbaşa geçirmiştik ama buna rağmen birbirimize karşı gergin ve acemice davranıyorduk. Ben işten söz etmeye başladım, kısmen bu konuda biriyle konuşmak istediğimden kısmen ikimizin de ortak noktası o olduğu için. Müşterimin beni işten nasıl aldığını ve benim yine de araştırmayı bırakmadığımı anlattım ona. Bunu anormal bir şey olarak karşılamadı.

Sonra Pineli hakkında konuştum.

"O Barbara Etfinger'i kesinlikle öldürmüş olamaz" dedim, "ve Sheepshead Bay'deki buzkıracağı cinayetini de kesinlikle o işlemiştir. Her iki konuda da çok fazla bir şüphem yoktu ancak kendi izlenimlerimle hareket etmek istedim. Yani yalnızca onu görmek istedim. Adam hakkında bir fikir sahibi olmak istedim.

"Neye benziyordu?"

"Sıradandı. Her zaman sıradandırlar; değil mi? Yalnızca bu pek doğru bir kelime mi onu bilemiyorum. Pinell'in özelliği, onun önemsiz biri gibi durması."

"Gazetede onun bir resmini gördüm galiba."

"Fotoğraftan tam bir sonuç alamazsın. Pineli farkına bile varmayacağı türde bir insan. Onun gibi adamlara eve paket teslim etmeye geldiklerinde, sinemada biletini keserken rastlarsın. Hafif yapılı, sinsî tavırlıdırlar. Aklınızda kalmayan bir yüze sahiptirler"

"Kötülüğün Banallığı" "O da ne?"

Deyimi tekrarladı. "Adolf Eichmann'ın bir denemesinin başlığı."

"Pinell'in kötü olup olmadığını bilmiyorum. O bir kaçık. Belki kötülük deliliğinin bir biçimidir. Her neyse, adamın kaçık olduğunu anlamak için psikolog raporuna gerek yok. Adamın gözünden bu okunuyor Gözlerden laf açılmışken, ona sormak istediğim bir diğer şey de buydu."

"Ne?"

"Hepsini de iki gözünden mi bıçakladığı. Öyle yaptığım söyledi. Vücutları iğnedenliğe çevirmeden önce, ilk iş olarak bunu yapıyordu."

Ürperdi. "Neden?"

"Bu da ona sormak istediğim bir diğer şeydi. Neden gözler? Adamın çok mantıklı bir nedeni olduğu ortaya çıktı, izinin bulunmasını engelliyordu."

"Dediklerini anlayamıyorum."

"Ölmüş kişilerin gözlerinin ölmeden önce gördükleri son görüntüyü sakladıklarına inanıyordu. Durum böyle olsaydı, kurbanın retinasını inceleyerek katilin resmi elde edilebilirdi. Gözleri oyarak bu olasılığı ortadan kaldırmaya çalışıyordu."

"Aman Allahım!"

"İşin komik tarafı böyle bir teorisi olan tek kişi o değil. Geçen yüzyılda bazı kriminologlar Pinell'in inandığı şeye inanıyordu. Retinadan görüntüyü elde etmek için gerekli teknolojinin varolmasının an meselesi olduğunu düşünüyorlardı. Bunun birgün gelip de gerçekleşmeyeceğini kim bilebilir ki? Bir doktor size neden bunun fizyolojik olarak asla mümkün olmayacağına dair yüzlerce sebep sıralayabilir ancak yüzyıl önce en az bunun kadar imkânsızmış gibi görünen şeylere bir bak. Hatta yirmi yıl önce."

"Yani Pineli çağının ilerisinde, öyle mi?"

Ayağa kalktı, boşalmış olan bardağını bara götürdü. Onu doldurdu, kendine de bir bardak votka koydu. "Bunun için içmek gerekiyor 'Sana bakmanın şerefine çocuk.' Humprey Bogart'ın taklidini ancak bu kadar yapabiliyorum. Çamurla daha iyiyim."

Yerine oturdu ve, "Bugün bir şey içmeyecektim güya. N'apalım."

"Ben de hafif içmeyi düşünüyorum."

Başıyla onayladı. Gözleri elindeki bardağa takılmıştı. "Aradığında sevindim Matthew. Arayacağını sanmıyordum."

"Dün akşam sana ulaşmaya çalıştım. Sürekli meşgul çalışıyordu."

"Telefonu açık bıraktım." "Biliyorum."

"Kontrol mu ettirdin? Dün gece dünyayla bütün ilişkimi kesmek istedim. İçerde kapı kilitli, telefon açık bırakılmış, gölgeler inmiş oturduğumda, işte o zaman gerçekten kendimi güvende hissediyorum. Ne demek istediğimi anlıyor musun?"

"Sanırım."

"Bak, Pazar sabahı dinç bir kafayla uyanmadım. Pazar akşamı sarhoş oldum. Dün gece de."

"Öyle mi."

"Sonra bu sabah uyandım ve titremelerimi kesecek bir ilaç aldım. Bir iki gün içkiden uzak durmaya karar verdim. Yalnızca şu iniş-çıkışları atlatayım diye, anlıyor musun?"

"Elbette."

"Ama ne oldu, işte elimde bardağımla burdayım. Aman ne sürpriz!"

"Bana söylemeliydin, Jan. Votkayı getirmezdin."

"Dert değil."

"Skoçu da getirmezdin. Ben de dün akşam çok içtim. Bu gece içmeden birlikte olabilirdik."

"Öyle mi sanıyorsun gerçekten?" "Elbette."

İri, gri gözleri çok derin bakıyordu. Üzgün bir ifadeyle uzun uzadıya yüzüme baktı, sonra canlandı. "Bu hipotezin doğruluğunu test etmek için çok geç artık, değil mi? Neden elimizdeki sonuna kadar tadını çıkarmıyoruz?"

Çok içmedik. Bana yetişecek kadar votka içti, sonra ikimiz de yavaşladık. Plak çaldı. Birlikte divanın üstünde oturup onları dinledik, pek fazla konuşmadık. Divanın üstünde sevişmeye başladık, sonra gerisini yatak odasında getirdik. Birlikte iyiydik, Cumartesi akşamı olduğundan da iyi Yenilik işin tadı tuzu ama âşıklar arasındaki kimya iyiyse, tanışıklık sevişmeyi zenginleştiriyor. Kendimi bırakmıştım, onun da ne hissettiğini biraz hissedebildim.

Sonra divana geri döndük. Yine Barbara Ettinger cinayeti hakkında konuşmaya başladık. "Barbara çok derinlerde gömülü" dedim. "Sorun yalnızca üzerinden ne kadar zaman geçtiği değil. Dokuz yıl uzun bir zaman ama dokuz yıl önce ölmüş

insanlar var; onların yaşamlarının izleri sürülebilir, her şey bıraktıkları gibi bulunabilir. Kapı komşuları aynı insanlardın herkes eskisi gibi bir yaşam sürüyordur. Barbara söz konusu olunca, herkeste tepeden tırnağa bir değişiklik. Sen çocuk yuvasını kapamış, kocanı terkedip buraya taşınmışsın. Kocan çocukları kaptığı gibi soluğu California'da almış. Olay yerine ilk önce giden polislerden biri bendim. O gün bugündür yaşamım alt üst oldu. Sheepshead Bay'deki davayı araştıran üç polis vardı ya da araştırmaya başlayan. İki öldü, biri teşkilattan ve karısından ayrıldı. Mobilyalı bir odada yaşıyor ve bir mağazada güvenlikte çalışıyor"
"Ve Doug Ettinger yeniden evlendi, spor malzemeleri satıyor."

Başımın onayladım. "Lynn London evlenip boşandı. Wyckoff Sokağı'ndaki komşuların yarısı oraya buraya taşındılar. Dünyanın bütün rüzgârları sanki onun mezarına toprak yığmak için seferber olmuş. Amerikalıların seyyar bir yaşam sürdürdüklerini biliyorum. Her yıl ülkenin yüzde yirmisinin ikâmet ettikleri yeri değiştirdiğini bir yerde okumuştum. Öyle bile olsa, dünyanın bütün rüzgârları sanki onun mezarına toprak yığmak için seferber olmuş. Troya'da kazı yapmaya benziyor bu."

"İlk ölen kadar derinde."

"Nedir bu?"

"Doğru mu hatırlıyorum, bilmem. Bir saniye."

Karşı tarafa gitti, kitap raflarını araştırdı. Raftan ince bir kitap çekti, sayfaları karıştırdı. "Dylan Thomas" dedi. "Bu kitapta bir yerde olmalı. Nerede bu yahu? Burada olduğundan eminim, işte!"

Okudu:

"İlk ölenle birlikte derinde yatıyor London'un kızı
Arkadaşlarıyla uzun uzun sarılmış,
Yaşlanmayacak dokulan, koyu damarları annesinin.
Yas tutmayan suyunda gizli
Kabaran Thames'in.
İlk ölümden sonra, başka ölüm yok"

"London'ın kızı" dedim.

"Londra şehrinde olduğu gibi. Bu yüzden aklıma geldi sanırım. İlk ölenle birlikte derinde yatıyor Charles London'ın kızı."

"Tekrar oku."

Okudu.

"Orada bir yerde bir kapı olmalı, kapının kolunu bir bulabilsem. Onu nedeni olan biri öldürdü, onun tanıdığı biri. Sanki bu Pinell'in işiymiş gibi görünmesini bilerek ayarlayan biri. Ve katil hâlâ ortalıkta dolaşiyor. Ölmüş değil, ortalıktan da kaybolmadı. O hâlâ ortalıkta. Buna inanmam için bir neden yok ama bu duyguyu üzerimden atamıyorum."

"Katilin Doug mı olduğunu düşünüyorsun?"

"Onun yapmadığını düşünen bir tek ben varım. Karısı bile onun yaptığını zannediyor. Düşündüğünün bu olduğunu bilmiyor olabilir ama benim bulacağım şeyden başka neden korkmuş olsun ki"

"Ama sen katilin bir başkası olduğunu düşünüyorsun, değil mi?"

"Onun ölümünden sonra bir sürü yaşamın radikal bir biçimde değiştiğini düşünüyorum. Belki de ölümünün bütün bu değişikliklerle bir alakası vardır. Bir kısmıyla."

"Doug'inkiyle olduğu ortada. Onu öldürmüş olsun, olmasın."

"Belki başka yaşamları da etkilemiştir"

"Göle atılan bir taş gibi mi? Suda halkalar oluşması mı?"

"Belki de. Ne oldu, nasıl oldu bilmiyorum. Somut olarak gösterebileceğim bir şey yok."

"Polis içgüdülerin, öyle mi?"

Güldüm. Neyin bu kadar komik olduğunu sordu. "O kadar da komik değil. Bütün gün boyunca polis içgüdülerimin ne kadar doğru olduğunu merak edip durdum."

"Ne demek istiyorsun?"

Ona planladığımdan fazlasını anlattım sonunda. Anita'nın telefonundan tutun da sustalı bıçaklı çocuğa kadar her şeyi. iki gece önce onun iyi bir dinleyici olduğunu keşfetmişim, bu kez de fena değildi.

Bitirdiğimde, "Kendi üzerine niye bu kadar gittiğini anlamıyorum. Öldürülebilirdin."

"Bu gerçekten bir soygun girişimi idiye."

"Ne yapacaktın ki? Adam seni bıçaklayana kadar bekleyecek miydin? Her şeyden önce, neden bıçak taşıyormuş ki? Sustalı bıçak nedir bilmem ama bir parça iplik kesmek istediğinde kullanmak için yanında taşıyacağın bir şeye hiç benzemiyor"

"Belki de savunma amacıyla taşıyordu."

"Bir tomar parayı da mı? Bana sanki bu çocuk kapalı kapılar ardında iş çevirenlerden biri gibi geliyor. Eşcinsel adamlara musallat oluyor; onlar ne kadar iyi adamlar olduğunu ispat etmeye çabalarken bu onları soyup soğana çeviriyor Bazen de onları ya dövüyor ya da öldürüyor gibime geliyor Sen de tutmuş çocuğun dudağını kanattın diye mi üzülüyorsun?"

Başımı salladım. "Aldığım karar sağlıklı olmadığı için endişeleniyorum."

"Çünkü sarhoştun."

"Ve sarhoş olduğumun farkında bile değildim."

"O iki soyguncuyu vurduğun akşam da mı değerlendirmelerin sağlıklı değildi?"

Porto Rico'lu kızın öldürüldüğü akşam?"

"Oldukça zeki bir kadınsın, değil mi?"

"Dâhiyim ben"

"Soru bu sanırım. Ve cevabım da hayır olacak, değerlendirmelerim sağlıklıydı. Çok içmemiştim ve sarhoş gibi değildim. Ama..."

"Yine de kafana takılıyor, değil mi?"

"Evet"

"Bu olayla yüzleşmek isteğin, kocasının ilk karısını öldürmüş olabileceği gerçeğiyle yüzleşmek istemeyen Karen Ettinger'den daha fazla değil."

"Zeki kadın."

"Benden zekisini bulamazsın. Daha iyice misin?"

"Hı-hı."

"Konuşmak işe yarar. Ama o kadar uzun süre içine atmışsın ki, orada olduğunu bile unuttuğusun." Esendi. "Zeki kadın olmak yorucu iş."

"Öyledir"

"Yatmak ister misin?"

"Tamam."

Gece orada kalmadım. Kalırım diye düşünmüştüm ama nefes alışının değişmesinden uyuduğunu anladığımda hâlâ uyanıktım. Önce bir yana döndüm sonra öbür yanıma. Anlaşılan daha uykum gelmemişti. Yataktan kalktım, usulca diğer odaya geçtim.

Giyindim, sonra pencerenin önünde durup Lispenand Sokağı'na baktım. Bir sürü skoç kalmıştı şişede ama içimden bir yudum bile içmek gelmedi.

Dışarı çıktım. Kanal Sokağı'ndan bir blok ötede bir taksi yakalamayı başardım. Armstrong'un son yarım saatine yetişecek vaktim vardı otelin semtine geldiğimde, ama boşver deyip doğruca odama çıktım.

Sonunda uykuya daldım.

14

Sabaha kadar rüya gördüm ve uykum çok hafifti. Rüyamda köpeği, Haydutçuk'u gördüm. Gerçekten ölmemişti. Ölümü nazik bir planın bir parçası olarak uydurulmuştu. Bütün bunları bana o anlattı. Aslında hep konuşabildiğini ancak bu yeteneğinin ortaya çıkmasından çekindiğini de anlattı bana. "Bilseydim eğer" dedim şaşkınlıkla, "ne sohbetler ederdik seninle."

Dinlenmiş, kafam dinç ve kurtlar gibi aç uyandım. Kırmızı Alev'de beykınlı yumurta ve kızarmış patates yiyip News okudum. Birinci Cadde Kasabı'nı yakalamışlardı ya da en azından Kasap olduğunu söyledikleri birini tutuklamalardı. Şüphelinin resmiyle polisin daha önce dağıtmış olduğu temsili resim arasında şaşırtıcı bir benzerlik vardı. Bu pek sık olmaz.

Tam ikinci kahvemi içerken Vinnie hemen karşımdaki bölmeye geçip oturdu. "Lobide bir kadın var" dedi.

"Bana mı gelmiş?"

Başıyla onayladı. "Genç, hiç de fena değil. Kıyafeti, saç başı güzel. Sen içeri girdiğinde ona seni göstermem için elime bir kaç kuruş tutuşturdu. Senin geri döneceğinden haberim yoktu. O yüzden bir şansımı deneyeyim, içeri girip şöyle bir bakmayım, belki seni görürüm dedim. Resepsiyonda yerime Eddie bakıyor C>tele geri dönecek misin?"

"Pek niyetim yok."

"Bak ne yapabilirsin; kadına bir göz at, sonra da bana seni bulup bulmamam için bir işaret çak. Ben de birkaç kuruş kazanmış olurum ama bu para beni emekli edecek de değil, ne dediğimi anlıyorsun? Kadını silkelemek istiyorsan..."

"Tamam beni göster" dedim, "kim olursa olsun." Resepsiyona geri döndü. Kahvemi ve gazetemi bitirdim, otele dönmek için acele etmedim, içeri girdiğimde Vinnie bariz bir biçimde sigara otomatının yanındaki sallanan koltuğu başıyla işaret etti. Bu kadar zahmete girmesi gerekmiyordu. Kadının kim olduğunu hemen bildim, iyi giyimli, saç bakımlı, renkleri uyumlu banliyö prensesi Elli Yedinci Cadde'nin yanlışı bir yerine düşmüştü, hiç buralara ait gibi gözüküyordu. Birkaç blok daha doğuda olsaydı, sanat galerisini turlayıp oturma odasındaki mantar rengi drape perdelerine uyan taşbaskısı bir resim peşinde olan biri sanabilirdiniz onu.

Vinnie biraz para kazansın dedim. Kadının önünden geçerek asansörü beklemek için durdum. Tam asansörün kapısı açılmışken adımı seslendiğini duydum.

"Merhaba Bayan Ettinger" dedim. "Nasıl...."

"Kocanızın masası üzerinde resminizi görmüştüm. Sesinizi de tanıyabilirdim, yalnızca telefonda duymuş olmama rağmen." Douglas Ettinger'in masasındaki resimde olduğundan daha uzundu saçları. Sesi de o kadar genizden çıkmıyordu şimdi.' Yanılmam mümkün değildi. "Sesinizi birkaç kez duydum. Bir kez ben aradığımda, bir kez de siz aradığınızda, sonra da ben sizi yeniden aradığımda." "Sizin olduğunuzu anlamıştım" dedi. "Selef'in çaldığında korktum ve bir şey diyemedim."

"Sesi tanıdığımdan emin olmak istemiştim yalnızca."

"Ondan sonra sizi çok aradım. Dün iki kez aradım."

"Notunuzu iletmediler"

"Not bırakmadım. Sizi bulsaydım ne diyecektim bilmiyorum. Özel olarak görüşebileceğimiz bir yer var mı?"

Onu kahve içmek için dışarı çıkardım. Kırmızı Alev'-götürmedim ama bir blok ötede ona benzer bir yere gittik. Dışarı çıkarken Vinnie bana göz kırıp gülümsedi. Kadının ona ne kadar para verdiğini merak ettim.

Bana vermeye niyetlendiğinden daha az olduğuna eminim. Kahvelerimiz yeni gelmişti ki, çantasını masaya koyup anlamlı anlamlı üstüne vurdu.

"Çantamda bir zarf var" deyiverdi, "içinde de beş bin Dolar var."

"Bu şehirde taşımak için yüklü bir meblağ."

"Belki benim yerime siz taşımak istersiniz." Yüzümü inceledi, sonra benden bir tepki gelmeyince öne doğru eğildi. Gizli bir iş çeviriyormuşçasına sesini alçalttı. "Para sizin Bay Scudder. Bay London'ın dediğini yapın lütfen. Davanın peşini bırakın."

"Neden korkuyorsunuz, Bayan Ettinger?"

"Yalnızca hayatımıza burnunuzu sokmanızı istemiyorum."

"Ne bulacağımı sanıyorsunuz?" Elleriyle çantasını sıkıca kavradı, beş bin Dolar'ın olası gücüne sığıyor gibiydi. Tırnaklarındaki oje demir pası rengindeydi. Ona sakın bir biçimde, "Kocanızın ilk karısını öldürdüğünü mü düşünüyorsunuz?" diye sordum.

"Hayır!"

"O zaman korkacak neyiniz var ki?"

"Bilmiyorum."

"Kocanızla ilk ne zaman karşılaştınız, Bayan Ettinger?"

Gözlerine baktı, cevap vermedi.

"Karısı öldürülmeden önce mi?" Parmakları çantayı yoğuruyordu. "Long Island'ta üniversiteye gitmişti. Siz ondan gençsiniz ama onu o zamandan tanıyor olabilirsiniz."

"Kocam onu tanımadan önceydi" dedi. "Onlar evlenmeden çok önce. Onun ölümünden sonra yine karşılaştık."

"Siz de benim bunu keşfedeceğimden korktunuz, öyle mi?"

"Ben..."

"Onunla karısı ölmeden önce görüşüyordunuz, değil mi?"

"Bunu kanıtlayamazsınız,"

"Neden kanıtlayayım ki? Hatta neden kanıtlamak isteyeyim?"

Çantayı açtı. Çantanın tokasını kurcalarken eli ayağı birbirine dolaştı ama açmayı becerdi. İçinden saman kâğıdından bir banka zarfı çıkardı. "Beş bin Dolar" dedi.

"Kaldırın şunu ortadan."

"Yetmez mi? Bu çok para. Hiçbir şey yapmamak için beş bin Dolar iyi bir para değil mi?"

"Çok fazla. Onu siz öldürmediniz, değil mi, Bayan Ettinger?"

"Ben mi?" Soruyu anlamakta zorluk çekmişti. "Ben mi? Tabii ki hayır"

"Ama öldüğüne sevindiniz."

"Bu korkunç bir şey" dedi. "Böyle demeyin."

"Kocasıyla ilişkiniz vardı. Evlenmek istiyordunuz, sonra o öldürüldü. Nasıl olur da sevinmezsiniz?"

Omzumun üstünden bir yerlere bakıyordu, gözleri uzaklara takılıp kalmıştı. Sesi de bakışları gibi uzaktı. "Hamile olduğumu bilmiyordum. O bana dedi ki... Bana bundan kendisinin de haberi olmadığını söyledi. Birlikte yatmadıklarını söyledi bana. Yani sevişmediklerini. Elbette birlikte yatıyorlardı, aynı yatağı paylaşıyorlardı ama sevişmediklerini söyledi bana. Ben de inandım."

Kahvelerimizi tazelemek için garson masaya doğru geliyordu. Elimi kaldırıp konuşmanın kesilmesini engelledim. Karen Ettinger, "Doug onun başkasının çocuğunu taşıdığını söyledi. Çünkü bu bebek onun olamazmış" dedi.

"Charles London'a da bunları mı anlattınız?"

"Ben onunla hiç konuşmadım."

"Ama kocanız konuştu, değil mi? Bunu mu söyledi? Ben bu işle ilgilenmeyi sürdürürsem London bunun ortaya çıkmasından mı korkuyordu?"

Sesi uzak ve dalgın çıkıyordu.

"Onun başka bir adamdan hamile kaldığını söyledi. Zenci bir adamdan. Bebeğin siyah olacağını söyledi."

"London'a bunları anlattı."

"Evet."

"Size hiç bunu söyledi mi?"

"Hayır Bay London'ı etkilemek için uydurduğu bir şeydi bu." Bana baktı. Banliyölü ev kadını görüntüsünün altında saklı insanı biraz olsun açık edecek bir şey okundu gözlerinden. "Bu da benim iyiliğim için uydurduklarındandı. Muhtemelen bebek onundu."

"Sizce Barbara'nın bir ilişkisi yok muydu?"

"Belki. Belki vardı. Ama onunla da yatıyor olmalıydı. Yoksa hamile kalmamak için daha dikkatli davranırdı. Kadınlar aptal değildir" Birkaç kez gözlerini kırıştırdı.

"Bazı şeyler hariç. Erkekler kız arkadaşlarına karıları ile yatmayı bıraktıklarını söylerler. Ve bu her zaman yalandır"

"Sizce..."

Sorumu pas geçti. "Muhtemelen ona da benimle artık yatmadığını söylüyordu" dedi, sesinin tonu son derece heyecansızdı. "Ve bu yalan."

"Kime söylüyordur?"

"Kiminle ilişkisi varsa, ona."

"Kocanızın şu anda biriyle ilişkisi mi var?"

"Evet" dedi ve kaşları çatıldı. "Şu ana kadar bunu bilmiyordum. Biliyordum ama bildiğimi farkında değildim. Keşke bu davayı hiç almasaydınız. Keşke Bay London baştan sizin adınızı duymamış olsaydı."

"Bayan Ettinger..."

Ayakta duruyordu şimdi, çantasını iki eliyle birden kavramıştı, acısı yüzünden okunuyordu. "İyi bir evliliğim vardı" diye üsteledi. "Şimdi ne kaldı elimde? Söyler misiniz? Şimdi elimde ne kaldı?"

15

Bir cevap beklediğini sanmıyorum. Ona verecek bir cevabım da kesinlikle yoktu. Daha başka ne diyebileceğimi de öğrenmek için beklemedi. Kafe'den gergin bir biçimde çıkıp gitti. Kahvemi bitirene kadar orada oturdum, sonra bahşış bırakıp hesabı ödedim. Beş bin Dolar'ı almadığım gibi, üstüne üstlük onun kahvesini de ben ısmarlamıştım.

Güzel bir gündü. Lynn London'la görüşmeye giderken yolun bir kısmını yürüyerek vakit geçirmeye karar verdim. Şehrin merkezine ve doğuya doğru bütün yolu yürüdüm sonunda. Yalnızca bir kez parktaki bir sırada oturdum, bir kez de kahve içip bir tek atmak için mola verdim.

On Dördüncü Cadde'yi geçtiğimde Dan Lynch'in Yeri'ne uğradım ve günün ilk içkisini yuvarladım. Önceden belki skoç içerim diye düşünmüştüm, beni bir kez akşamdan kalma başağrısından kurtarmıştı ama bunu hatırlayana kadar bir duble burbon ve cila olsun diye bir küçük bira ısmarladım, içkimi yuvarladım, içimi ısıtmasının keyfini çıkardım. Salonda çok yoğun bir bira kokusu vardı, bu da hoşuma gitti. Biraz daha takılmak isterdim doğrusu. Ancak okul öğretmenini bir kez ekmişim.

Okulu buldum, içeri girdim. Nereye gidiyorsun diyen olmadı, beni koridorlarda durduran da. 41 nolu odayı buldum. Bir süre kapının önünde durup açık renk meşe ağacı masanın arkasında oturan kadını inceledim. Kadın bir kitap okuyordu ve benim varlığımdan habersizdi. Kapıyı çaldım, bana baktı.

"Ben Matthew Scudder" dedim.

"Ben de Lynn London. İçeri girin. Kapıyı kapayın."

Ayağa kalktı, tokalaştık. Oturabileceğim bir yer yoktu, her taraf çocuklara uygun boyutta sıralarla doluydu. Çocukların el işleri ve bazıları gümüş ve altın yıldızlarla işaretlenmiş sınavı kâğıtları ilan tahtasına tutturulmuştu. Kara tahtada, sarı tebeşirle ; çözülmüş uzun bir bölme problemi vardı. Kendimi birden işlemleri kontrol ederken buldum.

"Bir resim istiyordunuz" dedi Lynn London. "Aileye ait değerli şeyleri saklama konusunda pek becerikli değilim korkarım. Elimden gelen bu kadar. Bu Barbara'nın kolejdeyken çekilmiş bir resmi."

Resmi inceledim, gözücuyla yanımda duran kadına baktım. Baktığımı gördü. "Eğer bir benzerlik arıyorsanız" dedi, "zamanınızı boşa harcamayın. O annemize benzerdi."

Lynn daha çok babasına benziyordu. Aynı soğuk mavi gözlere sahipti. Onun gibi gözlük takıyordu ama onunkiler kalın çerçeveli ve dikdörtgen camlıydı.

Kahverengi saçları arkada toplanıp ensesinde sıkı bir topuz yapılmıştı. Yüzünden ciddiyet akıyordu, hatları keskindi. Yalnızca otuz üç yaşında olduğunu bildiğim halde gözüme daha yaşlı göründü. Gözlerinin kenarında çizgiler oluşmuştu, ağzının kenarındaki çizgiler daha da derindi.

Barbara'nın resminden pek bir şey çıkaramadım. Cesedinin polis fotoğraflarını görmüştüm, Wyckoff Sokağı'ndaki mutfakta çekilmiş siyah beyaz resimler. Ama ben onun nasıl biri olduğu hakkında bir fikir verecek bir şeyler istiyordum. Lynn'in

fotoğrafı bu işe de yaramadı. Belki de bir fotoğrafın sunacağından daha fazlası peşindeydim.

"Babam Barbara'nın adını kirleteceğinizden korkuyor. Böyle bir şey yapacak mısınız?" diye sordu.

"Böyle planlarım yok."

"Douglas Etfinger ona bir şeyler anlatmış. Sizin bunu herkese anlatmanızdan korkuyor. Ne olduğunu bilmek isterdim."

"Babanıza kardeşinizin zenci bir adamın çocuğuna hamile olduğunu söylemiş."

"Aman Allahım! Bu doğru mu?"

"Siz ne düşünüyorsunuz?"

"Doug'ın bir solucan olduğunu. Hep böyle düşündüm zaten. Şimdi babamın neden sizden nefret ettiğini anlıyorum."

"Benden nefret mi ediyor?"

"Evet. Nedenini merak etmişim. Babamı bu kadar çileden çıkaran bir adamın nasıl bir insan olduğunu merak ettiğimden sizinle buluşmak istedim. Siz olmasaydınız melek kızı hakkındaki bu bilgi ona verilmeyecekti. Sizi tutmasaydı, siz Doug'la konuşmuş olmasaydınız... Doug'la konuştunuz sanırım?"

"Onunla görüşüm. Hickville'deki mağazada."

"Görüşmemiş olsaydınız, o da babama, babamın kendisine anlatılmasını kesinlikle istemediği bir şeyi anlatmazdı. Sanırım babam her iki kızının da bakire olduğunu düşünmeyi tercih eder Belki bana pek fazla aldıracağı yok. Boşanmakla çok cüretkâr davrandım, o yüzden benim kurtuluşum yok. Eğer ben diğer ırktan biriyle ilişkiye girsem hastalanır; çünkü her şeyin bir sınırı var ama benim ilişkilerim olsa buna aldırış etmez. Ben zaten defolu bir malım." Sesi donuktu, ağzından çıkan sözler daha acıydı. "Ama Barbara bir azizeydi. Ben öldürülmüş olsaydım sizi tutmazdı zaten. Tutsaydı bile bulduğunuz şeyler umrunda olmazdı. Barbara söz konusu olunca hikâyenin rengi toptan değişiyor"

"O bir azize miydi?"

"O kadar yakın değildik birbirimize." Başka bir tarafa baktı, masanın üzerinden bir kurşunkalem aldı. "O benim ablamdı. Onu bir kaideye oturttum ve sonunda kilden oldum. Bir dönem onu aşağıladım. Bunu atlatabilirdim ama sonra o öldürüldü. Onun için hissettiklerimden dolayı suçluluk duygusuna kapıldım. Terapiyle bunu çözmeye çalışıyorum."

"Etfinger'le evliken bir ilişkisi var mıydı?"

"Olsa da bana söylemezdi. Bana söylediği tek şey onun ortalıkta sürttüğü. Arkadaşlarına asıldığından, işindeki müşterilerle kıştırdığından söz etti. Bunun doğru olup olmadığını bilmiyorum. Hiç bana asılmadı."

Sanki bu sonucunu, sinirlendikleri listesinde bir diğer maddeymiş gibi söyledi.

Bir on dakika daha onunla konuştum. Barbara Etfinger'in ölümünün kızkardeşinin yaşamı üzerinde etkisi olduğu gerçeğinden daha fazlasını öğrenememişim. Buna da şaşırtıcı bir bilgi denmezdi. Dokuz yıl önce Lynn ne kadar farklıydı, Barbara yaşasaydı nasıl biri olacaktı merak ettim. Belki de hepsi zaten oradaydı, tek bir yere hapsolmuştu; acılar, duygusal zırah. Lynn'in kendi evliliği nasıl olurdu diye merak ettim, her ne kadar bir tahminde bulunsam da. Barbara yaşıyor olsaydı yine aynı adamla mı evlenirdi? O yaşasaydı Lynn adamdan boşanır mıydı?

Oradan ayrıldığımda elimde işe yaramaz bir fotoğraf ve kafamda bir sürü ilgisiz ya da cevaplandırılmaz soru vardı. Kadının anlaşılması zor kişiliğinden kaçtığıma da

çok memnundum. Dan Lynch'in barı yalnızca birkaç blok ötedeydi, ben de barın koyu ahşap, alkol kokan sıcak havasını hatırlayıp rotamı oraya çevirdim, hepsinin de mezarını kazıp onu çıkaracağımdan korktuklarını düşündüm. Bu imkânsızdı çünkü o çıkarılamayacak kadar derine gömülmüştü. Jan'ın okuduğu şiir parçası aklıma geldi. Devamının nasıl geldiğini hatırlamaya çalıştım, ilk ölenlerin en derininde. Doğru muydu?

Tam doğrusunu hatırlamak istiyordum. Bundan daha fazlasını, şiirin tamamını istiyordum, ikinci Cadde'de bir yerde bir kütüphane olduğunu hatırlar gibiydim. Bir blok kuzeye yürüdüm, kütüphaneyi bulamadım. Gerisin geri dönüp şehir merkezine yürüdüm. Orada gerçekten bir kütüphane vardı, tam da hatırladığım yerde. Üç katlı karemsi bir bina. Güzelce süslenmiş mermer bir ön cephesi vardı.- Kapıdaki levhada saatler yazılıydı, j Çarşamba'ları kapalıydı.

Bütün kütüphane şubeleri çalışma saatlerini kısıtlayıp kapalı gün sayısını artırmıştı. Mali sıkıntının bir parçasıydı bu. Şehir hiçbir şeye para yetiştiremiyordu. Yönetim de dökülen eski evdeki kullanılmayan odaları kapatan yaşlı bir pinti gibi dolanıyordu ortalıkta. Polis teşkilatı daha öncekinden on bin kişi eksik bir kadroyla çalışıyordu. Her şeyde bir düşüş vardı, kiralar ve suç oranı dışında.

Bir blok daha yürüyüp St. Marks Place'e geldim. Burada şiir kitapları bölümü de olan bir kitapçının olması gerektiğini biliyordum. St. Marks Place'in ticari açıdan en canlı bloku İkinci ve Üçüncü caddeler arasındadır; Doğu Village'de bir blok ne kadar canlı olabilirse tabii. Sağa sapıp Üçüncüye doğru yürüdüm, blokun üçte ikisine kadar geldikten sonra kitapçıyı buldum. Dylan Thomas'ın toplu şiirlerinin karton ciltli baskısı vardı. Aradığım şiiri bulmadan önce kitabı birkaç kez karıştırmam gerekti ama oradaydı işte. Ben de tamamını okudum. "Londra'da bir Çocuğun Yangın Yüzünden Ölümüne Yas Tutmayı Reddediş", şiirin başlığı buydu. Anladığımı pek sanmadığım bölümler vardı ama sözcüklerin ağırlığı ve kelimelerin biçimi kulağa hoş geliyordu.

Şiir çok uzundu, not defterime yazmaktan beni vazgeçirecek kadar

Bu kadar yol yürümek beni yormuştu. Eve dönerken metroya binmek istedim ama içki de içmek istiyordum. Bir müddet kitapçının önündeki kaldırımda durdum, ne yapacağıma, nereye gideceğime karar vermeye çalışıyordum. Ben orada dikilirken iki üniformalı devriye polisi önümden geçti. Her ikisi de çok genç görünüyordu. Biri o kadar toy bir çocuktaki ki, üniforması kostümü andırıyordu. Caddenin karşısındaki dükkânın tabelasında "Haberma'n's" yazıyordu. Orada ne sattıklarını bilmiyorum.

Burton Havermeyer geldi aklıma. Polisleri görmeden önce onu düşünmüş olmalıyım ya da onunkini andıran bir ad zihnimi kurcaladı. Her neyse, onu düşündüm ve onun bir zamanlar bu caddede oturduğunu hatırladım. Karısı hâlâ burada oturuyordu. Adresi hatırlayamadım ama not defterimde yazılıydı. 212 St. Marks Place, yanında da telefon numarası vardı.

Kadının yaşadığı binaya gidip bir göz atmak için yine de bir neden yoktu ortada.

Burton, üzerinde çalıştığım davanın bir parçası bile değildi çünkü Louis Pinell'la görüşmem beni o küçük psikopatın Susan Potowski'yi öldürdüğü ve Barbara Etinger'i öldürmediği konusunda tatmin etmişti. Ama Havermeyer'in hayatı beni ilgilendirecek biçimde değişmişti, diğer bir ölümle benimkinin değişmesi gibi. St. Marks Place, Üçüncü Cadde'den başlar ve doğuya doğru gidildikçe numaralar büyür Birinci ve ikinci arasında kalan bloklar ticari yerler olmaktan çok

ikametgâhlardır. Birkaç tane sıra evin süslü pencereleri vardı. Girişlerin yanındaki levhalarda bu binaların önceden kilise oldukları belirtilmişti. Bir Ukrayna kilisesi, bir de Polonya Katolik kilisesi vardı.

Birinci Caddeye yürüdüm, kırmızının yanmasını bekleyip caddeyi geçtim. Sakin bir bloktan aşağıya doğru ilerledim. Bu bloktaki evler daha az alımlıydı ve bir önceki bloktakilerden daha az tamir görmüştü. Park etmiş otomobillerden biri hurda yığınıydı; tekerlekler ve cant kapakları götürülmüş, radyosu çekip çıkartılmış, döşemeler parçalanmıştı. Caddenin öbür yanında Cehennem Melekleri'nin renklerini taşıyan sakallı ve uzun saçlı adamlar bir motosikleti çalıştırmaya uğraşıyorlardı.

Bloktaki son numara 132'ydi. Cadde köşede bitiyordu, A Caddesi Tompkins Square Park'ın batı sınırıydı. Orada durup evin numarasına baktım, sonra da parka, ilk önce birine, sonra diğerine.

A Caddesi'nden doğuya nehre doğru olan bloklar Alfabe Şehri olarak bilinir Uyuşturucu kullananlar, soyguncular ve kaçıklar buranın nüfusunu oluştururlar Doğru dürüst biri orada isteyerek yaşamaz, eğer başka yerde yaşayacak hali yoksa.

Not defterimi çıkardım. Adres değişmemişti, 212 St. Marks Place.

Tompkins Square'in içinden geçip B Caddesi'nin karşı tarafına yürüdüm. Parktan geçerken uyuşturucu satıcıları bana esrar, hap ve asit satmayı teklif ettiler Ya beni polise benzetemediler ya da bunu hiç taktıkları yoktu.

B Caddesi'nin karşı tarafında numaralar 300'den başlıyordu. Cadde tabelalarında da St. Marks Place yazmıyordu. Burası Doğu Sekseninci Cadde'ydi.

Yeniden parkın içinden geçtim. 130 St. Marks Place'te Blanche'in Meyhanesi adlı bir yer vardı, içeri girdim. Bayat bira, bayat sidik, yıkanmaya ihtiyacı olan vücut kokan boktan bir yerdi burası, içerde bir düzine insan vardı galiba. Çoğu barda oturuyordu, bir iki tanesi de masalarda. Ben içeri girdiğimde çit çıkmamacasına bir sessizlik oldu. Oraya ait birine benzemiyordum sanırım, Allah benzetmesin de. Önce rehberi kullandım. Sheephead Bay'deki karakol bir yanlış yapmış olmalıydı ya da Antonelli numarayı bana yanlış vermişti ya da ben yanlış yazmıştım.

Rehberde adını buldum. Batı 103. Cadde'de Burton Havermeyer. Ama St. Marks Place'de kayıtlı bir Havermeyer'e rastlamadım.

Bozuk param bitti. Barmen bana para bozdu. Müşterileri, onlarla bir işim gücüm olmadığını anlayınca şimdi biraz daha rahatlamış görünüyorlardı.

Bozukluğu deliğe atıp defterimdeki numarayı çevirdim. Cevap veren olmadı.

Dışarı çıkıp 112. St. Marks Place'e doğru birkaç ev yürüdüm. Antrelerdeki posta kutularını kontrol edip sonra dışarı çıktım. Havermeyer'in adına rastlayacağımı pek ummuyordum. Canım bir içki çekti ama içmek istediğim yer Blanche'in yeri değildi.

Fırtınada hangi liman olsa sığınılır. Barda bir double sek burbon içtim, en üstteki raflarda duran markalardan birini. Sağımda iki adam ortak bir arkadaşlarını çekiştiriyorlardı. "Ona o herifle eve gitmemesini söylemiştim" diyordu biri. "Yaramaz adam, seni döver, soyup soğana çevirir dedim. Yine de gitti, onu evine aldı. O da onu dövüp soydu. Şimdi neden kalkıp da bana gelip ağlıyor?"

Numarayı yeniden çevirdim. Dördüncü kez çaldığında bir oğlan cevap verdi. Yanlış numara çevirdiğimi düşünüp orası Havermeyer'lerin evi mi diye sordum. Evet dedi.

Bayan Havermeyer evde mi diye sordum.

"Komşuda" dedi. "Önemli mi? Çünkü onu çağırabilirim."

"Zahmet etme. Bir mal teslim etmek için adresi kontrol etmeliyim. Evin numarası kaç?"

"İki on iki."

"İki on iki ne?"

Bana apartmanın numarasını söylemeye başladı. Caddenin adını öğrenmek istediğimi söyledim ona.

"İki on iki St. Marks Place" dedi.

Rüyalarım da bazen böyle anlar olur; uyuklayan zihniniz mümkünü olmayan bir tutarsızlıkla karşı karşıya kalır; bunun bir rüya olduğunu anladığınızda bundan kurtulursunuz. Burada durmuş varolmayan bir adreste oturduğunda ısrar eden cıvılcıvıl sesli bir çocukla konuşuyorum.

Belki de o ve annesi Tompkins Square Parkı'nda sincaplarla birlikte yaşıyorlardır.

"Burası nerenin arasında kalıyor?" diye sordum.

"Ha?"

"Oradan geçen caddeler hangisi? Hangi bloktasınız?"

"Haa" dedi. "Üçüncü ve Dördüncü."

"Ne?"

"Üçüncü ve Dördüncü Cadde arasındayız."

"Bu imkânsız" dedim.

"Haa?"

Telefondan başımı kaldırıp etrafa bakındım, Blanche'ın Meyhanesi'nden-tamamen farklı bir yerde bulunduğumu göreceğim duygusuna kapıldım neredeyse. Belki de bir ay yüzeyi manzarasıyla karşılaşacağımı umuyordum. St. Marks Place Üçüncü Cadde'de başlar ve doğuya doğru ilerler. Üçüncü ve Dördüncü caddeler arasında St. Marks Place diye bir yer yoktur

"Nerede?"

"Hah? Bakın bayım, anlamıyo..."

"Bir dakika."

"Annemi çağırırsam iyi olacak. Ben..."

"Hangi semt?"

"Hah?"

"Manhattan'da mısınız? Brooklyn'de mi? Yoksa Bronx'ta mı? Neredesiniz oğlum?"

"Brooklyn."

"Emin misin?"

"Evet, eminim." Ağladı ağlayacak gibi çıkıyordu sesi. "Biz Brooklyn'de oturuyoruz. Ne istiyorsunuz siz? Derdiniz ne, deli misiniz nesisiniz?"

"Tamam, tamam" dedim. "Çok yardımcı oldun. Çok teşekkürler"

Telefonu kapattım. Kendimi bir aptal gibi hissediyordum. Beş ilçede de cadde isimleri aynı olabilir. Kadının Manhattan'da oturduğunu sanmam için bir sebep yoktu.

Daha önce olanları düşündüm. Kadınlı önceden yaptığım konuşmadan hatırlayabildiklerimi geriye sardım. Onun Manhattan'da oturmadığını bilebilseydim keşke. "O Manhattan'da" demişti kocasından söz ederken. Kendisi de Manhattan'da oturuyor olsaydı bunu böyle söylemezdi.

Ama ya Havermeyer'le konuşmam? "Karınız hâlâ Doğu Village'de yaşıyor" dedim, o da itiraz etmedi.

Belki de konuşmanın bitmesini istiyordu, Brooklyn'de bir başka St. Marks Place olduğunu anlatmaktansa, dediğime itiraz etmemek daha kolayına gelmişti.

Yine de...

Blanche'dan çıktım, şiir kitabını aldığım kitapçıya doğru hızlı adımlarla yürüdüm. Beş ilçeyi kapsayan bir Hagstrom harita kitabı satıyorlardı. Kitabın arkasındaki bölümden St. Marks Place'e baktım, oranın haritasının olduğu sayfayı açıp aradığımı buldum.

St. Marks Place Brooklyn'de, Manhattan'da olduğu gibi, yalnızca üç bloku kaplıyordu. Doğuya doğru, Flatbush Caddesi'ni geçince aynı cadde bir açığı yaparak St. Marks Caddesi adıyla devam etmekteydi. Bu cadde aynı adla Brownsville'e kadar uzanmaktaydı.

St. Marks Place batıya doğru Üçüncü Caddeye geldiğinde bitiyordu, aynen Manhattan'daki tamamen başka bir Üçüncü Cadde'nin yaptığı gibi. Brooklyn'in St. Marks Place'i, Üçüncü Cadde'nin karşı tarafında başka bir isim alıyordu.

Wyckoff Sokağı.

16

Çocukla konuştuğumda saat üç civarında olmalıydı. Batı 103. Cadde'de oturduğu binanın giriş merdivenlerinden tırmandığımda ise saat altı buçuk sıfır yediymi.

Aradaki zamanda oyalanacak bir şeyler bulmuştum.

Onunki hariç, birkaç zili çaldım, Biri otomatiğe bastı. Otomatiğe basan kişi, üçüncü kattaki bir kapı aralığından bana baktı, ben de hiç aldırış etmeden önünden geçtim. Havermeyer'in kapısı önünde durdum. Televizyon açıktı, yerel haberleri dinliyordu.

Kapıdan ateş edeceğini sanmıyordum ama güvenlik görevlisi olarak silah taşıyordu. Silahını her gece mağazada bırakıyor bile olsa, evde bir başka silahı olmadığından emin olamazdım. Kapıyı çaldığınızda kapının yanında durmayı öğretirler, ben de öyle yaptım. Kapıya yaklaşan ayak seslerini, sonra da kim o diye seslendiğini duydum.

"Scudder" dedim.

Kapıyı açtı. Sivil giyinmişti. Muhtemelen mağazada silahıyla birlikte üniformasını da çıkarıp bırakıyordu her gece. Bir elinde bir kutu bira vardı. İçeri girebilir miyim diye sordum. Tepki vermesi vakit aldı ama sonunda başını sallayıp bana yol verdi, içeri girip kapıyı kapattım.

"Hâlâ o işin peşinde misin? Senin için yapabileceğim bir şey var mı?" dedi.

"Evet."

"Yardıma dokunursa sevinirim. Bu arada, bir biraya ne dersin?"

İstemediğimi belirttim. Elinde tuttuğu bira kutusuna baktı, onu masaya bırakmak için hareketlendi, televizyona doğru gidip düğmesine bastı. Bir müddet kıpırdamadı, ben de profilden yüzünü inceledim. Bu kez tıraş olması gerekmemişti. Yavaşça döndü, darbenin inmesini bekliyormuşçasına.

"Onu senin öldürdüğünü biliyorum, Burt" dedim.

Koyu kahverengi gözlerinin içine baktım. Aklından inkâr etmek geçiriyordu. Bu sıkıntıya girmemeye karar verdiği bir an oldu. Üstünden bir yük kalkmıştı.

"Ne zaman öğrendin?"

"Birkaç saat önce."

"Pazar günü buradan ayrıldığımda bilip bilmediğinden emin değildim. Belki de benimle kedi fareyle oynar gibi oynayacak dedim içimden. Ama bunu da hissetmedim. Kendimi sana yakın buldum aslında. Bir çift polis eskisi olduğumuzu, emniyeti kişisel nedenlerden terk eden iki adam olduğumuzu hissettim. Belki de rol yapıyordur, bana tuzak hazırlıyordur diye düşündüm ama durum böyleymiş gibi gözüküyordu."

"Tuzak kurduğum yoktu."

"Nasıl buldun peki?"

"St. Marks Place. Sen Doğu Village'de oturmuyordun, her şeyden önce. Brooklyn'de Barbara Eftinger'den üç blok ötede oturuyordun."

"Ona yakın yerlerde binlerce insan oturuyordu."

"Senin Doğu Village'de yaşadığına inanmaya devam etmemi istedin. Eğer en başta senin Brooklyn'de oturduğunu bilseydim senden hiç şüphelenir miydim bilmiyorum. Belki de şüphelenirdim. Ama muhtemelen şüphelenmezdim. Brooklyn büyük yer. St. Marks Place'in nerede olduğunu bilmiyordum, dolayısıyla Wyckoff Sokağı'yla alakasını da bilmiyordum. Bilsem bilsem, buranın Sheepshead Bay'de senin bölgene yakın bir yer olabileceğini bilirdim. Ama sen bu konuda yalan söyledin."

"Uzun uzadıya açıklamada bulunmaktan kaçındığım için. Bu hiçbir şeyi kanıtlamaz."

"Bu seni araştırmama neden oldu, Araştırdığım ilk şey senin bana söylediğin bir başka yalandı. Bana çocuğun olmadığını söylemiştin. Ama bugün öğleden sonra oğlunla telefonda konuştum. Sonra onu yeniden aradım, babasının adını, kaç yaşında olduğunu sordum ona. Bu soruları ona neden sorduğumu merak etmiş olmalı. On iki yaşında. Barbara Eftinger öldürüldüğünde üç yaşındaymış."

"Eee?"

"Onu Clinton Sokağı'ndaki yere götürürdün, Mutlu Saatler Çocuk Yuvası."

"Tahminde bulunuyorsun."

"Hayır"

"Orayı kapadılar. Orası yıllardır kapalı."

"Sen Brooklyn'den taşındığında orası hâlâ çalışıyordu. Hiç gözüne çarpmış mıydı?"

"Eski karım oradan söz etmiş olmalı" dedi. Sonra omuzlarını silketti. "Belki önünden birkaç kez geçmişimdir. Brooklyn'e Danny'i ziyarete gittiğimde."

"Çocuk yuvasını işleten kadın New York'ta yaşıyor. Seni hatırlayacaktır"

"Dokuz yıl sonra mı?"

"Öyle diyor Ayrıca kayıtları var. Burt içinde öğrencilerin ve anne babalarının ad ve adreslerinin bulunduğu hesap defterleri var Ödemelerin kayıtları da. Yuva kapandığında bütün ıvır zıvırı bir kutuya koyup saklamış, bunları gözden geçirip artık saklamasına gerek olmayanları ayıklamaya üşenmiş. Bugün bu kutuyu açtı. Oğlanı her zaman senin yuvaya getirdiğini söyledi. Karınla hiç karşılaşmamış ama seni hatırlıyor"

"Belleği kuvvetli olmalı."

"Hep üniformalıymışsın. Hatırlaması kolay."

Bir an yüzüme baktı, sonra dönüp pencereye doğru yürüdü ve orada durup dışarıyı seyretti. Özellikle bir şeye baktığını hiç sanmıyorum.

"Buzkıracağını nereden buldun, Burt?"

Bana doğru dönmeden, "Sana hiçbir şey anlatmam gerekmiyor Sorularını cevaplandırmam gerekmiyor" dedi.

"Elbette gerekmiyor;"

"Polis bile olsaydın bir şey söylemem gerekmezdi. Sen polis değilsin. Hiçbir yetkin yok."

"Kesinlikle haklısın."

"Öyleyse neden sorularına cevap vereyim ki?"

"Bunu çok uzun süredir içinde tutuyordun, Burt."

"Ne olmuş?"

"Bu biraz asabını bozmuyor mu? Bu kadar içine atmak?"

"Ah Tanrım" dedi. Sandalyeye çöktü. "Bana şu birayı getir" dedi. "Benim için bunu yapar mısınız?"

Birayı ona verdim. Bir tane de. kendine almak istemediğinden emin misin diye sordu. Hayır, teşekkürler dedim. Birasından içti biraz. Ona buzkıracağını nereden bulduğunu sordum.

"Bir dükkândan" dedi. "Hatırlamıyorum."

"Çevredeki dükkânlardan mı?"

"Sheepshead Bay'deki bir dükkândan sanırım. Emin değilim."

"Barbara Ettinger'i çocuk yuvasından tanıyordun."

"Ve mahalleden. Danny'yi yuvadan almaya başlamadan önceleri onu mahallede göürdüm."

"Ve onunla ilişkin vardı, öyle mi?"

"Bunu kim söyledi sana. Hayır, onunla ilişkim yoktu. Hiç kimseyle ilişkim yoktu."

"Ama ilişkin olsun istiyordun."

"Hayır"

Bekledim ama lafı burada kesmek ister gibiydi. "Onu neden öldürdün, Burt?"

Bir an bana baktı, sonra gözlerini yere indirdi, sonra tekrar bana baktı. "Hiçbir şey ispat edemezsin" dedi.

Omuz silktim.

"Edemezsin. Benim de sana bir şey anlatmam gerekmiyor" Derin bir nefes aldı. Uzun uzun içini çekti. "Bayan Potowski'yi gördüğümde bir şeyler oldu," dedi. "Bir şeyler oldu."

"Ne demek istiyorsun?"

"Bana bir şeyler oldu. İçimde. Aklıma bir şey geldi ve bunu kafamdan çıkarıp atamadım. Kafamı duvarlara vurduğumu hatırlıyorum ama yine de aklımdan çıkmamıştı."

"Barbara Ettinger'i öldürmek istiyordun."

"Hayır Bana yardımcı olma, tamam mı? Bırak da kelimeleri ben bulayım."

"Özür dilerim."

"Ölmüş kadına bakakaldım. Yerde gördüğüm o değildi, karımdı. Bu resim, yerde yatan kadın, cinayet sahnesi her aklıma geldiğinde karımı görüyordum. Onu bu biçimde öldürme düşüncesini aklımdan söküp atamıyordum."

Birasından bir yudum aldı. Kutunun üzerinden bakarak, "Onu öldürmeyi düşünürdüm hep. Pek çok kez bunun tek çıkar yol olduğunu düşünmüştüm. Evli olmaya dayanamıyordum. Tek başımaydım, annem babam ölmüştü, hiç kardeşim de olmamıştı. Ben de birine ihtiyacım olduğunu düşündüm. Ayrıca onun bana ihtiyacı olduğunu biliyordum. Ama yanılmışım. Evli olmaktan nefret ediyordum. Dar

yakalı bir gömlek giyiyormuş gibi hissediyordum kendimi, boğuluyordum ve bundan kurtulamıyordum."

"Peki onu neden terk etmedin?"

"Nasıl terk edebilirdim? Bunu ona nasıl yapabilirdim? O durumda bir kadını hangi adam terk eder?"

"Erkekler kadınları her gün terk ediyor"

"Anlamıyorsun, değil mi?" Bir iç çekiş daha. "Nerede kalmıştım? Evet. Onu öldürmeyi düşünüyordum. Bunu düşünüp duruyordum. İlk yapacakları şey beni etraflica araştırmak.olacaktı, öyle ya da böyle bu işi üstüme yıkacaklardı çünkü ilk önce kocanın üzerine giderler Yüzde doksan da bu işi yapan kocadır zaten. Uydurduğun hikayeyi de, seni de didikleyeceklerdir, eline ne geçer ki o zaman? Ama sonra Bayan Potowoski'yi gördüm. Her şey oradaydı işte. Karımı öldürüp sanki Buzkıracağı Sapiğı cinayetlerine biri daha eklenmiş gibi gösterebilirdim. Potowski cinayetinde ne yaptığını görmüştüm.. Biz işi hemen Güney Manhattan'a devrettik, kadının kocasını sıkıştırmaya ya da buna benzer şeyler yapmaya kalkışmadık "

"Böylelikle onu öldürmeye karar verdin."

"Doğru."

"Karını."

"Doğru."

"Öyleyse Barbara Ettinger nasıl karıştı bu işe?"

"Aman Allahım" dedi.

Onu kendine gelmesini bekledim.

"Onu öldürmeye korkuyordum. Karımı yani. İşlerin kötü gitmesinden korkuyordum. Şöyle düşündüm: Başladım ve devamını getiremedim diyelim? Buzkıracağını almıştım. Çıkarıp bakacaktım ve... Şimdi hatırladım. Onu Atlantic Caddesi'nden almıştım. Dükkan hâlâ orada mı bilmiyorum."

"Farketmez."

"Biliyorum. Hayaller görüyordum, bilirsin, onu bıçaklamaya başlıyorum ve duruyorum, işi bitiremiyorum. Aklımdan geçenler beni deli ediyordu. Sanırım delirmiştım. Elbette delirmiştım."

Birasından bir yudum içti. "Onu pratik yapmak için öldürdüm" dedi.

"Barbara Ettinger."

"Evet. Becerebilecek miyim, anlamam lazımdı. Kendime bunun bir tedbir olacağını söyledim. Brooklyn'de bir buz kıracağı cinayeti daha. Üç blok ötede karım öldürüldüğünde cinayet furyasına bir yenisi daha eklenmiş olacaktı. Ve aynı olacak. Cinayeti nasıl işlemiş olursam olayım, bu cinayete gerçek buz kıracağı cinayetleri arasındaki farkı belki de göreceklerdi ama Ettinger gibi bir yabancının öldürülmesiyle ilgili benden şüphelenmeleri için ellerinde asla bir neden olmayacaktı. Sonra da karım aynı şekilde öldürülecekti... ama bunları yalnızca kendime anlatıyordum. Onu öldürdüm çünkü karımı öldürmekten korkuyordum. Bu yüzden başkasını öldürmem şarttı."

"Başkasını öldürmen mi şarttı?"

"Evet şarttı. " Öne doğru eğilip sandalyesinin ucuna oturdu. "Bunu aklımdan çıkaramıyordum. Aklımdan bir şeyi çıkaramanın ne demek olduğunu bilir misin?"

"Evet."

"Kimi seçeceğimi bilemiyordum. Sonra bir gün Danny'i yuvaya götürdüm. O ve ben her zaman konuştuğumuz gibi konuştuk O düşünce geldi yine aklıma. Onu öldürmeyi düşündüm. Uygun bir fikirdi."

"Uygun bir fikirdi demekle ne kastediyorsun?"

"Resme aitti. Onu görebiliyordum, mutfak zemininde. Sonra onu gözetlemeye başladım. Çalışmadığım zamanlarda mahallede dolanıp onu gözlüyordum." Birilerinin kendisini izlediğini sezinlemişti. Potowski cinayetinden sonra birilerinin onun peşine düşmüş olmasından korkuyordu.

"Ben de onu öldürmenin doğru olacağına karar vermiştim. Çocuğu yoktu. Ona bağımlı olan birisi yoktu. Ayrıca ahlâksızdı da. Benimle kırıştırıyordu, çocuk yuvasında önüne gelenle kırıştırıyordu. Kocası evde olmadığına eve erkek alıyordu. Bu işi yüzüme gözümüne bulaştırsam da, cinayeti Buzkıracağı Sapığı'nın işlemediğini öğrenseler de ortalıkta pek çok şüphelenilecek kişi olacaktı diye düşündüm. Beni asla yakalayamazlardı."

Ona cinayet gününü sordum.

"Vardiyam öğle gibi bitmişti. Clinton Sokağı'na gittim ve yuvayı rahat gözleyebileceğim bir kafenin barında oturdum. Erken çıkınca onu izledim. Evine bir adamın girdiğini gördüğümde, caddenin karşısında duruyordum. Adamı tanıyordum, onu daha önce kadınla birlikte görmüştüm."

"Zenci miydi?"

"Zenci mi? Hayır. Neden?"

"Bir nedeni yok."

"Neye benzediğini hatırlamıyorum. Onunla birlikte yarım saat kadar içerde kaldı. Sonra adam çıktı. Ben biraz daha bekledim. Bir şey beklememi söyledi, bilmiyorum. Doğru zamanın bu olduğunu biliyordum işte. Yukarı çıkıp kapıyı çaldım."

"O da sizi içeri mi aldı?"

"Ona rozetimi gösterdim. Ayrıca beni yuvadan tanıdığını, Danny'nin babası olduğumu hatırlattım ona. Beni içeri aldı."

"Ve?"

"Bu konuda konuşmak istemiyorum."

Sanırım bunu bir kez daha düşündü. Sonra, "Mutfaktaydık. Kahve yapıyordu. Arkası bana dönüktü. Tek elimle ağzını kapatıp buzkıracağını göğsüne sapladım. Tam kalbine isabet ettirmek istiyordum. Acı çekmesini istemedim. Onu kalbinden bıçaklamaya devam ettim. Kollarıma yığıldı. Onu yere bıraktım." Kahverengi gözlerini benimkilere dikti. "O sırada ölmüştü sanırım" dedi. "Anında ölmüştü sanırım."

"Sen de onu bıçaklamaya devam ettin."

"Bunu yapmadan önce olayı her düşündüğümde çıldıracak gibi oluyor onu arka arkaya deli gibi bıçakladığımı görüyordum. Kafamda bu görüntü vardı. Ama böyle bir şey yapamadım. Onu bıçaklamaya kendimi zorladım ve midem bulandı, kusacağım sandım, buzkıracağını vücuduna saptırmaya devam etmeliydim ve..." Burada kesmek zorunda kaldı, nefes alamıyordu! Yüzü çekilmişti, bu solgun haliyle bir hayaleti andırıyordu.

"Tamam" dedim.

"Ah Tanrım."

"Sakin ol Burt."

"Tanrım, Tanrım."

"Gözlerden yalnızca birini bıçakladın."

"Çok zordu" dedi. "Gözleri kocaman açılmıştı. Ölmüş olduğunu biliyordum, hiçbir şeyi göremeyeceğini. Ama gözlerini bana dikmiş bakıyordu. En zor an gözlerinden birini bıçakladığım andı. Bir kez yaptım ve bir daha yapamadım. Denedim ama bunu yeniden yapamadım.

"Sonra?"

"Çıkıp gittim. Çıkarken beni kimse görmedi. Binadan çıkıp yürüyerek uzaklaştım. Buzkıracağı kanalizasyon mazgalından attım. Becerdiğimi, onu öldürüp paçayı kurtardığımı düşünmüştüm. Ama kendimi herhangi bir şeyden yırtmış gibi hissetmiyordum. midem ağrıyordu. Yaptığım şeyi düşünüyordum ve bunu gerçekten yaptığımı inanamıyordum. Hikâye televizyon ve gazetelere geçtiğinde inanamadım. Bunu başka birisi yapmış olmalı diye düşündüm."

"Ve karını öldürmedin."

Hayır anlamında başını salladı. "Böyle bir şeyi bir daha asla yapamayacağımı biliyordum. Sana bir şey söyleyeyim mi? Bu olay üzerine tekrar tekrar düşündüm ve aklımı kaçırmış olduğuma inanıyorum. Aslında bundan eminim. Bayan Potowski'yi öyle görünce, kan çanağına dönmüş gözlerini, bütün vücudundaki bıçak yaralarını görünce bana bir şeyler oldu. Bu beni çılgına çevirdi. Barbara Etfinger ölene kadar da çılgın gibiydim. Sonra yeniden düzeldim ama o ölmüştü. Birdenbire bazı şeyler aydınlandı. Daha fazla evli kalamazdım ve ilk defa olarak böyle bir zorunluluğumun olmadığını gördüm. Karımı ve Danny'i terk edebilirdim. Bunu yapmanın korkunç bir şey olacağını düşünüp durmuştum ama karımı öldürmeyi planlamıştım ve şimdi de birini gerçekten öldürmüştüm. Bunun, onu terk etmek gibi, ona yapabileceğim herhangi bir şeyden ne kadar daha kötü olduğunu biliyordum."

Anlattıklarını tekrarlattım, birkaç noktanın üzerinden geçtik. Birasını bitirdi ama bir tane daha açmadı. Canım içki istiyordu ama bira değil. Onunla birlikte içmek istemiyordum. Ondan nefret ettiğim yoktu. Ona karşı neler hissettiğimi tam olarak bilmiyorum. Ama onunla birlikte içmek istemiyordum.

Sessizliği bozup, "Kimse bunları kanıtlayamaz. Sana anlattıklarımın da önemi yok. Ne tanık ne de delil var ortada."

"Mahallede seni görenler olabilir"

"Ve dokuz yıl sonra hâlâ hatırlayacaklar mı? Hangi gün gördüklerini hatırlayacaklar mı?"

Haklıydı elbette. İddianame hazırlayacak bir savcının bile çıkacağını sanmıyorum. Dava açacak bir şey yoktu ortada.

"Neden paltonu giymiyorsun, Burt" dedim.

"Niçin?"

"On Üçüncü Bölge'ye gideceğiz ve Fitzroy adında bir polisle konuşacağız. Bana anlattıklarını ona da anlatabilirsin."

"Bu çok aptalca bir şey olmaz mı?"

"Neden?"

"Bütün yapmam gereken eskisi gibi devam etmek. Bütün yapmam gereken ağzımı sıkı tutmak. Kimse bir şey kanıtlayamaz. Kanıtlama çabası bile gösteremez."

"Doğru."

"Sen de benim itiraf etmemi istiyorsun."

"Haklısın."

İfadesi çocukçaydı. "Neden?"

Olayı sonuçlandırmak için, diye geçti aklımdan. Temiz iş çıkarmak için. Bu davayı çözebilirim dediğimde haklı olduğumu Frank Fitzroy'a göstermek için.

Ona söylediğim ise, "Kendini iyi hissedeceksin" oldu.

"Güldürme beni."

"Kendini şimdi nasıl hissediyorsun, Burt?"

"Nasıl mı hissediyorum?" Soruyu tarttı. Sonra kendi cevabına kendi şaşırılmış gibi, "iyi hissediyorum" dedi.

"Ben buraya geldiğimden olduğundan daha mı iyi?"

"Evet"

"Pazar gününden bu yana olduğundan daha mı iyi?"

"Sanırım öyle."

"Bunu kimseye anlatmamıştın, değil mi?"

"Tabii ki hayır."

"Dokuz yıldır tek bir kimseye bile anlatmadın. Muhtemelen bu olay üzerinde fazla da durmadın ama bazı anlar oldu ki bunu düşünmeden edemedin ve kimselere bir şey anlatmadın."

"Yani?"

"İçine atmak için çok uzun bir süre."

"Tanrım."

"Sana ne yaparlar bilmiyorum, Burt. Bir defasında bir katili intihara sürükledim.

intihar etti. Bunu bir daha yapmam. Bir başka seferde bir katili itiraf etmeye ikna ettim çünkü eğer itiraf etmezse, kendini öldüreceğine inandırdım onu.

Senin böyle yapacağını sanmıyorum. Bu gerçekle birlikte dokuz yıl geçirdin ve belki de bununla yaşayabilirsin. Ama bunu gerçekten istiyor musun? Bundan kurtulsan daha iyi değil mi?"

"Tanrım" dedi. Elleriyle başını tuttu. "Aklım tamamen karıştı" dedi.

"Düzeleceksin."

"Gazetelerde resimlerimi basacaklar. Haberlerde çıkacağım. Bütün bunlar Danny'i nasıl etkileyecek?"

"Sen önce kendine üzülmelisin."

"İşimi kaybedeceğim" dedi. "Bana ne olacak?"

Bu soruya cevap vermedim. Verecek cevabım yoktu.

"Tamam" dedi birdenbire.

"Gitmeye hazır mısınız?"

"Sanırım."

Şehir merkezine giderken bana, "Pazar günü anlamıştım sanırım. Benim yaptığımı bulana kadar bu işi kurcalayıp duracaktın. O gün sana anlatmayı içimden geçirmiştım."

"Şansım yaver gitti. Birkaç tesadüf sonucu St. Marks Place'e gittim ve aklıma sen geldin. Yaşadığın evi görmekten başka yapacak önemli bir işim yoktu. Ama numaralar bir-üç-ikide bitti."

"Bu olmasaydı başka bir tesadüf olacaktı. Benim apartmanıma geldiğin dakikadan itibaren her şey belliydi. Belki daha da öncesinden. Belki onu

öldürdüğüm andan itibaren bu belliydi. Bazı insanlar cinayetten yakayı kurtarır ama ben onlardan değilim sanırım."

"Kimse cinayetten yakayı kurtaramaz. Bazıları yakalanmaz, o kadar."

"Bu aynı şey değil mi?"

"Sen dokuz yıl boyunca yakalanmadın Burt. Yakayı kurtarmış mıydın ki?"

"Anladım" dedi.

Bir-Üç gelmeden az önce, "Anlayamadığım bir şey var Karını terk etmektense onu öldürmenin neden daha kolay olduğunu düşündün. O durumdaki bir kadını terk etmenin çok korkunç bir şey olacağını, çok aşağılıkça bir hareket olacağını söyledin pek çok kereler Ama kadın ve erkek her zaman birbirini terk eder Eğer bir ailen olmazsa annenle babanın ne düşüneceğine bu kadar üzülmen gerekmezdi. Bu kadar abartacak ne vardı?" dedim.

"Ah" dedi. "Bilmiyorsun."

"Neyi bilmiyorum?"

"Onunla karşılaşmadın. Bu öğleden sonra oraya gitmedin değil mi?"

"Hayır"

("Onu hiç görmüyorum... Eski kocamı hiç görmüyorum... Kocamı görmem, çeki görmem. Anlıyor musunuz?")

"Potowski'nin kan revan içinde kalmış, tavana dikili gözleri. Onu bu halde görünce o kadar etkisinde kaldım ki, nasıl baş edeceğimi bilemedim. Ama anlamanız mümkün değil çünkü onu tanıyorsunuz."

("Belki telefonu vardır, belki numarası da rehberdedir. Bakabilirsiniz. Sizin yerinize ben bakayım demezsem kusuruma-bakmayacağınızı biliyorum!")

Cevap burnumun dibindeydi. Neredeyse uzanıp dokunabilirdim. Ama gözümünden kaçmıştı.

"Benim karım kör" dedi.

17

Uzun bir gece oldu. Yirminci Caddeye yaptığım yolculuk pek uzun sürmedi ama. Burton Havermeyer ile bir taksi tuttuk. Yolda bir şeylerden konuştuk ama ne olduğunu hatırlayamıyorum. Taksinin parasını ben ödedim. Havermeyer'i ekip odasına götürüp Frank Fitzroy'la tanıştırdım. Benim katkım buraya kadardı. Ben her şeyden önce tutuklama yetkisine sahip bir memur değildim. Davayla resmi hiçbir bağlantım yoktu, resmi bir işlevim de. Steneograf Havermeyer'in ifadesini yazarken benim orada bulunmam gerekmiyordu. Kendi ifademi vermem için de çağrılmış değildim.

Fitzroy bir süre işten kaytarıp köşedeki R J. Reynold'a kadar bana eşlik etti ve içki ismarladı.

Davetini kabul etmek istemiyordum. Canım içki istiyordu ama Havermeyer'le ne kadar içmek istiyorsam onunla da o kadar içmek istiyordum doğrusu. Kendimi insanlardan kopmuş, içime kapanmış hissediyordum. Ölmüş kadınlarla, kör kadınlar orada bana ulaşamazlardı.

İçkiler geldi, biz de içtik, "İyi iş becerdin, Matt" dedi. "Şansım yaver gitti."

"Şans bu şekilde gülmez adama. Onu sen yarattın. Seni Havermeyer'e bir şey götürdü, her şeyden önce."

"Şansım. Altı-Bir'deki polislerden ikisi ölmüştü. Geriye.bir tek o kalmıştı."

"Onunla telefonda da konuşabilirsin. Onu görmeye seni bir şey itti."

"Yapacak daha iyi bir şeyimin olmaması."

"Ona birkaç yalan söyletecek kadar soru sormuşsun. Bu yalanlar da işin sonunda onu ele vermiş."

"Doğru zamanda doğru yerdeydim. Tam da dükkânın tabelası gözüme çarptığında o iki polisin oradan geçeceği varmış."

"Allahın cezası!" dedi. Barmene işaret etti. "Mütevazılık yapmak istiyorsan yap."

"Yalnızca Detektiflerin Şefi konumuna terfii hakedecek bir şey yapmadığımı düşünüyorum. Hepsi bu."

Barmen geldi. Fitzroy bardaklarımızı işaret etti. Barmen onları yeniden doldurdu. Bu kez de onun ısmarlamasına izin verdim, ilk içkileri de o ısmarlamıştı zaten.

"Yaptığın iş resmi olarak tanınmayacak. Bunu biliyorsun, değil mi Matt?"

"Böyle olmasını tercih ederim."

"Pinell'in tutuklanmasıyla davanın yeniden açıldığını ve bunun Havermeyer'in vicdanını rahatsız ettiğini, onun da gelip teslim olduğunu anlatacağız basına. Bu meseleyi, kendisi gibi eski bir polis olduğundan sana açtı ve itiraf etmeye karar verdi. Nasıl geliyor kulağa?"

"Gerçeğin ta kendisi gibi."

"Yalnızca birkaç şey dışında. Ne diyordum, bu işten resmi bir kazancın olmayacak ama bölümdeki insanlar seni daha iyi tanıyacaktırlar. Beni anlıyor musun?"

"Yani?"

"Bana göre teşkilata dönmek için bundan daha iyi bir fırsat geçemezdi eline. Altıncı Bölüm'den Eddie Koehler'le konuşuyordum. Onların seni geri almaları konusunda herhangi bir sorunla karşılaşmayacaksın."

"Benim istediğim bu değil."

"O da aynen bunu söyleyeceğini söyledi, istemediğinden emin misin? Tamam, başına buyruk bir adamsın, derdin büyük, kendini şu merete vurdun..." bardağa dokundu "...biraz fazla dertleniyorsun galiba. Ama sen bir polissin Matt, asla da polislikten vazgeçmedin, rozetini geri verdiğinde bile."

Bir an durup düşündüm, teklifini gözden geçirmek için değil de cevabımı tartmak için. "Bir bakıma haklısın. Bir bakıma da haksız. Ben polislikten rozetimi vermeden önce vazgeçtim." dedim.

"Bütün bunlar o çocuk öldü diye oldu."

"Yalnızca ondan değil." Omuz silktim. "İnsanlar göçer, hayatları değişir"

"Peki" dedi, sonra birkaç dakika bir şey söylemeden durdu. Sonra da daha az tedirgin edici bir şeyden söz etmeye başladık, işlenen suçun kefaleti yetmiş beş Dolar; günde edilen kâr beş yüz ve bin Dolar arasındayken caddeleri üç kâğıt oynatanlardan temizlemenin imkansız olduğunu tartıştık. "Bir yargıç var" dedi,

"oynatanlara bir daha bu işi yapmayacaklarına söz verirlerse onları kefalet ödemedi bırakacağını söyleyen. 'Söz veriyorum, tabii ki söz' filan gibi şeyler Bu orospu çocukları yetmiş beş Doları kurtarmak için dillerinde tüy bitireceklerine bile söz verebilirler."

Üçüncü tur içkilerimizi de içtik, bu turun parasını da ona ödettim. Sonra o karakola döndü, ben de bir taksiye atlayıp eve. Bana mesaj var mı diye sordum, olmadığını öğrenince köşedeki Armstrong'un Yeri'ne gittim. Uzun bir gece geçirecek yer burasıydı işte.

Kötü bir gece olmadı. Bourbonlu kahvemi içtim, son olsun dedim. Keyfim yerindeydi. Ara sıra oradakilerle lafladım ama vaktin çoğunu o gün olanları,

Havermeyer'in anlattıklarını kafamdan tekrar geçirmekle harcadım. bunları yaparken bir ara Jan'ı aradım; olayların nasıl geliştiğini ona anlatmak için. Hattı meşguldü. Ya birileriyle konuşuyordu ya da telefonu açık bırakmıştı. Bu kez hangisini yaptığını öğrenmek için santralı aramadım.

İçkiyi tam tadında bırakmışım, bir değişiklik olsun diye. Kendimden geçip hafızamı yitirecek kadar içmemiştim. Ama rüya görmeden bir uyku çekmemi sağlayacak kadar içmişim.

Ertesi gün Pine Caddesi'ne gittiğinde Charles London neyle karşılaşacağını biliyordu. Haber sabah gazetelerinde çıkmıştı. Fitzroy'un söylediklerinden çıkardıklarına az çok benziyordu yazdıkları şeyler. Havermeyer'in itirafını duyan, Barbara Etinger cinayetinden teslim olması için onu karakola kadar getiren eski bir polis olarak benim de adım geçiyordu.

Yine de beni gördüğüne çok memnun olmamıştı.

"Size bir özür borçluyum" dedi. "Araştırmanızın yalnızca birtakım insanlar üzerinde kötü etkiler bırakmakla kalacağına inandırmışım kendimi. Sandım ki..."

"Sizin ne sandığınızı biliyorum."

"Ben hatalıymışım. Duruşmada ortaya çıkacaklar beni hâlâ endişelendiriyor ama bir duruşma olacağı da benzemiyor"

"Ortaya çıkacaklardan endişelenmeyin" dedim. "Kızınız siyah bir bebeğe hamile değildi." Suratına bir tokat yemiş gibi oldu. "Kızınız kocanızın bebeğine hamileydi. Muhtemelen kocasının davranışına misilleme olsun diye bir ilişkiye girmişti ama bunun siyah bir adamla olduğuna dair bir delil yok. Bu eski damadınızın bir uydurmasıydı."

"Anlıyorum." Pencereye doğru küçük yürüyüşünü yaptı ve liman hâlâ yerinde mi duruyor diye bir baktı. Bana dönüp "En azından her şey iyi sonuçlandı, Bay Scudder."

"Öyle mi?"

"Barbara'nın katili adalet önüne çıkartıldı. Artık benim kızımı kim ve neden öldürdü diye meraklanmam gerekmiyor. Evet, sanırım her şey iyi sonuçlandı."

O bunu istediği kadar söyleyebilirdi. Burton Havermeyer'in yüzyüze geldiği adalet miydi, bundan sonra onun hayatı nasıl olacak, bundan pek emin değilim.

Havermeyer'in oğlu ve kör olan eski eşi için şimdi başlayan büyük sıkıntının adalet nere-sindeydi, bundan da emin değilim. Douglas Etinger'in kızını öldürdüğü endişesini artık taşımasa da London'in, Etinger'in karakteri hakkında öğrendikleri pek de güven tesis eden şeyler değildi.

Etinger'in ikinci evliliğinde keşfettiğim yanlış giden şeyleri de düşündüm. Aydınlık yüzlü, taşralı sarışının daha ne kadar Etinger'in masasının üstünde duran resim setindeki yerine sahip çıkabileceğini merak ettim. Boşanırsa eğer, ikinci kayınpederi için çalışmaya devam edebilir miydi acaba?

Son olarak, insanlar kafalarına koyduklarında nasıl da bir gerçeklikten diğerine uyum gösterebiliyorlardı, bunu düşündüm. London başta kızının hiçbir nedeni olmayan biri tarafından öldürüldüğüne inanmıştı ve buna da uyum göstermişti.

Sonradan, kızının tanıdığı biri tarafından, bir neden yüzünden öldürüldüğüne inandı. Bu fikre de alışmaya başlamıştı. Şimdi de kızının tanıdık bir yabancı tarafından, onunla hiç ilgisi olmayan bir nedenden öldürüldüğünü biliyor. Cinayet için yapılan bir kostümlü prova sırasında ölüm onu bulmuştu. Ölümüyle öldürülmesi planlanan kişinin yaşamını kurtarmıştı. Bütün bunları büyük bir tasarının parçası

olarak görebilirsiniz ya da dünyanın çıldırmış olduğunun en kesin delili. Ama iki biçimde de bu bir yeni gerçeklikti, onun uyum göstereceği kesin olan bir gerçeklik.

Ayrılmadan önce bana bin Dolarlık bir çek verdi. İkramiye dedi, almamı kesinlikle istediğini belirtti. Onunla tartışmadım. Havadan para geldiğinde al ve cebine koy. Bunu hatırlayacak kadar serde polislik vardı.

Öğleye doğru yeniden Jan'ı aradım, cevap veren olmadı. Öğleden sonra yeniden aradım. Her üç defasında da meşgul çaldı. Altıncı kez aradığımda nihayet onu buldum.

"Sana ulaşmak çok zor" dedim. "Dışarı çıkmıştım. Sonra da telefonla konuşuyordum." "Ben de dışarıydım." Bir önceki gün Havermeyer'in oğlu Danny'nin Mutlu Saatler Çocuk Yuvası'na gittiği bilgisini edinip ondan ayrıldıktan sonra olanları uzun uzadıya anlattım. Barbara Effinger'in neden öldürüldüğünü anlattım ona, Havermeyer'in karısının kör olduğunu da.

"Aman Allahım" dedi.

Biraz daha çene çaldık. Akşama ne yapacağını sordum. "Müşterim kazanmak için hiçbir çaba harcamadığım bir bin Dolar verdi" dedim, "bu parayı gerekli şeylere çarçur etmeden önce bir kısmını hovardaca harcamak istiyorum."

"Korkarım bu gece olmaz" dedi. "Kendime bir salata hazırlamak üzereydim."

"Peki, salatayı bitirdikten sonra şöyle birkaç nezih yere takılalım mı? Blanche'in meyhanesi dışında her yer kabulüm."

Bir sessizlik oldu. Sonra, "Sorun şu, Matthew, benim bu gece işim var"

"Hııı."

"Biriyle buluşacak değilim. Bir toplantıya gidiyorum."

"Toplantı mı?"

"Adsız Alkolikler toplantısı."

"Anlıyorum."

"Ben bir alkoliğim Matthew. Bu gerçeği kabul etmeli ve bununla başa çıkmalıyım."

"Bana o kadar çok içiyormuşsun gibi gelmedi."

"Ne kadar içtiğinin önemi yok. Alkolün sana yaptığı önemli. Belleğimde boşluklar oluyor. Kişilik değişimleri yaşıyorum. Artık içmeyeceğim diyorum ve içiyorum. Bir tek atacağım diyorum, ertesi gün şişeyi boşalmış buluyorum. Ben bir alkoliğim."

"Daha önce de Adsız Alkoliklerdeydin."

"Doğru."

"Bir işine yaramadığını sanıyordum."

"İyi gidiyordu, içene kadar. Bu kez şansımı yeniden denemek istiyorum."

Bir dakika düşündüm. "İyi, bence bu harika" dedim.

"Sahiden mi?"

"Evet, sahiden" dedim ve gerçekten de öyle düşünüyordum. "Bence bu fevkalade bir şey. Pek çok insana faydası oldu. Sana da olmaması için ortada bir neden yok. Bu gece toplantıya mı gidiyorsun?"

"Evet. Bugün öğleden sonra bir toplantıya katıldım."

"Yalnızca gece toplandıklarını sanıyordum."

"Her saat toplantıları oluyor; şehrin her köşesinde."

"Ne kadar sık gitmen gerekiyor?"

"Bir şey yapman gerekmiyor ilk doksan gün doksan toplantıya katılmayı salık veriyorlar ama sen daha fazlasına da katılabiliyorsun. Vaktim çok. Pek çok toplantıya gidebilirim."

"Harika."

"Bu öğlenki toplantıdan sonra geçen sefer programa katıldığımda tanıştığım biriyle telefonda konuştum. Bu gece de toplantıya gideceğim, böylelikle bu günü bitiririm. Bir gün ayık kalmış olurum."

"Evet."

"Bu iş böyle. Gün be gün ilerliyorsun."

"Harika." Alnımdaki teri sildim. Telefon kulübesinin içi kapı kapalıyken sıcak oluyor

"Bu toplantılar ne zaman bitiyor? On on buçuk gibi mi?"

"Saat onda."

"Peki, diyelim ki..."

"Ama genellikle insanlar toplantıdan sonra kahve içmeye gidiyorlar."

"Anladım. Saat on birde gelsem? Ya da daha sonra, kahve içmek bir saatten fazla süreceksene eğer"

"Bunun iyi bir fikir olduğunu sanmıyorum Matthew."

"Ya."

"Bu işi doğru dürüst yapmak istiyorum. Daha başlamadan kendimi sabote etmek istemiyorum."

"Jan? Sana gelip seninle içmeyi planlamıyordum" dedim.

"Bunu biliyorum."

"Ne de senin önünde içmek vardı aklımda. Seninle birlikteyken içmem. Bu sorun değil."

"Çünkü sen ne zaman istersen bırakabilirsin."

"Biz birlikteyken kesinlikle içmeyebilirim."

Bir sessizlik daha oldu. Konuştuğunda sesindeki gerginliği duyabiliyordum. "Tanrım" dedi. "Matthew, hayatım, bu kadar basit değil."

"Yani?"

"Bize anlattıkları şeylerden biri insanlar; yerler ve nesnelere üzerinde hiçbir gücümüzün olmadığı."

"Bunun ne anlama geldiğini bilmiyorum."

"İçme arzumuzu artıracak unsurlardan kaçınmamız gerektiği anlamına geliyor"

"Ben de bu unsurlardan biriyim, öyle mi?"

"Korkarım öyle."

Telefon kulübesinin kapısını araladım, içeri biraz hava girdi. "Peki, bu tam olarak ne anlama geliyor? Bir daha birbirimizi hiç görmeyeceğimiz anlamına mı?"

"Aman Allahım."

"Bana kuralları anlat ki anlayayım."

"Hay Allah! Bir daha asla diye bir şeyi düşünemiyorum. Bir daha asla içmeyeceğim diye bir şey de düşünemiyorum. Sorunlarla gün be gün başa çıkmam gerekiyor, bugün için böyle olsun diyelim."

"Bugün beni görmek istemiyorsun."

"Elbette bugün seni görmek istiyorum. Aman Allahım. Bak on bir gibi gelmek istersen eğer.."

"Hayır" dedim.

"Ne?"

"Hayır dedim, ilk söylediğinde haklıydın. Sana numara yapmak istemiyorum. Ben müşteriye benziyorum, hepsi bu. Yeni bir gerçekliğe uyum sağlamam gerek. Sanırım sen doğru olanı yapıyorsun."

"Gerçekten öyle mi düşünüyorsun?"

"Evet. Eğer benden uzak durman gerekiyorsa bunu şu sıralarda yapsan iyi olur diye düşünüyorum. Daha sonra bir araya geleceksen geliriz."

Sessizlik. Sonra, "Teşekkür ederim, Matthew."

Ne için? Kulübeden çıkıp yukarı, odama gittim. Temiz bir gömlek giydim, kravat taktım ve Slate'de kendime nefis bir biftek ziyafeti çektim. John Jay Koleji ve Midtown South'tan polislerin takıldıkları bir yerdi. Ama tanıdık birine rastlamadım Allaha. Mükellef bir yemek yedim kendi başıma. Önden martini sonradan da brendi içtim.

Dokuzuncu Cadde'ye yürüdüm. St. Paul'ün önünden geçtim. Kilise kısmı kapalıydı bu saatte. Dar merdivenlerden zemin katına indim. Birkaç gece önce Bingo oynadıkları ön taraftaki odaya değil de toplantıları yaptıkları yandaki daha küçük odaya indim.

Bir mahallede oturuyorsanız, girdisini çıktısını bilirsiniz. İlginiz olsun olmasın.

Birkaç dakika kapıda durdum. Başımın dönüp göğsümün sıkıştığını hissettim.

Brendiden olmalı diye düşündüm. Güçlü bir uyarıcı. Brendiye alışkın değilim, çok sık içmem.

Kapıyı açıp içeri baktım. Bir düzine insan katlanır sandalyelerde oturuyordu. Bir masada kahve makinesi ve iç içe geçmiş plastik bardaklar vardı. Duvarlara bazı sloganlar yapıştırılmıştı. YALINLIK İŞİ KOLAYLAŞTIRIR. Yılların canına yandığının bilgeliği.

O da muhtemelen şehrin merkezinde bunun gibi bir odadaydı. Belki de SoHo'daki bir kilisenin bodrum katında.

Şansın bol olsun hanımefendi.

Bir adım geriye gittim, kapıyı kapayıp merdivenlerden yukarı çıktım. Kapının arkamdan açıldığını, peşimden insanların koşup beni çekerek geri götürdüklerini hayal ettim. Böyle bir şey olmadı.

Göğsümdeki sıkıntı geçmemişti.

Brendidendir dedim kendi kendime. Brendiden uzak dursam iyi olacaktı. Hep içtiğin şeyden şaşmayacaksın. Burbondan şaşmayacaksın.

Armstrong'un Yeri'ne gittim. Azıcık bir burbon, brendinin ağızımda bıraktığı tadı yumuşatır. Azıcık bir burbon hemen her şeyi yumuşatır.

Lawrence Block _ Buzkıracağı Cinayetleri

Kitaplar, uygarlığa yol gösteren ışıklardır.

UYARI:

www.kitapsevenler.com

Kitap sevenlerin yeni buluşma noktasından herkese merhabalar...

Cehaletin yenildiği, sevginin, iyiliğin ve bilginin paylaşıldığı yer olarak gördüğümüz sitemizdeki

tüm e-kitaplar, 5846 Sayılı Kanun'un ilgili maddesine istinaden, engellilerin faydalanabilmeleri amacıyla

ekran okuyucu, ses sentezleyici program, konuşan "Braille Not Speak", kabartma ekran vebenzeri yardımcı araçlara, uyumlu olacak şekilde, "TXT","DOC" ve "HTML" gibi formatlarda, tarayıcı ve OCR (optik karakter tanıma) yazılımı kullanılarak, sadece görme engelliler için, hazırlanmaktadır. Tümüyle ücretsiz olan sitemizdeki e-kitaplar, "Engelli-engelsiz elele"düşüncesiyle, hiçbir ticari amaç gözetilmeksizin, tamamen gönüllülük esasına dayalı olarak, engelli-engelsiz Yardımsever arkadaşlarımızın yoğun emeği sayesinde, görme engelli kitap sevenlerin istifadesine sunulmaktadır. Bu e-kitaplar hiçbir şekilde ticari amaçla veya kanuna aykırı olarak kullanılamaz, kullandırılmaz. Aksi kullanımdan doğabilecek tümyasalsorumluluklar kullanana aittir. Sitemizin amacı asla eser sahiplerine zarar vermek değildir. www.kitapsevenler.com web sitesinin amacı görme engellilerin kitap okuma hak ve özgürlüğünü yüceltmek ve kitap okuma alışkanlığını pekiştirmektir. Ben de bir görme engelli olarak kitap okumayı seviyorum. Sevginin olduğu gibi, bilginin de paylaşıldıkça pekişeceğine inanıyorum. Tüm kitap dostlarına, görme engellilerin kitap okuyabilmeleri için gösterdikleri çabalardan ve yaptıkları katkılardan ötürü teşekkür ediyorum. Bilgi paylaşmakla çoğalır. Yaşar MUTLU

İLGİLİ KANUN:

5846 Sayılı Kanun'un "altıncı Bölüm-Çeşitli Hükümler" bölümünde yer alan "EK MADDE 11" : "ders kitapları dahil, alenileşmiş veya yayımlanmış yazılı ilim ve edebiyat eserlerinin engelliler için üretilmiş bir nüshası yoksa hiçbir ticarî amaç güdülmeksizin bir engellinin kullanımı için kendisi veya üçüncü bir kişi tek nüsha olarak ya da engellilere yönelik hizmet veren eğitim kurumu, vakıf veya dernek gibi kuruluşlar tarafından ihtiyaç kadar kaset, CD, braille alfabesi ve benzeri formatlarda çoğaltılması veya ödünç verilmesi bu Kanunda öngörülen izinler alınmadan gerçekleştirilebilir." Bu nüshalar hiçbir şekilde satılamaz, ticarete konu edilemez ve amacı dışında kullanılamaz ve kullandırılmaz. Ayrıca bu nüshalar üzerinde hak sahipleri ile ilgili bilgilerin bulundurulması ve çoğaltım amacının belirtilmesi zorunludur."

bu e-kitap Görme engelliler için düzenlenmiştir. Kitabı Tarayan ve Düzenleyen Arkadaşa çok çok teşekkür ederiz. Kitap taramak gerçekten incelik ve beceri isteyen, zahmet verici bir iştir. Ne mutlu ki, bir görme

engellinin, düzgün taranmış ve hazırlanmış bir e-kitabı okuyabilmesinden duyduğu sevinci paylaşabilmek

tüm zahmete değer. Sizler de bu mutluluğu paylaşabilmek için bir kitabınızı tarayıp,

kitapsevenler@gmail.com

Adresine göndermeyi ve bu isimsiz kahramanlara katılmayı düşünebilirsiniz.

Bu Kitaplar size gelene kadar verilen emeğe ve kanunlara saygı göstererek lütfen bu açıklamaları silmeyiniz.

Siz de bir görme engelliye, okuyabileceği formatlarda, bir kitap armağan ediniz... Teşekkürler.

Ne Mutlu Bilgi için, Bilgece yaşayanlara.

Not sitemizin birde haber gurubu vardır.

Bu Bir mail Haber Gurubudur. Grupta yayınlanmasını istediğiniz yazılarınızı

kitapsevenler@gmail.com

Adresine göndermeniz gerekmektedir.

Grubumuza üye olmak için

kitapsevenler-subscribe@googlegroups.com

adresine boş bir mail atın size geri gelen maili aynen yanıtlamanız yeterli olacaktır.

Grubumuzdan memnun kalmazsanız,

kitapsevenler-unsubscribe@googlegroups.com

adresine boş bir mail gönderip, gelen maili aynen yanıtlayarak üyeliğinizi sonlandırabilirsiniz.

Daha Fazla Seçenek İçin, grubumuzun ana sayfasını

<http://groups.google.com.tr/group/kitapsevenler?hl=tr>

Burada ziyaret edebilirsiniz.

saygılarımla.

Lawrence Block _ Buzkıracağı Cinayetleri